

Št. 294 (21.227) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SREDA, 17. DECEMBRA 2014

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega dnevnika
vedno s seboj

**Snemi aplikacijo
s spletne trgovine**

Available on the
App Store

Google play

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - DL 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

9 771124 666007 4 12 17

Bog ne daj, da bi presahnila še Soča

RADO GRUDEN

Zgodilo se je to, česar so se vsi bali. Tudi druga dražba za prodajo premoženja ATC Kanin v stečaju ni bila uspešna. Edini znani interesent, rusko podjetje Ilev Inženiring, se tako kot na prvi dražbi julija letos za nakup ni odločil, pa čeprav je stečajna upraviteljica ceno za nepremičnine in smučišče na Kaninu v primerjavi s prvo dražbo z 1,98 milijona evrov najprej znižala na 1,14 milijona, nato pa ta znesek še prepopolnila.

Rusi sicer trdijo, da bi radi smučišče znova uredili in ga še povečali, očitno pa računajo, da lahko do njega pridejo še ceneje, kot so jim ga ponujali včeraj. Težko je trditi, da gre za račun brez krčmarja, saj konkurentov praktično nimajo. Morda lahko kaj stori bovška občina, kakšno besedo pa bi lahko imela tudi Dežela FJK, ki je precej denarja vložila v žičnico, s katero je povezala smučišča Na Žlebeh na italijanski strani s kaninskimi na slovenski in za zdaj od te povezave ni imela veliko.

Smučišča na Kaninu bodo torej že tretje leto zapored samevala, naprave pa propadale. Količina časa bo to še trajalo, si nihče ne upa napovedati. Kaj to pomeni za bovški turizem, pa je konec novembra na okrogli mizi o turizmu zelo plastično povedal poslanec in nekdanji bovški župan Danijel Krivic. Če zimske sezone ni, je tako, kot če bi poleti presahnila Soča, je dejal. In glede na vse, kar se s turizmom v Bovcu dogaja, se z njim ni težko strinjati. Lahko le dodamo: Bog ne daj, da bi Soča res presahnila.

ISLAMABAD - Najmanj 141 mrtvih, med njimi 132 otrok

V napadu talibanov grozljiv pokol otrok

OBČINA TRST - Župan Cosolini odlikoval 90-letnega pisatelja

Hvala, prof. Rebula!

Alojzu Rebuli srednjeveški pečat mesta - »Slovenska kultura je sestavni in enakopravni del tržaške«

TRST - Številnim prejetim nagradam in odlikovanjem, od zlatega reda za zasluge Republike Slovenije, mimo viteškega reda za zasluge Republike Italije do nagrade državljan Evrope, če naj naštejemo le nekatere, je včeraj pisatelj Alojz Rebula dodal še eno. Tržaški župan Roberto Cosolini mu je namreč podelil srednjeveški pečat mesta Trst.

Pisatelj se kratke, a pomenljive slovesnosti na Velikem trgu ni mogel udeležiti, priznanje sta dvignili hčerki Alenka in Tanja.

Na 4. strani

ISLAMABAD - V šolo pod okriljem pakistanske vojske so včeraj vdrla talibanski borci in po najnovejših podatkih ubili najmanj 141 ljudi, med njimi 132 otrok. Najbolj krvavi napad v zgodovini Pakistana, s katerim so se talibani maščevali za nedavno ofenzivo vojske, se je končal po osmih urah, ko so oblasti sporočile, da je bilo ubitih vseh šest napadalcev. V šolo pod okriljem pakistanske vojske je dopoldne po krajevem času vdrla šest oboroženih moških v uniformah, nato pa je bilo iz poslopja slišati strele in eksplozije. Po nekaterih navdah so napadalci vdrli v avlo, kjer so pripadniki vojske učence višjih razredov urili v znanju prve pomoči. Otroci so se nato razbežali po učilnicah, napadalci pa so jim sledili in jih streljali.

Na 11. strani

GORICA - Na včerajšnjem srečanju

Dogovor o prebežnikih med župani in prefekturo

12

DONATELLA RUTTAR Spodbuden obračun prvega leta SMO

ŠPETER - Multimedijški muzej Slovensko multimedialno okno (SMO) v Špetru v teh dneh praznuje prvo leto delovanja. Muzej, ki je glavni rezultat evropskega projekta JezikLingua so namreč odprli 14. decembra lani. SMO bo obletnico obeležil z velikim kulturnim dogodkom, ki bo 27. decembra. Arhitektka Donatella Ruttar, ki je muzej zasnovala, pa je tudi predstavila nadvse uspešno prvo leto delovanja.

Na 3. strani

Pavšič in Štoka pisala Bubbicu

Na 3. strani

Kraški vodovod na novem sedežu

Na 4. strani

Ribiško naselje: pogrešano žensko našli mrtvo

Na 5. strani

Mladi verjamejo v potencial Gorice

Na 13. strani

Gabrovec novi predsednik OKS

Na 17. strani

OPČINE - Na volilnem občnem zboru Kmečke zveze sprejeli sklepno resolucijo

KZ: Deželna reforma lokalnih uprav postavlja pod velik vprašaj raven zaščite Slovencev v Italiji

OPČINE - Sprejemanje zakonskih norm v zvezi z reformo lokalnih uprav tako na državni kot na deželni ravni postavlja pod velik vprašaj ohranitev sedanjega nivoja zaščite Slovencev v Italiji. To je zapisano v sklepni resoluciji občnega zbora Kmečke zveze, ki je bil sinoči v razstavnih dvorani Zadrudne kraške banke na Opčinah (Foto Damj@n). Občni zbor je poleg tega izrazil mnenje, da mora Dežela FJK pri izvajanju evropske kmetijske politike za obdobje 2014-2020 nameniti kmetijstvu na območjih s težjimi naravnimi dejavniki posebno pozornost: med najnujnejše vsekakor sodi zagotovitev ustreznih finančnih sredstev za uresničitev značnega Protokola o soglasju za uresničitev medregijskega zaščitnega območja Prosecco DOC in zlasti načrta za razvoj kmetijstva v tržaški pokrajini (t.i. »Masterplan«), pravi na KZ. Na občnem zboru, o katerem bomo še poročali, so tudi obnovili pokrajinsko oziroma deželno vodstvo, glavni svet, izvršni odbor in razsodišče.

Občni zbor je bil v razstavnih dvorani Zadrudne kraške banke na Opčinah

FOTODAMJ@N

**BUKOVA
ALI HRASTOVA
DRVA**

BUKOVI PELETI

NOVO
SUHA DRVA
IZ SUŠILNICE

Matija Praprotnik
Lokev 154

info: 00386 (0) 31 276 171

BOVEC - Dražba za ATC Kanin spet neuspešna

Rusi niti za pol cene niso hoteli kupiti kaninskega smučišča

BOVEC - Dražba za premoženje družbe ATC Kanin v stečaju, ki je potekala včeraj v Bovcu, spet ni bila uspešna. Stečajna upraviteljica Nataša Gibičar je najprej premoženje prodajala kot celoto - izključno ceno 1,14 milijona evrov je znižala na 800.000 evrov, a edini dražitelj ponudbe ni sprejel. Nato je premoženje prodajala po delih, tudi to neuspešno.

Za nepremičnine v Žarščah, katerih izključna cena je bila 145.000 evrov, ni bilo zanimanja, za smučišče na Kaninu, za katerega so izključno ceno z 800.000 evrov znižali na 420.000 evrov, pa rusko podjetje Ilev Inženiring ni sprejelo cene. Rusko podjetje je bilo edino, ki je sodelovalo tudi na prvi, juljski dražbi. Rusi bi namreč radi znova uredili in povečali smučišče na Kaninu, a do nakupa ni prišlo, saj se jim je zdela cena 1,14 milijona evrov previsoka, čeprav jo je stečajna upraviteljica znižala s prvotne, izključne cene 1,98 milijona evrov.

Gibičarjeva je po koncu dražbe napovedala, da bo za prodajo premoženja verjetno pripravila zbiranje ponudb. Za kaninsko smučišče je namreč zamujena še ena sezona, letošnje zimo smučanja na tamkajšnjem smučišču se ne bo. Bo pa stečajna upraviteljica poskušala najti nekoga, ki bo vzdrževal smučišče in naprave na Kaninu. Nova zima z obilnimi snežnimi padavinami, kot je bila lanska, bi lahko povzročila še precej več škode, kot jo je že na napravah na smučišču.

Nad razpletom so razočarani tudi na bovški občini. Župan Valter Mlekuž je po dražbi povedal, da se bo ponovno sestal s stečajno upraviteljico, s katero se želi dogovoriti o nadaljnjih postopkih prodaje: »Pričakoval sem, da bomo danes le dobili novega lastnika smučišča, ki mu želi občina pomagati do ponovnega razcveta.« Ali bo Občina Bovec tudi sama sodelovala pri poskusu nakupa smučišča, bodo po Mlekuževih besedah odločali občinski svetniki na eni od prihodnjih sej. Razmislili bodo tudi o morebitnem nakupu nepremičnine Žaršče, ki jo je pred leti kot dokapitalizacijo ATC Kanin v višini enega milijona dala prav bovška občina.

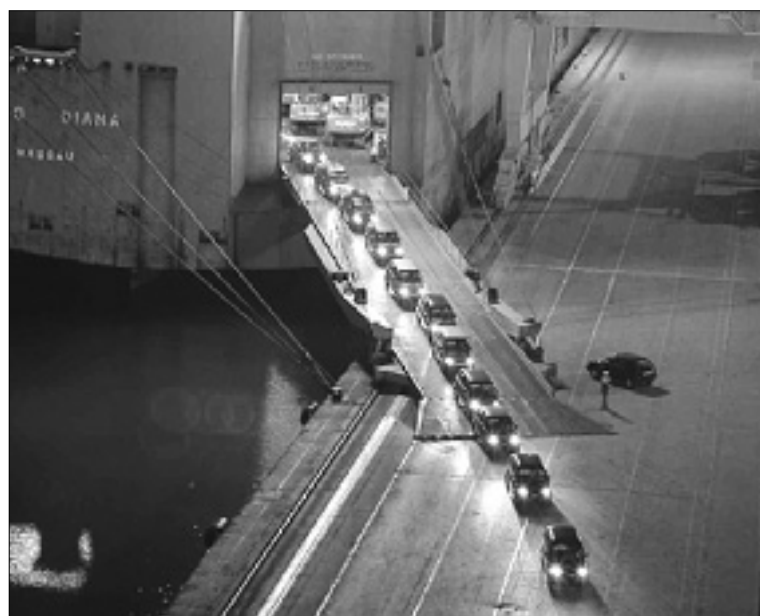
Včeraj bi morala potekati tudi dražba, na kateri bi bilo naprodaj premoženje ATC Kanin v Čezsoči, a ni nihče vplačal varščine, zato dražbe ni bilo. Izključna cena za tamkajšnje tri nepremičnine in manjšo vlečnico z nekaj opreme je 97.281 evrov.

Kaninska smučišča bodo že tretjo zimo samevala, naprave pa še naprej propadale

ARHIV

KOPER - Po osmih letih spet na obsegu pretovora pred krizo V Lukki natovorili že letošnji polmilijonti avtomobil

Pretovor avtomobilov v luškem pristanišču

LUKA KOPER

KOPER - V Lukki Koper so včeraj na avtomobilskem terminalu na ladjo Neptune Talassa natovorili letošnji polmilijonti avtomobil. Z doseženo količino se v Kopru po osmih letih ponovno vračajo na obseg pretovora, ki so ga beležili pred svetovno gospodarsko krizo. Avtomobilsko industrijo je kriza najprej prizadela, saj se je padec kupne moči zelo hitro odrazil na prodaji oziroma proizvodnji, posledično pa tudi na manjšem pretovoru v pristaniščih, so v sporočilu za javnost pojasnili v Lukki Koper.

Po količini pretovorjenih avtomobilov v letu 2013 se je Luka Koper na lestvici evropskih avtomobilskih terminalov uvrstila na 11. mesto oziroma na drugo mesto med sredozemskimi pristanišči, za Barcelono. Med strankami Luke Koper je večina evropskih in azijskih proizvajalcev avtomobilov, ki imajo svoje proizvodne obrate v Evropi, Sredozemlju in Aziji. V povprečju 60 odstotkov avtomobilov na ladje naložijo, 40 odstotkov vozil pa razložijo. Sicer pa redne linije s Koprom vzdržujejo največji svetovni ladjarji, specializirani za avtomobile.

Leta 2002 v Sloveniji pod pragom revščine 9,9% ljudi, lani pa 14,5%

LJUBLJANA - V obdobju po letu 1997 je v Sloveniji pod pragom tveganja revščine živelo okoli 11 odstotkov oseb, leta 2002 je bilo takšnih oseb najmanj, in sicer 9,9 odstotka, leta 2012 13,5 odstotka oziroma 271.000, lani pa 14,5 odstotka, kažejo podatki statističnega urada. Po njihovih besedah so v najslabšem položaju gospodinjstva brez delovno aktivnih članov.

Po podatkih o stopnjah tveganja revščine za različne socialno-ekonomske skupine oseb in gospodinjstev so med gospodinjstvi brez delovno aktivnih članov še posebej ogrožena tista z vzdrževanimi otroki. Glede na tip gospodinjstva so v najslabšem položaju enočlanska in enostarševska gospodinjstva, pari s tremi ali več otroki ter pari brez otrok, starejši od 64 let. Glede na najpogostejši status aktivnosti pa so v najslabšem položaju brezposelne osebe in upokojene osebe. V težkem položaju so tudi ženske, starejše od 64 let, in najemniki stanovanj, so zapisali na statističnem uradu.

Danes v Ljubljani okrogla miza o etničnosti

LJUBLJANA - Slovenski raziskovalni inštitut iz Trsta in Inštitut za narodnostna vprašanja iz Ljubljane prirejata danes dopoldne v Mestnem muzeju v Ljubljani (Gospodarska 15) ob 11. uri okroglo mizo z naslovom Raziskovanje etničnosti: med sedanostjo in prihodnostjo. Na okrogli mizi, ki jo bo vodil Danijel Grafenauer, bodo sodelovali Vera Kržišnik Bukič, Katalin Munda Hirnök in Janez Pirc z Inštituta za narodnostna vprašanja, Maja Mezgec, Zaira Vidau (Slori), Milan Obid s Slovenskega znanstvenega inštituta in Martina Piko Rustja z Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik.

Okrogla miza spada v okvir obeleževanja 90-letnice Inštituta za narodnostna vprašanja in 40-letnice Slovenskega raziskovalnega inštituta.

prej do novice

www.primorski.eu

KOMEN - Kljub temu, da mu država dolguje 2,6 milijona evrov

Alukomen vse bližje stečaju

Komenski holding od ministrstva za zdravje terja denar za dela v zadevi Dunajski kristali

KOMEN - O terjatvi Alukomna do države oz. ministrstva za zdravje v zadevi Dunajski kristali bo odločalo sodišče. Narok bo 17. januarja 2015, a bo zadevo dodatno zapletlo dejstvo, da je glavni na projektu, družba Mabra, za katero je Alukomen izdelal stavbno pohištvo, v stečaju. Zaradi dolgega postopka pa je vse bližje stečaju tudi Alukomen.

Naročnik Dunajskih kristalov je bilo ministrstvo za zdravje, tako sta se o tej problematiki danes z ministrico za zdravje Milojko Kolar Celarc pogovarjala direktor Alukomna Branko Terčon in župan občine Komen Marko Bandelli. Na sestanku sta izvedela le dejstva, da zapleta s poplačilom dolga Alukomnu ne more rešiti ministrstvo, pač pa je odločitev v rokah sodišča, je za STA povedal Bandelli. Terjatev Alukomna do države oz. ministrstva za zdravje namreč še ne obstaja, saj še ni pravno priznana.

Sodišče je spomladi res odločilo, da mora ministrstvo namesto Mabre poplačati dolg Alukomnu, ki je največji upnik Mabre pri gradnji Dunajskih kristalov v Ljubljani. Zanje so opravili za 2,6 milijona evrov del, ki jih niso dobili plačanih, podjetje pa se je zaradi tega znašlo v težavah, saj ni imelo denarja za plačilo obveznosti do države in zaposlenih. »Ne kriv ne dolžen se je tako Alukomen znašel v tej zgodbi z Mabro,« je dejal Bandelli, ki je po prevzemu županskega mandata pred do-

brim mesecem dni napel vse moči v to, da bi pomagal rešiti nekaj dragocenih delovnih mest v občini. Vendar pa je zdaj prepričan, da bo Alukomnu težko uspelo poslovati še toliko časa, da se po sodni poti razreši problem terjatev. O tem problemu bo zagotovo tekla beseda tudi na jutrišnji seji občinskega sveta Komen. Župan sam pa vidi rešitev v stečaju sedanega in ustanovitvi novega podjetja, ki bo nadaljevalo delo Alukomna.

Družba Alukomen holding se je znašla v finančnih težavah in zamuja z davčnimi obveznostmi. S prstom so v podjetju pokazali na državo, saj že pet let čakajo, da jim ministrstvo za zdravje plača izvedena dela na stavbi Dunajski kristali, ki so jih opravili kot podizvajalec investitorja gradnje, to je družbe Mabre. O terjatvi v višini 2,6 milijona evrov bo odločalo sodišče, v vmesnem obdobju pa so državi predlagali rešitev s pobotom. Zaradi tega dolga so začeli zaostajati s plačili svojih obveznosti državi. Do lani se je nabralo za 360.000 evrov neplačanih davkov in prispevkov.

Ker jih Finančna uprava RS (Furs) ni mogla izterjati, je do poplačila prišla z dražbo premičnin. Na lanski prvi dražbi je stroje prodajala za izključno ceno 305.000 evrov, letos aprila pa jih je na drugi dražbi prodala za 146.000 evrov. Konec novembra so po stroje prišli novi lastniki, v družbi pa si bodo morali za izdelavo že plačanih naročil pomagati s starimi stroji.

KOPER - Obsojenca lani umorila 57-letnega domačina

Višje sodišče potrdilo sodbo za umor v Čežarjih

KOPER - Koprsko višje sodišče je potrdilo sodbo za umor v Čežarjih pri Kopru marca lani. Za Marka Markoviča je sodišče tako potrdilo kazen 30 let zapora, Kostu Aleksandrovu pa je kazen znižalo s 27 na 22 let zapora, so poročale Primorske novice. Sodba je za Markoviča že postala izvršljiva, zato so ga prejšnji teden že premestili v zapor na Dobu. Za Aleksandrova pa sodba še ni izvršljiva, saj jo morajo še prevesti v bolgarski jezik, zato je obsojeni še v priporu v Kopru, še poroča časnik. Tako zagovornik Aleksandrova Bojan Pečnik kot Markovičeva zagovornica Monika Mavsar sta za Primorske novice napovedala, da bosta vložila zahtevo za varstvo zakonitosti.

Zdaj 62-letnega Markoviča in 33-letnega Aleksandrova so aprila na prvi stopnji spoznali za kriva umora

in obsojena sta bila na kazni 30 oz. 27 let zapora zaradi okrutnosti, naklepa, zahrbtnosti in koristoljubja pri tem dejanju.

Obsojena sta 10. marca lani z 10 udarci v glavo in davljenjem umorila 57-letnega domačina. Umor v vasi Čežarji pri Kopru je močno razburil javnost. Truplo so odkrili, potem ko poslovodja trgovine 11. marca zjutraj ni prišel v službo in je šla zato sodelavka na njegov dom. Vrata stanovanjske hiše so bila po pričanju očitvidcev odprta, hiša pa razmetana. Na tleh pred vrati oziroma pred kletjo so bili tudi krvavi madeži. Policisti so žrtev našli na tleh v kleti z močno poškodovano glavo. Policija je v kriminalistični preiskavi ugotovila, da je šlo za umor iz koristoljubja. Umorjeni je živel sam, govorilo pa se je, da razpolaga z večjim premoženjem.

ŠPETER - Slovensko multimedialno okno ugasnilo prvo svečko na torti

Donatella Ruttar: Obračun je z vseh vidikov zelo pozitiven

Prvo obletnico bodo na zanimiv način proslavili 27. decembra od 20. ure dalje

ŠPETER - »Lepo, čudovito. Muzej slovenskega jezika in slovenstva, ki človeku prikaže nove dimenzije.« »Vstopili smo z radovednostjo, toda mogoče brez velikih pričakovanj. Odšli smo navdušeni in hvaležni za veliko priložnost za ljudi Nadiških dolin. Hvala!« »Zelo mi je bilo všeč, predstavlja nam različne glasbe, krajin... Res zelo lepo. Pridni.« »Kakšno čudovito delo. To je bil moj prvi stik s to deželo, ki sem jo spet obiskala, in sem presenečena nad tolikšno lepoto in ljubeznijo do te dežele«, vse do italijanskega akrostiha »SMO - Super Museo Originale« in iskrenega otroškega »SMO je najboljši muzej na svetu, ker ne dolgočasi«. To so le nekatere izmed misli, ki jih lahko v različnih jezikih (obiskovalci so namreč prišli od vsepovsod, tudi iz Kolumbije, Brazilije in bolj oddaljenih vzhodnih evropskih dežel), preberemo v knjigi obiskovalcev multimedijskega muzeja SMO v Špetru, ki v teh dneh praznuje prvo leto delovanja. Muzej, ki je glavni rezultat evropskega projekta JezikLingua so namreč odprli 14. decembra lani. SMO bo obletnico obeležil z velikim kulturnim dogodkom, ki ga pripravlja z Inštitutom za slovensko kulturo. Z njim želijo predstaviti sam muzej in celotno območje, ki ga prikazuje, preko glasbenih in literarnih nastopov. Predvajali bodo tudi filme in dokumentarce. Zanimiva prireditev bo na programu 27. decembra, od 20. ure dalje.

»S tem dogodkom ne nameravamo hvaliti sami sebe, temveč želimo preživeti skupni večer oziroma noč med razmišljanjem in umetnostjo, da bi spoznali in cenili kraje, v katerih živimo,« je povedala arhitektka Donatella Ruttar, ki je sam muzej zasnovala in ki zdaj s svojimi sodelavci in umetniki pripravlja niz dogodkov, s katerimi bodo na izviren način predstavili to čezmejno kulturno krajino.

Donatella Ruttar pa je v pogovoru za Novi Matajur tudi ocenila prvo leto delovanja Slovenskega multimedialnega okna.

»Obračun je zelo pozitiven, tudi kar zadeva število obiskov. Naš muzej si je ogledalo res veliko ljudi. Še bolj pomembno pa je to, da so bili ti obiski za nas v bistvu neko priznanje in so nas izredno razveselili ter so imeli na vse nas pozitiven učinek. Tu mislim na primer tudi na nekatere univerzitetne profesorje, ki so me ob enem tudi spodbudili, da sem skušala tudi sama še boljše razumeti, kaj nam je uspelo narediti. Vsi ti ljudje so nam tudi povedali, da nikakor niso pričakovali, da je v Špetru tak prostor, primer sodobne umetnosti. Tudi obisk gostov, ki delajo v turističnem sektorju in torej prireajo izlete po našem ozemlju, nas je še dodatno motiviral pri našem delu. Ogromno je bilo tudi mladih. To so za nas zelo pozitivni znaki.«

SMO ima torej svojo vrednost tudi s turističnega vidika?

Lahko bi bil odlična štartna točka, ker ga s temi kraji povezuje velika empatija in spodbuja njihovo spoznavanje. Teritorija ne promovira na banalen način, a vzbuja rado-

Med obiskovalci, ki so si z zanimanjem ogledali multimedijski muzej v Špetru in prisluhnili razlagi Donatelle Ruttar (levo), je bila tudi videmska prefektinja Provedenza Delfina Raimondo

NM

vednost, spodbuja k oziranju naokrog, okrog sebe.«

Po enem samem letu delovanja pa ste že začeli razmišljati o tem, kako bi SMO še nadgradili. Kakšni so vaši načrti?

Najprej smo začeli dopolnjevati oziroma bogatiti vsebino, to se pravi postojanke, ki so že prisotne v našem muzeju. Tako bomo lahko na primer 27. decembra premierno »prebrali« nove govoreče knjige, predvajali bomo nove kulturne video posnetke, dopolnjen pa bo tudi naš Atlas.

Kaj pa je ta izkušnja ustvarjanja in vodenja tega muzeja pomnila za vas osebno?

Zelo sem hvaležna Slovenskemu multimedialnemu oknu. Ta muzej mi je namreč omogočil, da sem spoznala velik del našega ozemlja. Odkrila sem lepote krajine, za katero si želim, da bi jo vsi spoznali do potankosti. Rada bi, da bi tu živeli na ustvarjalni način, da bi izdelali skupen načrt in vsi skupaj skrbeli za naše kraje. Vesela bi bila, če bi SMO postal neke vrste 'vrt', v katerem bi po zaslugi dejavnosti vseh ljudi prišla od izraza lepota našega ozemlja. Samo iz te lepote lahko namreč začnemo na novo. (NM)

MANJŠINA - Pismo Pavšiča in Štoke Filippu Bubbicu

»O položaju slovenskega oddelka Rai naj razpravlja manjšinsko omizje«

TRST - Predsednika krovnih organizacij, Rudi Pavšič za SKGZ in Drago Štoka za SSO, sta na predsednika manjšinskega vladnega omizja Filippa Bubbica naslovila pismo v zvezi s stanjem na Deželnem sedežu RAI za FJK in v katerem sta izpostavila probleme slovenskega informativnega in programskega oddelka. Štoka in Pavšič sta predsednika Bubbica nadalje zaprosila, da bi obravnavo to zadevo vključil na dnevni red naslednje seje omizja.

V letošnjem letu je bil deželnemu sedežu RAI za FJK, tako kot sedežema v Bocnu in Aosti, priznan status decentraliziranega produkcijskega centra. Prav tako je bilo zakonsko potrjeno, da ohranja sedež RAI v Trstu svojo finančno in administrativno avtonomijo, oboje prav zaradi specifičnosti manjšin, ki so prisotne na teritoriju.

Že od sprejetja zakona št. 308 iz leta 1956 in naslednjih splošnih določb ter posebnih konvencij med ustanovo RAI in vlado delujeta na sedežu ustanove RAI za Furlanijo - Julijsko krajino slovenska novinarska redakcija in slovenska programska struktura, ki imata od nekdanje vloge medija manjšine in ki trenutno letno pripravita 4.517 ur radijskih oddaj in 208 ur televizijskih oddaj v slovenskem jeziku.

Predvidena sta priprava in predvajanje poročil ter te-

levizijskih in radijskih oddaj v slovenskem jeziku, vendar nikakor niso opredeljene poklicne figure oziroma organizacija struktur, ki so nosilci produkcije. Pavšič in Štoka sta v dopisu poudarili potrebo po priznanju samostojne ureditve slovenske programske strukture, ki bi ji zagotavljala potrebno neodvisnost za optimiranje operativnih in produkcijskih procesov, s ciljem čim boljšega izvajanja obveznosti iz konvencije. Ob tem sta se zavzela, da se posodobitev proizvodnih virov in tehnologije, ki trenutno poteka za informativno redakcijo, razširi tudi na programski oddelek sorazmerno s potrebami produkcije in da se tudi urednikom in režiserjem zagotovi izobraževanje na tehnološkem področju. Potrebno je začeti tudi s postopki izbora za nadomestitev osebja oziroma dodatno zaposlitev v slovenski programski strukturi, da se zagotovi primerno število ustreznih poklicnih profilov (urednikov-režiserjev, asistentov programov in režije, upravnega in tehničnega osebja). Po priznanju deželnega sedeža kot produkcijskega centra, naj RAI začne z udeleževanjem novega zakonskega okvira, ki naj sedežu prinese težko pričakovano prilagoditev prepotrebni produkciji sredstev, tehnološko obnovo in ovrednotenje dela zaposlenih kadrov sta v pismu Bubbicu še zapisala predsednika SKGZ in SSO.

TRST - Predsednik deželnega sveta sprejel najvišja predstavnika Italijanske unije

Iacop, Radin in Tremul potrdili pomen stalne podpore rojakom v Sloveniji in na Hrvaškem

Od leve Maurizio Tremul, Furio Radin in Franco Iacop

TRST - Predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Franco Iacop je imel včeraj krajše srečanje z najvidnejšima predstavnikoma italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem, in sicer s predsednikom Italijanske unije (IU) Furiom Radinom, ki je tudi poslanec v hrvaškem saboru, in predsednikom izvršnega odbora IU Maurizioom Tremulom.

Iacop je gostoma z zadovoljstvom govoril o svojih tesnih odnosih z Italijansko unijo, ki so se začeli že v obdobju, ko je bil odbornik za mednarodne odnose in je sodeloval pri čezmejnih evropskih projektih Italija - Slovenija 2007 - 2013, omenil pa je tudi prispevek, ki jih dežela FJK preko Ljudske univerze v Trstu namenja rojakom v Sloveniji in Italiji. Tremul se je navezal na njegove besede in izrazil upanje, da se bodo projekti o sodelovanju nadaljevali tudi v obdobju 2014 - 2020. V zvezi s tem je poudaril, da je zelo važno, da FJK tudi v bodoče skrbi za podporo programov na šolskem področju in za nadaljnje sodelovanje manjšine z Ljudsko univerzo za krepitev zaščite in promocijo italijanske kulture, kot je to potekalo v zadnjih petdesetih letih. Predsednik IU Radin pa se je Iacopu zahvalil za pomoč in podporo, ki jo je dežela FJK nudila v vseh teh letih in dodal, da avtohtona italijanska narodna skupnost predstavlja dodano vrednost tako za Slovenijo kot za Hrvaško in Italijo.

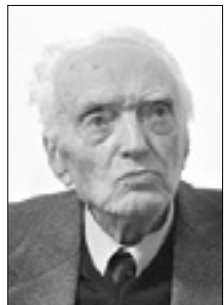
ZDRAVSTVO Dogovor dežele z univerzama v Vidmu in Trstu

TRST - Deželna odbornica za zdravstvo Maria Sandra Telesca in rektorja tržaške oziroma videmske univerze Maurizio Fermeglia in Alberto Felice De Toni so včeraj v Znanstvenem parku na Padričah podpisali dogovor o sodelovanju, na osnovi katerega bodo ustanovili novi bolnišnično-univerzitetni podjetji kot sestavni del deželne zdravstvene reforme. Kot je povedala odbornica, predstavlja dogovor, ki ga bodo morali še ratificirati, tudi osnovo za boljšo povezavo med didaktiko, raziskovanjem in zdravstvenimi storitvami. »Zdravstvena reforma predvideva, da je treba v roku dveh let ustanoviti novi zdravstveni univerzitetni podjetji, s tem dogovorom pa se Dežela obvezuje, da bo dogovor ratificiran do konca septembra 2015, novi podjetji pa bosta začeli z delom s 1. januarjem 2016,« je še poudarila Maria Sandra Telesca.

OBČINA TRST - Srednjeveški pečat pisatelju Alojzu Rebuli

Trst je bil zanj vir navdiha za literarno ustvarjalnost

Levo pisatelj Alojz Rebula, desno župan Cosolini podeljuje priznanje hčerkama Alenki in Tanji

FOTODAMI@N

V veliko čast mi je, da lahko danes v imenu celotne tržaške skupnosti izrazim priznanje, občudovanje in hvaležnost Alojzu Rebuli, pisatelju in pedagogu, ki je s svojim pisanjem in dolgotnim poučevanjem pustil neizbrisni pečat v tržaški kulturi. Trst se mu danes zahvaljuje z izročitvijo srednjeveškega pečata in tudi tako potrjuje, da je slovenska kultura sestavni in enakopravni del tržaške skupnosti.

S temi besedami je tržaški župan Roberto Cosolini včeraj počastil Alojza Rebulu, 90-letnega pisatelja iz Sempolaja, ki že nekaj leti živi v Loki pri Zidanem mostu. Slavljenec se žal zaradi šibkega zdravja ni mogel udeležiti slovesnosti na tržaškem županstvu, zato je Cosolini vročil priznanje hčerkama Alenki in Tanji. Krajše slovesnosti so se udeležili tudi odbornik Edi Kraus in nekateri občinski svetniki z Igorjem Švabom na čelu; ravno svetnik Slovenske skupnosti - Demokratske stranke je županu pred časom predlagal Rebulovo odlikovanje.

Alenka Rebula je prisotnim prebrala pismo, ki ga je oče naslovil na tržaškega župana. »Sem sin Krasa, vendar je Trst sestavni del mojega življenja, tako iz poklicnega kot iz kulturnega zornega kota. Štirideset let sem hodil po teh mestnih ulicah kot profesor latinščine in grščine na slovenskem klasičnem liceju France Prešeren,« je zapisal pisatelj in poudaril, da je bilo mesto zanj večkrat vir navdiha za literarno ustvarjanje. »Od tekstov iz časa priseljevanja Slovencev v te kraje v osmem stoletju, mimo Srednjega veka in iz obdobja prisotnosti zaveznikov vse do danes. Z velikim zanimanjem sem sledil razvoju tržaške kulture. Še zelo mlad sem napisal črtico o Scipiju Slataperju, nato sem imel zelo prijateljske stike s Fulvijem Tomizzo in s tržaškim pisateljem in bivšim županom Manliom Cecovinijem, s katerim sem si dolgo dopisoval, kar je bilo objavljeno tudi v knjigi. Še posebej pa bi se rad spomnil na prisrčna in doživljajna srečanja s škofom Bellomijem, ki ga imam za svetniškega človeka.«

Da se je Trst ukoreninil v Rebulovo življenje, priča tudi dejstvo, da so tržaške ulice navdihnile marsikatero njegovo delo; začetek najboljše romana V Sibilinim vetru si je zamislil na Ulici 30. oktobra, Senčni ples se v glavnem odvija v Ulici Starega lazareta, Zeleno izgnanstvo, ki ga je posvetil »velikemu univerzalnemu duhu iz petnajstega stoletja« škofu Piccolominiju, pa na griču svetega Justa, v mestu in na Krasu; med kraške bore je postavil tudi roman Kačja roža.

»Pečat, ki mi ga podeljuate, mi dokazuje, da hoče vaša uprava ovrednotiti in nagraditi moj intimni stik s tem mestom, kateremu voščim kar najbolj srečno in evropsko prihodnost,« je še zapisal Rebula in se Cosoliniju zahvalil tudi za »tolikšno kulturno odprtost«, s katero se posveča županovanju. (pd)

OPENSKO STRELIŠČE - Dogovor naj bi prejšnji teden podpisali na tržaški prefekturi

Iz Rima končno zelena luč?

Vsakič, ko govorimo in pišemo o preureditvi openskega strelišča v Park miru, je pogojnik obvezen: za nami so že desetletja neizpolnjenih obljub, formalnih in neformalnih dogovorov, ki niso privedli (skoraj) nikamor. Zato ostaja strelišče tako rekoč pod ključem, na njem pa, ironija usode, še vedno švigajo krogle. Razočaranj smo vajeni, zato bi dodatno prav gotovo ne zaustavilo prizadevanj vaščanov in širše slovenske javnosti. Pa vendar: vse kaže, da bi lahko 73 let po ustrelitvi Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča, Simona Kosa, Pina Tomažiča in Ivana Vadnala, njihova prizadevanja le obrodila zelene sadove.

Tistim, ki so v nedeljo pozorno prisluhli nagovoru Roberta Cosolinija pred spominsko ploščo, najbrž ni ušla županova napoved, da bo v prvih mesecih leta 2015 vprašanje spomenika dokončno rešeno. Bežno je omenil nek dogovor, ki naj bi ga sklenili prejšnji teden, v detajle pa se ni

spuščal. Kakšen dogovor je imel v mislih?

Cosolini nam je pojasnil, da je prejšnji teden na prefekturi potekal sestanek, ki sta se ga udeležila tudi predstavnik italijanske vojske in obrambnega ministrstva. Z zastopniki prefektore in občine sta se obvezala, da bosta sooblikovala tehnični odbor, ki bo v roku treh mesecev odobril dokončni projekt za preureditev strelišča v spominski park. V ta namen mora obrambno ministrstvo kot znano odstopiti del zemljišča, na kar naj bi že pristalo. Odprto naj bi ostajalo vprašanje, ali bo vojska tudi v prihodnje uporabljala del strelišča v njeni lasti; od tega je namreč odvisno, kakšen naj bo zid, ki naj Park miru loči od preostalega dela strelišča.

O skupni obvezi, da bo tehnični odbor v prihodnjih treh mesecih sprejel dokončni načrt, naj bi pričal tudi zapisnik. Uporaba pogojnika pa ostaja, kot že omenjeno, obvezna ... (pd)

NABREŽINA - Uredili so jih v nekdanjem sedežu bančnega zavoda Friulcassa

Novi prostori Kraškega vodovoda

Nahajajo se le nekaj sto metrov od sedanjega sedeža za županstvom - Odprti od ponedeljka do petka od 7.40 do 14. ure

Kraški vodovod je od ponedeljka v novih prostorih. Novi sedež se nahaja v Nabrežini Kamnolomih, le nekaj sto metrov od dosedanjega, in sicer v poslopju na levi strani ulice, ki pelje od pokrajinske ceste Opčine-Sesljan proti županstvu.

Tam je do lani deloval bančni zavod Friulcassa. Pri Kraškem vodovodu so že dalj časa načrtovali preselitev upravnih uradov v nove, primernejše prostore. Na dosedanjem sedežu za županstvom je namreč upravno osebje lahko računalo le na dve manjši sobi, delo se je kopičilo, upravni akti tudi, zato so postali prostori - predvsem po povečanju delovanja po prehodu nekdanjega konzorcija v delniško družbo - pretesni.

Potem ko je banka zaprla tamkajšnji sedež, so pri Kraškem vodovodu takoj izkoristili priložnost, se dogovorili za najem pritličnega dela in ga uredili.

Novi prostori so udobnejši, primernejši, večji in predvsem ustrežnejši za sprejem strank, je včeraj povedal odgovorni za administracijo Danijel Šušteršič. Kraški vodovod zaposluje vsega sedem ljudi: tri uradnike in štiri delavce.

Novi sedež je odprt za občinstvo od ponedeljka do petka od 7.40 do 14. ure. Kraški vodovod pa je na dosedanji lokaciji ohranil skladišče, saj potrebuje za svoje delovanje ustrezne logistične prostore.

Uslužbenci Kraškega vodovoda v novih prostorih v Nabrežini-Postaja

FOTODAMI@N

Prehrojena pot žensk

V dvorani občinskega sveta bo drevo ob 17. uri na sporedu javno srečanje, na katerem so vabljeni vsi občani in občanke ter združenja žensk. Članice občinske komisije za enake možnosti bodo govorile o poti, ki so jo prehodile Tržačanke in o primerih dobrih praks.

Denarno nadomestilo

Do 20. decembra je možno vložiti prošnje za pridobitev povratne denarne pomoči, s katero se krijejo stroški za nakup učbenikov v nižjih in višjih (le prva dva razreda) srednjih šolah. V enakem obdobju je treba vložiti tudi prošnje za pridobitev denarne podpore, namenjene zaslužnim in nadarjenim dijakom, ki obiskujejo tretji, četrti in peti razred višje srednje šole. Prošnje je treba oddati v dvorani v Ul. Capitelli 8, in sicer od ponedeljka do srede med 14.30 in 17.30, ob torkih in četrtek med 9.30 in 12.30, v soboto, 20. decembra, pa med 9.30 in 12. uro.

Iščejo socialne delavce

Pokrajinski urad za zaposlovanje sporoča, da bodo 29. in 30. tega meseca v Scuola dei Cappuccini med 9.15 in 12.45 sprejemali kandidate za službo v Inštitutu za slepe in slabovidne. Na voljo so tri delovna mesta za socialne delavce. Primerne kandidate bodo izbirali na sedežu inštituta v Miramarskem drevoredu 119.

TRGOVINSKA ZBORNICA - Predloge za odkup palače bodo sprejemali do 15. januarja

Trgovinska zbornica prodaja sedež nekdanje tržaške borze

Tržaška trgovinska zbornica namerava prodati palačo, v kateri je bil nekoč sedež tržaške borze, in neko drugo palačo v Ul. Filzi. Vodstvo je namreč v začetku decembra sklenilo, da bo poiskalo na trgu morebitnega kupca in je v ta namen napovedalo, da bodo zbirali predloge do 15. januarja. V primeru, da bo kdo pokazal zanimanje, bo Trgovinska zbornica seveda poskrbela za javno dražbo.

Zakaj se je vodstvo Trgovinske zbornice odločilo za prodajo palače? To smo včeraj vprašali neposredno njenega predsednika Antonia Paolettija. »Potrebujemo denar v gotovini, zato smo sklenili, da potipamo trg,« je povedal. Poslopij nista namreč rentabilni, je nadaljeval Paoletti, saj je med drugim sedemnadstropna palača nekdanje borze v bistvu prazna. Denar iz prodaje bodo vsekakor vložili v druge dejavnosti. Paoletti, ki je bil včeraj v Rimu, nam ni želel »prek telefona« povedati, za kakšne dejavnosti gre. Omenil pa je, da je namen Trgovinske zbornice spodbujati podjetništvo in da naj bi v tem okviru nastali novi razvojni načrti.

Paoletti se je torej odločil za korak, ki naj bi v tem kriznem obdobju prispeval nekaj kisika tržaškim podjetjem. O vrednosti palač ni govoril, a jasno je, da bi v blagajno Trgovinske zbornice priliči čedno vsoto. Palača nekdanje borze se nahaja med ulicami Canal Piccolo, Cassa di Risparmio in Ul. San Nicolò. Načrtoval jo je dunajski arhitekt Emile Bressler v letih 1909/1910 po nalogu družine Dreher in je bila v njej do leta 1926 restavracija. Dve leti kasneje jo je obnovil tržaški arhitekt Gustavo Pulitzer-Finall in se je leta 1928 vanjo vselila tržaška borza. Palača je zaščitena na osnovi zakona 42/2004, je še spomnil Paoletti in napovedal, da jo namerava Trgovinska zbornica pred prodajo vsekakor obnoviti. V ta namen je pred kratkim že stekel postopek za zakup del za izredno vzdrževanje pročelij, oken in strehe.

A.G.

Nekdanji sedež tržaške borze

FOTODAMJ@N

DELAVSKE ZADRUGE - Zaprepaščenost med prebivalci

Trgovina COOP pri Alturi včeraj nepričakovano zaprta

Številne prebivalce Alture, ki so se včeraj dopoldne odpravili v trgovino Delavskih zadrug, je čakalo neprijetno presenečenje. Trgovina COOP je bila namreč nepričakovano in tudi nenapovedano zaprta. Na vhodnih vratih je sameval napis »zaprto iz tehničnih razlogov«.

Med strankami - mnogi so tudi člani Delavskih zadrug - je prevladovala zaprepašenost. To je bil med drugim isti napis, ki je bil na vhodnih vratih sedeža COOP v Ul. Gallina, ko so skušali mnogi varčevalci dvigniti lasten denar tik po začetku krize Delavskih zadrug. Ali je bilo včerajšnje zaprtje trgovine res vezano na tehnične probleme, ni dano vedeti. Dejstvo je, da so mnogi pomislili na načrt sodnega upravitelja Maurizija Consolija, ki predvideva med drugim zaprtje nekaterih trgovin, sicer v glavnem nerentabilnih. Trgovina pri Alturi pa ne bi smela soditi med nerentabilne, saj zahaja vanjo mnogo kupcev.

Poimenovanje vrta na Opčinah po bratih Blasina

Danes ob 11.30 bodo vrt na Doberdobski ulici na Opčinah poimenovali po bratih Justu (Giustu) in Rudolfu (Rodolfu) Blasini. Oba sta bila partizana, in sicer pripadnika formacije Gruppi di azione partigiana, in oba so ubili nacisti. Justa so 23. aprila 1944 obesili na Ul. Ghega v Trstu, Rudolf pa so 3. aprila 1944 ustrelili na strelišču na Opčinah. Slovensnega poimenovanja se bo udeležila podžupanja Fabiana Martini.

Knjigi o kulinariki

V Mali dvorani Operne hiše Verdi bodo drevi ob 17.30 predstavili knjigi, ki govorita o kulinariki. Gre za deli »A tavolo con Italo Svevo« in »Il ricettario di Villa Veneziani«, ki ju je uredil Simone Volpato. Srečanja se bosta med drugimi udeležila župan Roberto Cosolini in odgovorni urednik Piccola Paolo Possamai.

Koncert v Mieli

Na odskih deskah gledališča Miela bodo noč ob 21.30 nastopili člani dveh zasedb, SAMARIS in Kristal & Jonny Boy. Prvi prihajajo z Islandije, drugi iz Švice, oboji pa igrajo elektronsko glasbo.

Koncert v Tartiniju

Mladi gojenci konservatorija Tartini bodo drevi ob 20.30 nastopili na tradicionalnem Božičnem koncertu, ki bo v Tartinijevi dvorani v Ul. Ghega.

Medvrstniško nasilje

Nasilje med mladostniki še naprej ostaja precej problem, o čemer pričča tudi včerajšnji dogodek pred nižjo srednjo šolo *Divisione Julia*, ki se nahaja na Drevoredu XX. septembra. Nasilje je izbruhnilo med 14-letnim učencem te šole in sovrstnikom, ki ne obiskuje te šole in je član tako imenovane baby gang. Mladoletna žrtev, polna bolečin in udarnin, je po pretepu vstopila v šolo, kjer so morali poklicati rešilca in policiste. Štirinajstletnika so odpeljali v pediatrično bolnišnico Burlo, kjer so ugotovili, da poškodbe niso hujše. Po zbranih podatkih je štirinajstletnika pred začetkom pouka obkrožila skupina fantov. Ti so se dokaj hitro razšli, le eden je vztrajal z verbalnim nasiljem, ki se je hitro spremenilo v obračun s pestmi. Pretepu so prisostvovali tudi drugi učenci, ki so nato pričali o dogodku. Pretep se je k sreči končal brez hujših posledic, opozoril pa nas je, da je medvrstniško nasilje vse večji družbeni problem.

RIBIŠKO NASELJE - Truplo pogrešane Marine Lanza so po skoraj dveh dneh iskanja odkrili v gozdiču nad naseljem

Ponudila je kavo, in odšla ...

Preteklo nedeljo dopoldne se je Marina Lanza, kot domala vsako nedeljo in posvečen praznik, podala v cerkev v Ribiškem naselju k maši. Bila je članica cerkvenega pevskega zbora. Z vaščankami je odpela pobožne pesmi, maši je sledil drug običajni nedeljski obred: kavica v bližnjem baru. Prijateljicam se je preteklo nedeljo čudno zazdelo, ko jim je Marina ponudila kavo. Praznuješ rojstni dan? Ali pa gre za kako drugo posebno priložnost? Ne, jim je odgovorila, jih pozdravila in odšla.

Potem je ni nihče od domačinov več videl živo, tista nedeljska ponujena kava pa se je vanje zagostila kot temna slutnja ...

Na trgu v Ribiškem naselju, kjer so tržaški gasilci v nedeljo na podvečer uredili štab reševalcev, je bilo včeraj dopoldne iz pripovedi znancev mogoče doumeti, kaj naj bi se potem zgodilo.

Fabio Eramo, devinsko-nabrežinski občinski svetnik iz časov Retove županske uprave, je bil družinski prijatelj Marine Lanza in moža Daria. V nedeljo popoldne je Dario tudi njega telefonsko poklical, da bi izvedel, ali morda ve, kje se žena nahaja. Podobno je bil poklical druge prijatelje in sorodnike, a nihče mu ni bil v pomoč.

Mož se je v nedeljo vrnil domov

LEVO MARINA LANZA; DESNO ŠTAB REŠEVALCEV NA TRGU V RIBIŠKEM NASELJU

FOTODAMJ@N

okrog 14. ure. Žene ni bilo doma. Takoj je opustil domnevo, da naj bi odšla na sprehod, ker bi sicer vzela s seboj psička, ki jo je zvesto spremljal na vsaki poti po naselju in okolici.

Marina Lanza, 52 let, je bila zaposlena na tržaški občini. Nekaj let je delala v domu za ostarele, nekaj časa pri zdravstveni enoti v Rojanu, naposled na oddelku za osebe tržaške občine. Imela je sina Lorenza, iz prvega zakona; junija letos je pred devinsko-nabrežinskim županom Vladimirjem Kukanjo sklenila zvezo z Dariom.

Tudi župan Kukanja se je podal v Ribiško naselje in se pridružil reševalcem, ki so začeli z iskanjem pogrešanke, potem ko

je bil mož Dario sporočil nabrežinskim karabinjerjem, da je žena izginila neznano kam. Iskanje se je nadaljevalo ves ponedeljek, globoko v noč, in včeraj, vse do tragičnega odkritja. Pri njem so sodelovali tržaški gasilci, karabinjerji, policisti, prostovoljci krajevne civilne zaščite, člani gorske pomoči. Jamarji so preiskali jame, ki jih je na

tistem kraškem območju kar precej. Iz Benetk sta prispeli ekipi s psi, izurjenimi za iskanje oseb; obalna straža iz Trsta in Tržiča je pregledala ves obalni pas pred Ribiškim naseljem; gasilci-potapljači so s plitvimi motornimi čolni preiskali kanale ob izlivu Timave, tiste najbolj ozke plovne predele pa so pregledali s kanuji.

Pri iskanju je sodelovalo kakih 60 ljudi. Porazdeljeni so bili v devet skupin, vsaka je preiščevala zaupano ji območje. Preiskovalci so ugotovili, da je signal mobilnega pogrešanke mrknil v nedeljo, nekaj pred 17. uro. Včeraj dopoldne je gasilec, s pomočjo podatkov telefonske družbe, uspešno omejiti območje zadnjega signala. Nahajalo se je malo nad naseljem. Reševalne ekipe so se nekajkrat popeljale mimo, a s ceste niso opazile ničesar.

Koordinacijo akcije je prevzela v roke tržaška prefektura. Včeraj opoldne je bilo na njenem sedežu srečanje, na katerem so soudeleženci podali dotedanji obračun iskanja in nastavili nadaljnje delo.

Sestanek je bil še v teku, ko so iz Ribiškega naselja sporočili, da so odkrili truplo pogrešanke. Nihalo je v gozdiču v bližini tamkajšnjega parka dinosavrov. Marina Lanza se je odločila, da se odreče življenju na kraju, oddaljenem le kakih 400 metrov od bivališča. Sodni zdravnik Fulvio Costantinides je po pregledu trupla lahko le izdal poročilo o smrti. Še tako poglobljena preiskava pa ne bo mogla odkriti vzrokov, ki so privedli do nepreklicne odločitve.

M.K.

NARODNI DOM - Ob odprtju razstave na oddelku za mlade bralce NŠK

Srečanje z ilustratorji otroške revije Galeb

V ponedeljek so na otroškem oddelku Narodne in študijske knjižnice v Narodnem domu odprli razstavo slovenskih ilustratorjev, ki jih združuje skupno ustvarjanje za otroško revijo Galeb. Večer v organizaciji Krožka za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb ter revije Galeb je vodila Alina Carli. Na prodajni razstavi so na ogled otroške ilustracije akademske slikarke Katerine Kalc, komparativistke in polonistke, ki se v zadnjih letih ukvarja tudi z grafično obdelavo in ilustracijami, Ivane Soban, grafične oblikovalke Chiare Sepin, likovnice Vesne Benedetič, grafične oblikovalke Dunje Jogan, umetnostnega zgodovinarja Štefana Turka, ki ga je ilustracija zanesla na kreativno pot, ter ilustratorke Žive Pahor, ki je bila sicer na srečanju odsotna.

»Ilustracija je izraz igrivosti, otroškega veselja, ki ga imaš v sebi. Ko ilustriraš, ne misliš na otroke, misliš bolj nase,« je o svojem ustvarjanju povedala Vesna Benedetič. Katerina Kalc se ukvarja z ilustracijo in slikarstvom: »V ilustracijo dajеш veliko svojega karakterja, ilustracija pa je bolj omejena, saj si vezan tudi na avtorjevo zgodbo.« Chiara Sepin je začela ilustratorsko pot prav zaradi revije Galeb, ukvarja pa se tudi z grafiko in ji je vseč večkrat menjati tehniko ustvarjanja. Dunja Jogan riše že od malih nog: »Bila sem zaprta

V skladu s svojo tradicijo revija Galeb tudi danes premore kakovostne ilustratorje

FOTODAMJ@N

in tako sem komunicirala na drugačen način. Ilustracija je hkrati meditativno in praktično delo, pri interpretaciji si bolj prost kakor pri grafiki, kjer imaš bolj jasne cilje.« Ivana Soban se je ilustraciji približala pred nedavnim, zato pravi, da še nima jasno zarisane poti. »Če imaš idejo, ki jo želiš prelinati na papir, mislim, da je pri tem zelo pomembna tehnika, ker brez tehnike ne prideš do želenega rezultata.« Štefana

poznamo po njegovi umetniški žilici, saj se v zadnjih letih veliko ukvarja z ilustracijo. Tudi on je svojo pot nekako začel pri Galebu. »Otroška revija Galeb ima zelo veliko vrednost, tega se skoraj ne zavedamo. Težava je, da primanjkuje mlajših slovenskih avtorjev iz Italije, ki bi zanj pisali.« Kvaliteto revije Galeb so poudarili tudi ostali ilustratorji. Ne nazadnje je Galeb pred kratkim dvakrat zmagal nagrado na tek-

movanju v italijanskem mestu Città di Chiavari za najlepšo otroško revijo.

Nedvomno je revija Galeb pomemben pripomoček na poti otrok za širjenje kulturnega, umetniškega in literarnega obzorja. Revija, ki so jo nekoč soustvarjali ugledni ilustratorji in slikarji, kot so Robert Hlavaty, Klavdij Palčič ali Bogdan Grom, še danes ni izgubila svoje vrednosti in kvaliteten ustvarjalcev, kar je gotovo veliko zadoščenje. (bf)

INFORMACIJA - V gosteh Barbara Schiavulli Jutri v Križu srečanje o novinarstvu in vojnah

Barbara Schiavulli (na levi) je kot novinarka bila v mnogih vojnih žariščih

V Ljudskem domu-gostilna Bita v Križu bo jutri ob 18. uri tekla beseda o skritih in nepoznatih zgodbah iz vojnih žarišč in vojnega novinarstva. Gostja srečanja bo znana italijanska novinarka in pisateljica Barbara Schiavulli, ki jo bosta predstavila njena kolega Sandor Tence in Pierluigi Sabatti. »Hotela sem pripovedovati zgodbe, hotela sem, da se moje pero bori proti nepravici, upala sem prispevati k spremembi sveta. S tem novinarstvom sem razumela, da to sploh ni mogoče doseči, ampak sem srečala izredne ljudi, videla sem pogum in voljo do življenja, delila sem bolečino in strah. In če sem s svojimi besedami prizadela ravnodušnost enega samega bralca, je bilo to res vredno narediti,« je v svoji zadnji knjigi napisala Schiavulijeva.

Barbara Schiavulli je kot novinarka-poročevalka spremljala vojna žarišča iz zadnjih dvajsetih let: Irak in Afganistan, Izrael, Palestino, Pakistan, Jemen, Sudan, Egipt in Čile. O vojnah je pripovedovala z zornega kota tistih, ki so jih vojne prizadele. V svoji zadnji knjigi Vojna od noter (občutki vojakov) pa o vojnah piše z zornega kota vojakov. Prejela je več pomembnih novinarskih nagrad. Jutrišnje srečanje prireja SKD Vesna in Sklad Matej Lachi-Lah.

TRST - V petek Žalna seja za Marjana Pertota

MARJAN PERTOTA

Knjižnica Dušana Černeta in Slovenska prosveta prireja v petek, 19. t.m., žalno sejo v spomin na neutrudnega knjižničarja, kulturnega in športnega delavca ter publicista Marjana Pertota, ki je preminil 8. decembra. Pogreb bo 31. decembra na Kontovelu, na žalni seji, ki se bo začela ob 18. uri v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu, pa bo priložnost, da se rajnemu Pertotu javno zahvalimo za veliki prispevek, ki ga je dal naši narodni skupnosti.

Jutri tradicionalna božičnica v Zgoniku

Jutri, 18. decembra, ob 18.00 bo v Športno-kulturnem središču v Zgoniku tradicionalna božičnica, ki jo domača občinska uprava prireja v sodelovanju s krajevnimi društvi in šolami ter resnično poveže vso krajevno stvarnost. Bogat program bodo oblikovali učenci osnovnih šol 1. maj 1945 in L. Kokoravec - Gorazd, ki bodo uprizorili zgodbo Medvedja skrivnost, člani KRD Dom Briščiki s šaljivim prizorom, otroška plesna skupina SKD Rdeča zvezda, malčki AŠK Kras, plesalke zumbé, ki so aktivne s klopju društva Drago Bojan iz Gabrova. Na ogled bo razstava miniaturni Boris Rebca. Ekipa civilne zaštite bo pripravila topli napitek, ki bo prav gotovo vse prisotne razveselil, da se bodo zadržali v sproščenem prazničnem klepetu.

Isto prizorišče bo v božičnem vzdušju spet zaživel tudi v petek, 19. decembra, prav tako ob 18.00, ko bo svojo božičnico priredil Shinkai karate kluba.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 17. decembra 2014
LAZAR

Sonce vzide ob 7.40 in zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.42 - Luna vzide ob 2.23 in zatone ob 13.27.

Jutri, ČETRTEK, 18. decembra 2014
TEO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15 stopinj C, zračni tlak 1018 mb ustaljen, vlaga 85-odstotna, veter jugovzhodnik 5 km na uro, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 15,5 stopinje C.

Kino

AMBASCIATORI - 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«.

ARISTON - 20.30 »Piccolo Festival dell'Animazione«; 18.00 »Mommy«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 21.45 »Master of the universe«; 18.00, 20.00 »L'immagine mancante«.

FELLINI - 15.50, 17.50, 19.50, 21.50 »Il sale della terra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.10 »Storie pazzesche«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 20.00 »Viviane«; 18.15, 22.10 »2 giorni, una notte«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.50, 21.00 »Butec in butec da«; 16.00, 18.50 »Hobbit: bitka petih vojska«; 15.10, 18.00, 20.00, 20.50 »Hobbit: bitka petih vojska 3D«; 15.40, 20.30 »Igre lakote: Upor - 1. del«; 16.10 »Ježek in vran pričarata Božič«; 17.50 »Kako se znebiti šefa 2«; 16.50 »Pingvini z Madagaskarja«; 16.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 18.15 »Pot k zvezdam«; 18.10, 20.10 »Preden zaspim«.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - 20.00 »Poti k zvezdam«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 18.45, 20.00, 21.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; Dvorana 2: 16.40, 18.30 »I pinguini di Madagascar«; Dvorana 3: 20.15, 22.15 »Ma tu di che segno sei?«; 18.15, 21.15 »Interstellar«; Dvorana 4: 16.40 »Il mio amico Nanuk«; 16.15, 17.20, 19.30, 21.40 »Il grande Lebowski«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.40, 19.05, 21.30 »Scemo & più scemo 2«; 16.30 »I pinguini di Madagascar«; 21.00 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Ma tu di che segno sei?«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Il povero, il ricco e il maggiordomo«; 16.30, 18.35 »Magic in the Moonlight«; 19.00, 21.30 »Il grande Lebowski«; 16.00, 18.55, 21.50 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 17.10, 20.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate 3D«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; Dvorana 2: 17.40, 20.00, 22.10 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«; Dvorana 3: 16.30 »I pinguini di Madagascar«; 18.30, 21.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate 3D«; Dvorana 4: 18.10, 20.15, 22.00 »Ma tu di che segno sei?«; Dvorana 5: 17.00, 20.00, 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS je na Kolonkovcu odprt do 23.12.2014.

Tel. 040-391790 - zaprto ob sredah

MARISA IN IGOR STA ODPRLA OSMICO v Ricmanjih.

040-2470119, 366-5304154

Osmice

IVAN PERNARČIČ ima odprto osmico v Vižovljah. Vabljeni! Tel.: 040-291498.

OSMICO je v Mavhinjah 58/A, odprla družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni! Tel. št. 040-2907049.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

SILVANO FERLUGA vabi na osmico pri Piščancih.

V LONJERJU št. 255 je odprl osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

Loterija 16. decembra 2014

	81	27	60	13	43
Bari	81	27	60	13	43
Cagliari	7	77	22	46	30
Firenze	35	48	43	83	37
Genova	59	34	42	20	73
Milan	23	29	37	31	40
Neapelj	29	10	31	88	27
Palermo	27	35	23	63	25
Rim	88	24	82	87	67
Turin	38	90	72	9	58
Benetke	54	37	18	69	1
Nazionale	31	10	49	13	43

Super Enalotto št. 150

15	35	45	69	82	84	jolly 76
Nagradni sklad	16.520.339,25 €					
Brez dobitnika s 6 točkami	-- €					
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €					
5 dobitnikov s 5 točkami	42.326,21 €					
510 dobitnikov s 4 točkami	418,02 €					
20.721 dobitnikov s 3 točkami	20,50 €					

Superstar

Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
1 dobitnik s 4 točkami	41.802,00 €
123 dobitnikov s 3 točkami	2.050,00 €
1.678 dobitnikov s 2 točkami	100,00 €
11.937 dobitnikov s 1 točko	10,00 €
28.230 dobitnikov s 0 točkami	5,00 €

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV - Redno ponedeljkovo srečanje

V žarišču tokrat glasba, likovna umetnost in poezija

Različne umetniške govorice, kot so glasba, slike in literarno-umetniška besedila, so se na ponedeljkovem rednem večeru Društva slovenskih izobražencev združile pod skupnim naslovom *Praznične barve umetnosti*, in sicer s štirimi ustvarjalci: Deziderijem Švaro, Marijem Čukom, Miroslavom Košuto in Igorjem Zobinom. Štiri goste je predstavila urednica Nadia Roncelli.

Peterlinovo dvorano krasi izbor slik Deziderija Švare, o katerih je na prošnjo oziroma skoraj ukaz umetnika spregovoril Marij Čuk. Sam je dejal, da ni likovni kritik, da bi strokovno ocenjeval, temveč je to storil po intuitivnem občutju. Razstavljene slike so zelo povedne in večplastne, so utrinki iz življenja: slednje ni samo lepo in veselo, ampak tudi trpko in sivo, s solzami. Umetnik skuša svoja čustva drugim posredovati preko svojih del. Pravijo, da umetnosti ni treba razumeti, temveč jo ljubiti. Marij Čuk je mnenja, da lahko prav preko Švarovih del vzljubimo umetnost. Iz kataloga, v katerem so zbrana dela, ki so nastala v letih 2008 do 2013, je posredoval citat o tem, kako je kot dveletni deček pogledal skozi okno in videl morje, ki se mu je kazalo kot pojem svobode in vabljuje prihodnosti. Sivina in modrina sta prav utrinek čarobnega morja z rjemanjskega okna.

Na začetku je Igor Zobin, prof. harmonike na Glasbeni matici, zaigral Song for Josh, mešanico tanga in bos-

V Društvu slovenskih izobražencev so se predstavili (od leve) Deziderij Švara, Igor Zobin, Miroslav Košuta in Marij Čuk

FOTO DAMJAN

sanove, v nadaljevanju pa je popestril večer z živahnimi skladbami. Urednica Nadia Roncelli je spregovorila o dveh knjigah, ki sta izšli pred kratkim pri založbi Mladika in sta krstno uprizoritev dočakali na knjižnem sejmu v Ljubljani. To sta *Ko na jeziku kopni sneg* Marija Čuka in *Zapisi na orošeno okno* Miroslava Košute.

Medtem ko Košutova knjiga zajema zapise, ki so doslej že obstajali, a so bili razpršeni v različnih medijih v obliki spremnih besed, govorov in člankov in so postavljeni v širok časovni raz-

pon, od leta 1958 do letos, je zbirka pesmi Marija Čuka sestavljena iz štirih sklopov, v katerih se srečujejo, prepletajo in med sabo spopadajo trije sklopi – eksistencialni, ljubezenski in družbenokritični. Pomen naslova, kakor ga je svojsko razložil pesnik, je sledeč: ker živimo nečloveške odnose, ki so hladni in kar povemo, ne mislimo, se svet pogreza v hlad, mrz in nečlovečnost. Mrz prihaja z zimo in z njo snežinke, ki so kot medčloveški odnosi in nam padajo na jezik. Čuk upa, da bi hladna beseda skopnela in bi ostale le tople besede.

V *Zapisih na orošeno okno* dobimo tako spomine na ustvarjalce, pesnike in pisatelje, kot opise knjig, intervjuje, odmeve in odseve oziroma soočanje z raznimi temami. To je zelo bogata knjiga, dolga skoraj 500 strani, ki se je pisala vse življenje. Košuta je z zanimanjem prebiral svoje zapise, stare petdeset in več let, ki bi morali dišati po prahu, a slednjega, kot je dejal, ni začutil v svojem pisanju. Knjiga je izreden vir informacij in slika določene dobe in razvoja v svetu, družbi in mestu (met).

Knjiga o Rdeči armadi

V knjigarni Minerva bosta drevi ob 17.30 Gorazd Bajc in Sandi Volk predstavila knjigo Marine Rossi z naslovom »Soldati dell'armata rossa al confine orientale 1941-1945.« Srečanje bo povezoval novinar Silvio Maranzana.

Delavnica v palači Gopčević

»Trst, mesto dela«, je naslov delavnice, ki se bo danes ob 15.30 začela v dvorani Bobi Bazlen v palači Gopčević. Srečanje prirejata Mestni muzeji in inštitut Livio Saranz.

Franco Branciaroli kot Pirandellov Henrik IV.

Drama Henrik IV., ki velja za najpomembnejše gledališko delo italijanskega avtorja Luigija Pirandella poleg *Šest oseb išče avtorja*, bo v odčitavi igralca in režiserja Franca Branciarolija od drevi na sporedu v veliki dvorani Rossettjevega gledališča v okviru abonmajskega niza tradicionalneje zasnovanih gledaliških del.

Henrik IV. je znana kot drama o nasprotju med resnico in fikcijo: protagonist se je po padcu s konja med parado v srednjeveških kostumih, v katero je nastopal kot poglavar svetega rimskega cesarstva Henrik IV., prebudil prepričan, da je resnično srednjeveški cesar. Z leti se je izvil iz blaznega prepričanja, a je nadaljeval igrati, da se ne bi spopadel z nesprejemljivo resničnostjo. Po dolgih letih ambiciozni psihiater sklene, da ga bo skušal ozdraviti s ponovitvijo dogodka, ki je sprožil blaznost; zato ga obišče v spremstvu takrat ljubljene ženske in soproga, ki je iz ljubosumja povzročil usodni padec.

Ponovitve bodo sledile do nedelje, 21. decembra.

SKK IN MOSP - Začetek v soboto Nova delavnica kreativnega pisanja za mlade

Verba volant, scripta manent: v današnjem času, ko se tudi pisna komunikacija velikokrat omejuje na kratka, velikokrat skrajno osiromašena sporočila, je prav, da si vsi vzamemo nekaj časa in pozornost usmerimo v razvijanje kreativnega pisanja. V soboto, 20. decembra, bo za mlade v prostorih na Ul. Donizetti 3 prva letošnja brezplačna delavnica, ki je namenjena vsem mladim in ki jo ponujata Skk (Slovenski kulturni klub) in Mosp (Mladi v odkrivanju skupnih poti). Mladi bodo imeli dragoceno priložnost, da od literarne ustvarjalke prof. Marije Kostnapfel dobijo informacije, kako razvijati spretnosti učinkovitega pisnega izražanja.

Ustvarjalnost ni le podedovana: v določenem obsegu se je lahko tudi vsi »naučimo«. Spretnost pisnega izražanja lastnih misli, čustev in pripovedovanja lahko vsi odkrivamo v sebi v vseh življenjskih obdobjih; seveda pa je mnogo bolje, če te potencialne zmožnosti razvijamo čim bolj zgodaj. V delavnicah ustvarjalnega pisanja bodo udeleženci pod vodstvom mentorice lahko odkrivali najprej v sebi posluš za lastno čutenje ali odzivanje. Pomembno je, da se navadimo dragocene misli ali čustva najprej v sebi ozaveščati, nato pa razvijati v povedno obliko. Važno je, da jih ujamemo in obelodanimo na papir, predno se izgubijo med vsakodnevnim hitenjem in zaposlenostmi.

S posebnimi tehnikami se jih lahko učimo tudi učinkovito izraziti. Ni nujno, da je zapis namenjen drugim ljudem; lahko ostane samo - dragocen biser, sled lastnega doživljanja. Na srečanju pa bodo udeleženci spoznali tudi več tehnik, kako lahko vsebino napišejo na čim bolj zanimiv in izviren način, te strategije pa jim bodo lahko tudi v bodoče zelo koristile. Voditeljica delavnice Marija Kostnapfel ima na tem področju mnogo izkušenj, saj, kot znano, sama ustvarja na visokem nivoju, poleg tega pa ima tudi dolgoletne izkušnje z učenjem in stiki z mladimi.

Pozornost do ustvarjalnega pisanja je v Slovenskem kulturnem klubu in Mospu že dolgoletna tradicija. Že mnogo desetletij prirejata namreč literarne natečaje ob dnevu slovenske kulture; v preteklosti pa so za mlade prirejali tudi zelo uspešne tečaje pisanja. Kot je razvidno v obvestilih tega dnevnika, so tudi letos razpisali natečaj, ki se bo zaključil 28. februarja. Zgoraj omenjena delavnica bo torej, za tiste, ki bodo to želeli, usmerjena tudi v konkretno oblikovanje prispevkov.

Vsi mladi so torej vabljeni to soboto na prvo delavnico ustvarjalnega pisanja, ki bo na ul. Donizetti 3 ob 13.30 (urnik je prilagojen dijakom, ki lahko tako pridejo na delavnico direktno iz šole).

Anka Peterlin

VIVA COMIX - Danes in jutri V Aristonu filmi, na Tabru koncert

Mali festival animacije, ki ga že vrsto let uspešno prireja društvo Viva Comix, se bo danes in jutri ustavil v Trstu. Festival, ki nastaja v sodelovanju z Animateko, ljubljanskim festivalom animiranega filma, ponuja vpogled v najboljšo evropsko produkcijo animiranega filma in stripov. Tržaška etapa pa bo gostila tudi neverjeten koncert, ki ga bo jutri ob 7.30 na Tabru oblikovala skupina Tre allegri ragazzi morti (na sliki).

Danes ob 18.30 si bo mogoče v Studiu Tommaseo v Ulici del Monte ogledati filme italijanskih avtorjev (Linda Kelvink, Massimo Ottoni, Maurizio Finotto), v kinu Ariston (ob 20.30) pa izbor vzhodnoevropskih risank in stripov ter film *Re-cycling*, v katerem je združilo moči deset umetnikov iz desetih različnih držav. Med njimi je tudi Slovenka Špela Čadež. Na sporedu bo tudi film *Aubade*, v središču katerega so »koncerti ob zori«, zato so se prireditelji odločili, da ga tudi sami organizirajo. V četrtek zjutraj, med 7.30 in 8. uro, bo tako mogoče na Tabru prisluhniti skupini Tre allegri ragazzi morti.

BREG - Društveno delovanje bogatejši Z društvom Opla bodo spodbujali ustvarjalnost

Na nedavnem božičnem sejmu v Boljuncu so se s svojimi izdelki predstavljali tudi člani novoustanovljenega društva Opla, s katerim ustanovitelji želijo še naprej bogatiti in povezovali lokalno skupnost, spodbujati prostovoljstvo, vzajemnost, ustvarjalnost in skrb za soljudi. Ob tej priložnosti smo se pogovorili s predsednico kulturnega društva Opla Tatjano Turko, ki meni, da ni boljšega kot videti, da se v sproščnem vzdušju združi prijetno s koristnim.

Društvo Opla je bilo ustanovljeno oktobra letos, v njem pa je skoraj 30 oseb, med katerimi prevladujejo ženske, za članstvo pa se je odločilo tudi nekaj »korajžnih« in predvsem spretnih moških. Pobudnice organiziranega delovanja so sicer bile ženske iz Brega, ki so menile, da bi lahko svoje znanje in ročne spretnosti delile z drugimi člani in širšim občinstvom. Brežanke, tako mlade kot tiste malce starejše, so spretno vpletanju, kvačkanju, šivanju, risanju, oblikovanju, peki kruha in še bi lahko naštevali. Ta širok nabor aktivnosti jih je spodbudil k razmišljanju o vzpostavitvi združenstva, na katerem bi svoje izkušnje delile z drugimi. Kot je poudarila Tatjana Turko, so Brežanke zelo aktivne, a žal do zdaj niso imele priložnosti, da bi svoje izdelke pokazale drugim. »Z društvom pa želimo vzpostaviti organizirano delovanje, čeprav še nimamo sedeža. Zaenkrat se dobivamo po domovih naših članov, v prihodnje pa bi si močno želele imeti na razpolago prostore, tudi manjše, v katerih bi se redno srečevale«, je povedala predsednica društva. Poslanstvo društva je varovanje in ohranjanje kulturne dediščine in tra-

PREDSEDNICA NOVEGA KULTURNEGA DRUŠTVA JE TATJANA TURKO

ARHIV

dicije, o skupnih ciljih in prizadevanjih bodo člani društva govorili tudi na občini zborih.

Kaj vse bodo počeli v letu 2015, bodo sporočili prihodnji mesec, ko bodo tudi opozorili, katere rokodelske dejavnosti so bile v teh krajih nekoč živahne. Ker so tu še pred desetletji delovale perice, ki so prale perilo meščanskim družinam, si članice društva Opla želijo te prakse in večine predstaviti novim rodovom. S pomočjo spretnega možakarja bodo izdelali kopijo naprave za pranje perila, nakar bodo žene predstavile, kako je pranje perila potekalo nekoč.

To je le eden od ciljev članov novega društva Opla, v katerega se lahko včlanijo vsi tisti, ki jih zanimajo stare šege, navade in tradicija. Ker društvo, katerega odborniki si želijo tudi sodelovanja z drugimi društvi, deluje po istem principu kot vsa ostala kulturna društva, je treba ob vpisu plačati članarino, ki znaša 25 evrov na leto. Vse dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo na elektronskem naslovu opla2014breg@gmail.com ali na telefonskih številkah 335 689344 in 340 1653533. (šč)

O NAŠEM TRENUTKU

Greznica korupcije, ljudje in podgane

ACE MERMOLJA

Greh korupcije sega v zgodovinske daljave človeštva. Verjetno se vzrok zanjo ni bistveno spremenil: volja po bogastvu in oblasti, ki naj ju dosežemo po najhitrejši poti. Verjetno pa se je v raznih obdobjih spreminjal odnos do korupcije, spreminjale so se koruptivne prakse in sama pozornost do pojva.

Če beremo poezijo, bomo skozi stoletja zasledili zelo različne odnose do ljubezni. Enkratna Sappina poetika je izkazovala tresljaje in enovitost duše in telesa. Petrarca se je izognil telesnosti in podajal angelske podobe ljubljene. Romantika je našla v ljubezni globinsko trpljenje in celo smrt, v obdobju boemstva smo prišli do telesne in transgresivne ljubezni itd.

Tudi o smrti je marsikaj zapisanega. Bili so časi, ko je bila smrt del življenja in sorazmerno malo tragična za svoje umrlega, skratka, ljudje so se relativno bali smrti. Danes nas tlači pretiran strah pred smrtjo, ki prinaša ogromne zaslužke farmacevtski industriji, zdravnikom, padarjem in čarovnikom, nam pa anksioznost, ki kvari življenje.

Antropologija korupcije mi ni poznana. Tema ponuja zanimive raziskave in bi bil hvaležen bralki ali bralcu, ki bi me obvestil o kaki knjigi na temo. Vsekakor lahko preko medijev opazam današnje podobe korupcije.

Prva beseda, ki se mi vsili ob branju in poslušanju sodobnih koruptivnih dejanj je: vulgarna. Sodobna korupcija je vulgarna. Bolj kot praksa sama na sebi me čudijo njeni protagonisti. V Milanu, Benetkah in toliko bolj v Rimu so protagonisti podkupniških in podobnih afer bivši teroristi, zaporniki, mafijci, ki se srečujejo z njim sila podobnimi politikami, funkcionarji in menedžerji. Vsi so vulgarni kot fantje v najslabših barjih v Caracasu, da citiram reklamo ruma.

Vodja rimske korupcijske združbe Massimo Carminati je podal učinkovito metaforo o treh svetovih. Obstaja svet »zgoraj«, kjer so lepe hiše in lepi ljudje. Obstaja spodnji svet, kjer so mrtveci in črvi ter obstaja vmesni svet. Navadno so to greznice, stranišni odvodi, kanali dreka in podgan. V tej gnojnici se srečata svet zavrnjenih črvov in svet lepih ljudi v elegantnih in drago odišavljenih oblekah. Po gnoju in med podganami stopajo ljudje v temni obleki in z belo srajco ter pobalini v kavbojkah in z bojnim usnjenim jopičem. Skupaj sklepajo donosne posle na škodo velike večine državljanov: tistih, ki so zgoraj in tistih, ki životarijo spodaj ali na dnu, da uporabim pristneje slovensko oznako: ljudje na dnu.

Kaj me pri vsem tem še čudi? V bistvu malo kaj, pa vendar. Kako je mogoče, da so bivši teroristi, zaporniki, zmikavti, skratka, ljudje z najtemnejšega dna, lahko našli pot v politiko, v javne uprave in v posle, ki so celo plemeniti? Ali ni morda plemenita zadruga, ki omogoča delo in preživetje bivšim zapornikom, ki po maha priseljencem, beguncem ali preprosto revežem? Seveda je, a tudi za takim dejanjem se lahko skrivajo nečedni posli, korupcija, vmesni svet gnojnice. Kako je to mogoče?

Menim, da so v preminogih primerih enostavno odpovedale osno-

vne varovalke politike. Nikoli nisem dojemal, in še danes ne, politike kot umazanega opravila. Vem, da je politika lahko trda zadeva, boj, ostro nasprotovanje, past in še kaj. Obenem pa je umetnost, potreba, edini način, da človek brez noža ureja družbo, v kateri živi. Politika je družbi potrebna, mora pa imeti v sebi varovalke, da se ne sprevrže v skupno zlo.

Že Platon je po svoje opisoval zdris iz demokracije v tiranijo, čeprav ni zagovarjal demokratskega sistema. Danes se nam le ta zdi najprimernejši, potrebuje pa strukturo, ki omogoča demokratsko prakso, začeni z ustavo kot osnovnim pravilom in s parlamentom kot osnovno demokratično prakso. Pa tudi brez strank ni demokracije. V to sem globoko prepričan.

Pojavljajo se predlogi za različne demokratične sisteme. V Italiji Grillo propagira t.i. neposredno demokracijo državljanov, ki naj se dogaja preko spleta. V praksi nam sam Grillo s Casaleggiom dokazuje, kako lahko tovrstni sistem dejansko zamaši in ne odpre politične debate. Martin Breclj je v PD (11. dec. 14) citiral kolumno slovenskega ekonomista Janeza Šušteršiča, ki se zavzema za liberalizacijo »političnega trga«. Politik naj bi bil podoben sodobnim menedžerjem, ki upravljajo podjetja na globalni ravni in se selijo iz države v državo, največ časa pa porabijo kar v letalu. Še prej je bil govor o demokraciji, ki naj bi se izražala s pomočjo ljudskih referendumov (radikalci) itd.

Vse omenjene oblike so strahšansko »odprte«, politiko zreducirajo na tehniko in v praksi dopuščajo vdore najslabših praks. Strinjam se z italijanskim predsednikom Napolitanom, ko označuje antipolitiko kot prevratniško patologijo.

V Italiji in drugod so mnoge stranke res postale pridobitniški lobiji na račun davkoplačevalcev. Kljub temu pa lahko omejuje korupcijo le organizacija, ki temelji na določenih vrednotah, se predstavi državljanom z jasnimi programi in deluje na osnovi prozornih pravil in gmotnih sredstev. Antipolitika, odpor do strank in odvrčanje figure poklicnega politika so v praksi odprla vrata nekim težko opredeljivim združbam, ki so marsikje zavzele prostor politike kot plemenite družbene prakse. Carminatijev vmesni svet je možen, ker je odpovedal zgornji svet, ker sta demagogija in antipolitika ošibila že samo idejo poštene stranke, kaj šele prakso. Vsekakor, v prostor politike nekdo vstopi: poštena demokracija ali pokvarjen tiran.

Noben zakon torej ne bo rešil družbe pred korupcijo in pred krajo javnega denarja, če bo taista družba odklanjala organizirane skupine, ki posredujejo med državljanji in državo na osnovi jasne etike, programov in pravil; pa tudi selekcije kadrov, ki ne more sloneti le na sposobnosti zbiranja glasov. Vse organizirane mafije trgujejo z glasovi, s politiki in z javnimi funkcionarji. Liberalizacija političnega trga v seštevku z odpravo strank omogoča, da se v igro brez problemov vključi omenjena mafija s svojim vmesnim svetom, kjer po lastni naravi živi in uspeva.

ODPRTA TRIBUNA

Na reformo krajevnih uprav je treba gledati širše in izkoristiti priložnosti, ki jih prinaša

BOJAN BREZIGAR

Deželna zakonodaja o reformi krajevnih uprav je v slovenski manjšini povzročila veliko razburjenja, polemik in medsebojnih obtožb. Veliko se jih je tudi pojavilo tudi na straneh Primorskega dnevnika in zdi se mi, da terjajo kar nekaj pojasnil.

Začel bom s poudarkom, da dosledno spoštujem dogovore. Kadar se torej na nekem sestanku dogovorimo, da bo o vsebini veljalo načelo zaupnosti in na to načelo pristanejo vsi prisotni, mora to seveda veljati za vse. Zame vsekakor velja in zato ne bom odgovarjal na nekatere teze, ki so se v preteklih dneh pojavile na straneh Primorskega dnevnika. To pa mi ne preprečuje, da izpostavim svoje mnenje o zakonu, ki ga je sprejel deželni svet.

Naj najprej povem, da imam vtis, da zakon ne bo učinkovit. To menim na osnovi izkušenj, ki sem jih pridobil kot občinski upravitelj in kot deželni svetnik. Zdi se mi, da je preveč kompleksen in bo predmet številnih nesporazumov in sporov ter bo torej zaviral upravno delo, namesto da bi ga pospešil. Ampak vse to nima nič skupnega s specifikom slovenske manjšine, ki jo urejata državna in deželna zakonodaja.

Ko sem dobil na vpogled prvo besedilo osnutka zakona, v katerem ni bilo nobene omembe slovenske manjšine, sem najprej pogledal člen, ki določa pristojnosti, ki jih ohranjajo občine. Ugotovil sem, da ostajajo vse odločitve v zvezi z upravljanjem teritorija v rokah občin. Tiste, ki so mi ugovarjali, češ da nove zveze občin prevzemajo pristojnosti nadobčinskega načrtovanja teritorija, sem opozoril, da se v preteklosti niti popolnoma slovenske občine niso mogle upirati posegom nadobčinskega pomena; kljub našim občinam in prav tako našim županom so nam desetletja gradili ezulska naselja, industrijske cone, avtoceste, daljnovode, naftovode, plinovode, dve tovarni postajališči in še bi lahko našteval. Skratka, ni res, da predstavljajo »naše« občine absolutno obrambo teritorija pred zunanjimi posegi. Pomembno pa je, da ostanejo v njihovih rokah urbanistični načrti, kar nova zakonodaja tudi določa.

JEZIK NA OBROBJU

Prejšnji teden sem le načelno opozorila na razliko med govorno in pisano besedo. Posebno pri nas zelo hitro ugotovimo, kako naši govorniki mislijo, po italijansko ali po slovensko; enemu ali drugemu jeziku primerno oblikujejo besedni red. Zadnje čase opazam ta spremenjeni besedni red tudi v vsem slovenskem tisku. Stavki se tudi tam vedno ne začnajo s poudarjeno besedo, kar se ni dogajalo, dokler so šli skoraj vsi teksti skozi lektorjeve roke. Vtis imam, da je v slovensčini vpliv tujih jezikov večji kot npr. v nemščini, kjer stoji glagol še vedno tam, kjer je vedno stal; nihče ga ne premika. Naši glagoli pa vedno bolj lezejo na desno.

Če želim danes brati dobro slovensčino, vzamem v roke kak Jančarjev roman; večkrat mi odgovori na dileme, ki se mi pojavljajo ob branju, ne samo tukajšnjega, ampak tudi osrednjega slovenskega tiska.

Ko preusmerim svoje misli s pisane besede na govorno, zelo hitro opazim razliko med Ljubljano in Trstom. Matični Slovenci govorijo, tudi v javnosti, vedno bolj malomarno in posvečajo vsak dan manj pozornosti kultiviranemu govoru. Iz vsake povedane misli »udarja lju-

Takoj pa sem opozoril, da zakonsko besedilo ne prevzema določil iz zaščitnega zakona, ki danes zavzujejo občine, pokrajine in gorske skupnosti. Z zadovoljstvom sem ugotovil, da je bila na pobudo obeh slovenskih deželnih svetnikov ta pomankljivost odpravljena in da zakon, kakršen je bil sprejet, potrjuje ozemlje zaščite, kot je bilo določeno po zaščitnem zakonu, jamči individualne jezikovne pravice, kot jih določa 8. člen zakona, nalaga zvezam občin vse obveze, ki jih določa 9. člen zaščitnega zakona, osvaja postopek 10. člena zaščitnega zakona za določitev ustanov, ki so zavezane k vidni dvojezičnosti in ohranja določila iz 21. člena o gospodarskem razvoju, to je o prisotnosti slovenskih predstavnikov v posvetovalnih telesih in o dodatnih sredstvih za občine Videmske pokrajine. Poleg tega sprejeto besedilo s posebnim ozirom na slovensko manjšino dopušča oblikovanje zvez občin tudi v primeru, da ne gre za neprekinjeno ozemlje in v primeru, da se občine odločijo za zvezo z manjšim številom prebivalcev.

Vse to jamči, da bodo morale zveze občin spoštovati zaščitni zakon in z njim povezana določila. Mislim, da je bila to tema, o kateri se je morala manjšina izreči. Razumem politično željo, da bi izkoristili priložnost za nadgradnjo obstoječe zaščitne zakonodaje, vendar to zagotovo ni bil trenutek in tudi ni bila priložnost, da bi načeli to vprašanje. Zaščitni zakon, zakon 38 iz leta 2001, ni najboljši možni zakon, je pa najboljši zakon, ki je bil možen v času, ko je bil sprejet. Za njegovo nadgradnjo bo treba poiskati drugo omizje in drugo priložnost. Tokrat je morala biti skrb usmerjena v nujnost ohranitve vsebine zaščitnega zakona tudi ob upravnih spremembah ureditve krajevnih ustanov v deželi.

To pa ni vse. Sam vidim v zvezah občin tudi marsikatero priložnost, v zadržanju nekaterih predstavnikov manjšine pa veliko past. Pred desetletji so nas politiki potiskali na obrobje. Starejši se spominjamo teze poslanke Liste za Trst Aurelie Gruber Benco, ki je prijazno govorila o Slovencih kraškega obrobja (»della cornice carsi-

ca«). Manj zlahten je bil deželni svetnik takratne neofašistične stranke MSI Sergio Giacomelli, ki je v deželnem svetu razlagal, da ne nasprotuje zaščiti slovenske manjšine v Repentabru, v Trstu pa o tem ni mogoče govoriti.

Razumem željo županov, ki ne velja samo za »naše« župane, ampak je bila splošna želja v vsej deželi, da ohranijo sedanje stanje, mislim pa, da bi morala manjšina na vprašanje gledati širše in, prav nasprotno, ne dopustiti, da bi »getizirali« 6 ali 7 občin, kajti samo za te dejansko gre, in ostale prepustili združevanju. Prepričan sem, da bodo »naši« župani v okviru občinskih zvez lahko prispevali tudi k izboljšanju manjšinskih pravic izven njihovega ozemlja. Naj samo kot primer navedem občino Ronke in tamkajšnje slovensko šolo, eno najštevilnejših, kar jih imam; pomembno je, da bo v svetu zveze občin, če bo do ustanovitve prišlo, tudi občina Doberdob, ki bo tako lahko prispevala k izboljšanju statusa manjšine tudi v Ronkah in, zakaj ne, v Trziču. Skratka, Slovenci v Trstu bodo bolj zaščiteni, če bodo v vodstvu zveze, če bo do nje prišlo, sedeli štirje slovenski župani. Isto velja za Gorico.

Slovenci moramo gledati z zaupanjem v prihodnost, opirajoč se predvsem na dejstvo, da je sedanji čas naklonjen manjšini in da ni več čas, da bi se zapirali za okope, ampak moramo skupaj z drugimi sodržavljanji graditi družbo, v kateri bo naša prisotnost v čedalje večji meri obravnavana kot prispevek k vsestranskemu razvoju in v tem okviru tudi uvlečanju čedalje bolj dvojezičnega prostora, ki ga res ne smemo več omejevati na peščico »slovenskih« občin.

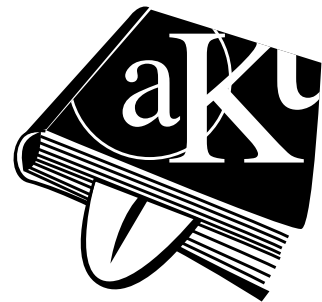
bljanščina«. Naši izobraženci govorijo bolje, zgodi se celo, da na ljubljanskih okroglih mizah izstopajo, v pozitivnem smislu, saj skrbno izbirajo besede, brez narečnih ali italijanskih vplivov.

Vsi poznamo zvrstnost jezika; za Italijana dialekt ni »jezik«, pri nas je narečje samo jezikovna zvrst večplastne slovensčine. Ima pa seveda svojo posebno funkcijo in ni primereno za vse priložnosti.

Na odru lahko teče beseda v zbornem standardnem jeziku, v narečju, ob posebnih priložnostih tudi v pogovornem. Vse te različne zvrsti pa imajo skupno točko.

Dobro poznamo razliko med branim predavanjem in prosto govorjenim. Marsikdo pri poslušanju za tisk napisanega teksta celo zadremlje, pri prostem govoru se to zgodi le malokdaj. Kdor govori prosto, naveže stik z vsakim poslušalcem posebej. Odziva se posebej na njihovo sprejemanje in lahko že z eno samo primerno poudarjeno besedo pritegne pozornost vseh navzočih. Gre torej za neposreden stik med govornikom in poslušalcem. Isto velja za javne govornike.

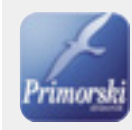
Če ta neposredni stik primer-

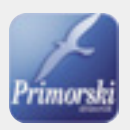
jamo s tistim, ki nastane v gledališču, bomo kmalu opazili, da dialog med sogovornikoma ni vedno dovolj živ in prepričljiv, včasih ne doseže niti vseh na odru navzočih in se ustavi na robu odra. V gledališkem žargonu bi rekli, da igralec s svojo igro in govorom ne seže preko rampe. Če želi občinstvo prepričati, mora pritegniti vse, ki sedijo v dvorani. Potrebna je torej neposredna vsestranska komunikacija. Ko igralec doseže ta medosebni stik z gledalci, rečemo, da »je v vlogi«, da se je v vlogo vživel. Veliki in dobri igralci dosežejo ta stik vsak večer, slabi malokdaj.

Igra sicer ne spada v rubriko o jeziku, je pa v veliki meri odvisna od dramatikove ali prevajalčeve spretnosti pri oblikovanju živega odrskega dialoga.

Lelja Rehar Sancin

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

ZGODOVINA - Občina Devin-Nabrežina izdala dopolnjeno izdajo zanimive knjige

Kronika vasi pod Grmado med prvo svetovno vojno

Pred nedavnim je zagledala luč druga dopolnjena izdaja dvojezične slovensko-italijanske *Kronike vasi pod Grmado v letih 1914-1918*. Že pred dvema desetletjema jo je napisal zgodovinar Drago Sedmak, kustos Goriškega muzeja v Kromberku pri Novi Gorici, novo izdajo pa je uredil in dopolnil upokojeni profesor in zgodovinar Aleš Breclj iz Devina. Knjigo je izdala Občina Devin-Nabrežina ob 100. obletnici začetka 1. svetovne vojne s finančnim prispevkom Lokalne akcijske skupine Kras.

Delo obsega 215 strani srednjega formata, razdeljeno pa je na dva dela. Prvi z naslovom *Kraji pod Grmado in soška fronta* opisuje dogajanje na tem območju od izbruha do konca 1. svetovne morije in se podrobneje zaustavi ob vsaki izmed dvanajstih soških bitk med italijanskimi in avstro-ogorskimi oboroženimi silami. Drugi del pa prikazuje življenje vojaštva in civilistov v vaseh pod Grmado za časa vojne. Povejmo naj, da ne gre za literarno izdelano pripoved, ampak za poročilo, ki postreže s kopicami podatkov, bodisi lokalnega bodisi širšega pomena. Za italijanski prevod sta poskrbela Ravel Kodrič (1. izdaja) in Peter Senizza (2. izdaja). Knjigo krasijo fotografije iz zbirke Goriškega muzeja v Kromberku, Muzeja novejšje zgodovine Slovenije v Ljubljani, Danila Leghissa in Igorja Tute iz Sesljana ter družine Mervic (Valentinčkovi) iz Devina. V publikaciji je priložen zemljevid italijanske vojske iz l. 1916.

Knjigo so javnosti prvič predstavili to nedeljo v Kamnarski hiši v Nabrežini. Devinsko-nabrežinska občinska odbornica za kulturo Marija Breclj je obnovila njeno zapleteno rojevanje pred dvema desetletjema. Pobudo za prvo izdajo je dala tedanja občinska odbornica Marinka Terčon, projekt pa je leta 1995 izpeljala njena naslednica Vera Tuta. Nič manj zapletena ni bila priprava druge izdaje, saj je avtor dela Drago Sedmak zaradi prezaposlenosti skrb zanjo prepustil Alešu Breclju, ki je nalogo opravil dokaj temeljito, kot pove že podatek, da je prvotno besedilo razširil za petino.

Avtor Drago Sedmak (levo) in urednik dopolnjene izdaje Aleš Breclj FOTODAMU@N

Na nedeljski predstavitvi sta sodelovala oba avtorja. Sedmak je povedal, da ga od nekdaj zanima usoda »malih ljudi«, še zlasti v travmatskih dogodkih, kot so vojne. Zaradi tega je svoj čas zbral gradivo o dogajanju na območju južnega dela soške fronte, kar je postalo jedro knjige. Breclj pa je podrobneje predstavil svoje dopolnitve, od novih podatkov o članih znane devinske rodbine Ples do natančnejšega

prikaza dogodkov, kot je bil incident na Vrtačah pri Jamljah, v katerem se je 23. februarja 1917 ranil Benito Mussolini.

Publikacija je brezplačno na razpologo na devinsko-nabrežinskem županstvu. Občinska uprava upa, da bodo zlasti krajanji radi segali po njej v prepričanju, da je poznavanje lastne preteklosti bistvenega pomena za oblikovanje osveščenih občanov oz. državljanov.

Decembrski koncert Vlada Kreslina v Ljubljani

Če bi midva se kdaj srečala je letošnji naslov tradicionalnega decembrskega koncerta Vlada Kreslina. V Cankarjevem domu je slovenski glasbenik in poet nastopil že sinoči, danes pa bo na vrsti še drugi nastop. Na že trindvajsetem koncertu po vrsti je v goste povabil bosanskega mojstra sevdalink Damirja Imamovića, s katerim sta se dotaknila bosanske pesemske tradicije, napisala pa sta tudi skupno skladbo. S svojima skupinama, z Malimi bogovi in Belniško bando pa je izvedel pester izbor pesmi, novih in starih, ki jih že dolgo niso igrali, seveda pa tudi že znanih melodij. Koncert je tudi tokrat umeščen v »lepo in presenetljivo scenografijo«, kot je povedal sam Kreslin. Koncert je naslovljen po svoji najnovejši skladbi. »Decembri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma ne bi bili to, kar so zadnjih trindvajset let, brez koncertov slovenskega poeta, muzikanta in pevcu Vlada Kreslina,« so ob letošnjem nastopu »Vladeka iz Beltincev« zapisali v osrednjem slovenskem hramu kulture. Oba koncerta sta po podatkih s spletne strani razprodana.

Društvo za sodobni ples razpisalo nagrado K. Hribar

Društvo za sodobni ples Slovenije je objavilo razpis za nagrado Ksenije Hribar. Nagrada je namenjena ustvarjalcem na področju sodobnih plesnih umetnosti v Sloveniji, ki s svojo vrhunskostjo in inovativnostjo pomembno prispevajo h kakovosti in razvoju tega umetniškega področja. Rok za prijave je 9. januar, podelitev pa bo februarja.

Nagrada, poimenovana po pokojni plesalki, koreografinji in plesni pedagoginji Kseniji Hribar, se podeljuje v devetih kategorijah: za življenjsko delo, koreografom oziroma avtorjem, plesalcem oziroma performerjem, plesnim pedagogom, kritikom ali dramaturgom ali teoretikom, producentom ter oblikovalcem scene, svetlobe in zvoka.

TRST - Abonmajski niz gledališča La Contrada

Komedija o medvojnem varieteju

Predstava s triom en travesti Sorelle Marinetti in swingom italijanskih tridesetih let

Trio Sorelle Marinetti tokrat nastopa v družbi drugih štirih varietejsko nadarjenih igralcev

Prikupno zabavni pevski trio en travesti Sorelle Marinetti mojstrsko in duhovito izvaja popularne italijanske popevke tridesetih in štiridesetih let v slogu Tria Lescano. Tudi v Trstu ima svoje oboževalce, ki so prav radi prišli v Bobbiovo gledališče, kjer je še drevo v okviru abonmajskega programa gledališča La Contrada na sporedu predstava »Risate sotto le bombe«. Gre za poklon italijanskemu varietejskemu gledališču tridesetih in štiridesetih let in tudi umetnikom te lahkotne odrske zvrsti.

Trio Sorelle Marinetti tokrat nastopa v družbi drugih štirih varietejsko

nadarjenih igralcev: to so Fantoni, Francesca Nerozzi, Paolo Cauteruccio in Jacopo Bruno; v živo jih spremljajo pianist, violinist in klarinetist, sicer drobna zasedba, a v italijanskih gledališčih je glasbena spremljava v živo že malo razkošje.

Dogajanje je postavljeno na dan 8. septembra 1943: varietejska skupina si nada, da si bo z novim programom uspela zagotoviti pomembno pogodbo za nastop v genovskem gledališču, a jo med generalko presenetni alarm za letalski napad, tako da se vsi zatečejo na varno v prostor pod odrom, kjer nadaljujejo z vajo ter z manjšimi in večjimi

prepiri, v katerih se razkrijejo preseñetljive resnice.

Popevk in tudi malih plesnih točk polna komedija je prijetno pisana, zaplet je nekoliko pretiran, a za to zvrst kar v redu, nastopajoči so simpatični, tako da se gledalci zabavajo, vendar v vsem manjka tista iskrica, od katere predstava zaživi od znotraj. Najzanimivejši in tudi najboljši element so ravno tri sestre Marinetti: Turbina, Mercuria in Scintilla, ki jih igrajo Nicola Olivieri, Andrea Allione in Marco Lugli, in njihove ironične, a odlične pevske izvedbe. Tokrat so žal nekoliko v senci. (bov)

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE

Leto 2015 v znamenju pomembnih obletnic

V Muzeju in galerijah mesta Ljubljane (MGML) bodo leto 2015 zaznamovali konec prenove Plečnikove hiše in nekatere pomembne zgodovinske obletnice, med njimi 80-letnica ustanovitve Mestnega muzeja Ljubljana ter 150-letnica rojstva urbanista in arhitekta Maksa Fabianija. Kot osrednji projekt pa napovedujejo razstavo Voda v Mestnem muzeju Ljubljana.

Prenovljena Plečnikova hiša bo vrata za javnost predvidoma odprla septembra 2015. V njej bo poleg obstoječe ambientalne razstave, za katero bodo vsi predmeti konservirani, v pritličju postavljena nova stalna razstava o arhitektovem življenju in delu. Spremljali jo bodo raznovrstni pedagoški in andragoški programi, del prostorov pa bo namenjen študiju in dostopu do gradiva predvsem strokovnjakom in študentom arhitekture.

S projektom Voda želijo v MGML predvsem predstaviti muzejske zbirke iz depojev, ki jih javnost še ni videla, ter osveščati najširšo javnost o pomenu vode v preteklosti in danes ter o pomenu aktivne udeležbe pri ohranjanju vode za prihodnost.

Leto 2015 bo še vedno v znamenju 2000-letnice ustanovitve Emone, poleg tega bodo v MGML spomnili na 70-letnico konca druge svetovne vojne.

Kot osrednjo razstavo v Galeriji Jakopič v prihodnjem letu napovedujejo retrospektivo kiparja Stojana Batiča, ki bo praznoval svojo 90-letnico. Kot so zapisali, je Batič sloven-

sko kiparsko in vizualno umetnost zaznamoval z močnim avtorskim pečatom, klasičnim razumevanjem umetnosti in obvladovanjem zahtevnih kiparskih materialov. Na razstavi bodo predstavljene tako manjše kot javne plastike.

V Mestni galeriji Ljubljana bodo nadgradili razstavo Od znotraj navzven (Inside Out), ki bo prispevala k diskurzu o institucionalni kritiki. Z razstavo Hommage a Malevič - 100 let črnega kvadrata pa bodo obeležili 100-letnico prvega suprematističnega objekta ruskega umetnika Kazimirja Maleviča, slike s izvirnim naslovom Štirikotnik, znane pod imenom Črni kvadrat na belem ozadju.

Z letošnjim letom so v MGML zadovoljni. Na razstavi Kolo, 5200 let, ki je javnosti prvič predstavila najstarejše leseno kolo na svetu, najdeno na Ljubljanskem barju, so v slabem letu dni našli kar 36.220 obiskovalcev, so zapisali v sporočilu za javnost.

Institucionalni okviri MGML pa so bili preseženi pri projektu Emona 2000. Mestni muzej Ljubljana je bil pobudnik projekta, ki se je v vseljubljski izvedbi izkazal za izjemno uspešnega, razstavo Emona: mesto v imperiju v muzeju pa si je v dobrega pol leta ogledalo že 24.000 obiskovalcev.

V Galeriji Jakopič je retrospektivno razstavo Jožeta Ciuhe videlo približno 6400 obiskovalcev, na fotografski razstavi Josefa Koudelke pa so jih našli približno 5000, so še zapisali v MGML. (STA)

ISLAMABAD - Talibani izvedli najbolj krvav napad v zgodovini Pakistana

Najmanj 141 ljudi (132 otrok) padlo pod streli napadalcev

ISLAMABAD - V šolo pod okriljem pakistanske vojske so včeraj vdrl talibanski borci in po najnovjših podatkih ubili najmanj 141 ljudi, med njimi 132 otrok. Najbolj krvavi napad v zgodovini Pakistana, s katerim so se talibani maščevali za nedavno ofenzivo vojske, se je končal po osmih urah, ko so oblasti sporočile, da je bilo ubitih vseh šest napadalcev.

V šolo pod okriljem pakistanske vojske je dopoldne po krajevem času vdrl šest oboroženih moških v uniformah, nato pa je bilo iz poslopja slišati strele in eksplozije. Po nekaterih navedbah so napadalci vdrl v av-

lo, kjer so pripadniki vojske učence višjih razredov urili v znanju prve pomoči. Otroci so se nato razbežali po učilnicah, napadalci pa so jim sledili in jih streljali.

Pakistanska vojska je kasneje sporočila, da so iz šole evakuirali večino učencev. Pripadniki posebnih enot pakistanske vojske so v operaciji rešili več kot deset učiteljev in učencev. Poslopje je obkrožila vojska, v šoli pa so nato skoraj osem ur potekali spopadi med policijskimi specialci in napadalci. Napad se je končal, ko so pakistanske sile ubile vseh šest napadalcev in preiskale celotno poslopje šole. Preiskavo šolskega poslopja so sicer ote-

Na fotografiji levo žalovanje za ubitimi otroki, desno pripadnik pakistanske vojske, ki je ubila vseh šest napadalcev - talibanov

ANSA

ževala eksplozivna sredstva, ki so jih v šoli podtaknili talibanski borci.

Tiskovni predstavnik pakistanske vojske, general Asim Bajva je pojasnil, da so teroristi po vdoru v šolo začeli naključno streljati in niso imeli namena zajeti talcev, kot so sprva domnevale oblasti. Dodal je, da so bili vsi napadalci oblečeni v jopiče za eksplozi-

vom, pri sebi pa so imeli za več dni streliva in hrane. Po njegovih besedah je težko reči, koliko napadalcev so ubile pakistanske varnostne sile in koliko se jih je razstrelilo.

Po najnovjših podatkih pakistanske vojske je bilo ubitih najmanj 141 ljudi, med njimi 132 otrok. Kot je na novinarski konferenci v Pešavarju še pojasnil general Bajva, je

bilo v napadu ranjenih 124 ljudi, med njimi 121 otrok. Minister za informiranje v provinci Hiber-Pahtunhva, Mustak Gani je povedal, da so napadalci večino otrok ubili s strelom v glavo.

Gre za najbolj krvavi napad v zgodovini Pakistana. Doslej je za najbolj krvavega veljal napad na nekdanjo predsednico pakistanske vlade Benazir Bhutto v Karačiju leta 2007, v katerem je umrlo 139 ljudi. Šola je del sistema vojaških javnih šol, v okviru katerega je po vsej državi 146 šol za otroke vojakov in civilistov. Učenci so stari od deset do 18 let.

Odgovornost za napad je prevzela talibanska skupina TTP. Trdi, da gre za maščevanje zaradi vojaške operacije proti talibanom na plemenskem območju v Severnem Vaziristanu, v kateri naj bi umrlo več sto talibanskih borcev. Napadalci naj bi imeli ukaz, da ubijejo starejše učence.

V Pešavar je po napadu prispel pakistanski premier Navaz Šarif, ki je bil na prizorišču ob zaključku operacije proti napadalcem. Napad je označil za nacionalno tragedijo. »To so bili moji otroci. To je moja izguba. To je izguba za narod,« je poudaril. Napovedal je še, da bo pakistanska vojska kljub današnjemu napadu na šolo nadaljevala napade na teroriste na severozahodu Pakistana. »Boj se bo nadaljeval. V to naj nihče ne dvomi,« je dejal Šarif.

Obsojbe napada se vrstijo tudi iz sveta. »S tem, da so si za cilj tega ostudnega napada izbrali učence in učitelje, so teroristi znova pokazali svojo izprijenost,« je poudaril ameriški predsednik Barack Obama. Ob tem je Pakistanu obljubil podporo ZDA v boju proti nasilnim skrajnežem.

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon je ob poudaril, da je napad na nemočne otroke med učenjem strašno in strahopetno dejanje. »Talibani so s tem napadom dosegli dno,« je bil kritičen visoki komisar ZN za človekove pravice Zeid Rad Al Husein. Predsednik Evropskega parlamenta Martin Schulz je na plenarnem zasedanju v Strasbourgu izrazil gnus ob »strahopetnem napadu«.

Oglasila se je tudi pakistanska borka za pravico deklic do izobraževanja, 17-letna Nobelova nagrajenka Malala Jusafzaj, ki so jo talibani leta 2012 ustrelili v glavo. Poudarila je, da ji je nesmiseln in hladnokrvnen napad strelca. Generalni sekretar Sveta Evrope Thorbjorn Jagland je ob napadu pozval Pakistance, naj se ne odpovejo upanju, ki ga je v vseh nas vzbudila Malala Jusafzaj. Napad je obsodila tudi Organizacija islamskega sodelovanja.

Šole, predvsem dekliške, so sicer pogosto tarča napadov pakistanskih talibanov, ki razstreljujejo šolska poslopja, ubijajo otroke in ugrabljajo ali ubijajo učitelje. Talibani se nad šolami znašajo, ker po njihovem spodbujajo zahodno dekadenco in ne učijo le islama.

NAPOLITANO

»Reforme nujne, vztrajati je treba na tej poti«

Giorgio Napolitano

ANSA

RIM - Predsednik republike Giorgio Napolitano se je včeraj, zelo verjetno zadnjič, srečal z najvišjimi predstavniki državnih institucij za voščila ob koncu leta. Njegov govor je vseboval veliko kritičnih poudarkov in hkrati bodrilnih besed. Potrdil je, da je pot reform, na katero je stopila država, edino pravilna in perspektivna, po njej je zato treba nadaljevati.

Zavzel se je za institucionalno kontinuiteto, naglasil pa je tudi potrebo po dialogu, ki ga je premalo, kajti položaj v državi je še vedno kritičen.

Demokratsko stranko je Napolitano kot večinsko silo v državi pozval k enotnosti, kajti govoriti o volitvah in ločevanju po njegovem povzroča nestabilnost. Poudaril je tudi, da je začetek izvajanja institucionalnih reform omogočil Italiji večjo kredibilnost v mednarodnem merilu. Na tej usmeritvi je treba vztrajati in ne dopustiti, da se politika sprememb ustavi, je še dejal predsednik.

BRUSELJ - Ob kritičnih pripombah držav in parlamenta EU

Evropska komisija sprejela načrt dela za prihodnje leto

BRUSELJ / STRASBOURG - Evropska komisija Jean-Clauda Junckera je včeraj sprejela načrt dela za leto 2015, ki predvideva 23 novih pobud in umik ali spremembo 80 zakonodajnih predlogov, tudi umik svežnja o krožnem gospodarstvu. Prva prioriteta bo naložbeni načrt, Juncker pa je izrecno izpostavil tudi boj proti izogibanju davkom. Ko je prvi podpredsednik komisije, pristojen za boljše zakonodajo, Frans Timmermans na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta v Strasbourgu predstavil načrt dela in oznanil umik zakonodajnega predloga o krožnem gospodarstvu, je bilo iz dvorane slišati vzklike: »Sramota.«

A Nizozemec se je odzval z besedami, naj evropski poslanci najprej poslušajo, kar želi povedati, ter zatrdil, da želi nova komisija ambicioznejši in učinkovitejši sveženj za res krožno, ne le polkrožno gospodarstvo. Nov predlog naj bi predstavila do konca prihodnjega leta.

Prevetritev evropske zakonodaje je ena prednostnih nalog komisije v prihodnjem letu, ki jo Juncker utemeljuje z geslom, da mora biti vloga komisije »velika pri velikih stvareh in majhna pri majhnih«. Na kritike, zlasti evroskeptičnih Britancev, da se Bruselj preveč vpleta v življenje Evropejcev, tako odgovarja z obljubo, da se njegova komisija ne bo ukvarjala z obliko banan ali kumar.

Komisija je pri pripravi delovnega načrta za prihodnje leto pregledala 452 zakonodajnih predlogov v odločevalskem mlinu unije. Iz političnih ali tehničnih razlogov predlaga umik ali spremembo približno 80 zakonodajnih predlogov. Med njimi je veliko takšnih, ki so povsem zastareli in odveč, nekatere pa želi umakniti, ker dogovora ni na vidiku ali ker ne bi prinesli zelenih rezultatov.

Jean-Claude Juncker

ANSA

Med predlogi, ki jih želi umakniti ali spremeniti, ker niso skladni s političnimi prioriteta, je na primer Acta, med predlogi, ki že predolgo dremajo na pogajalski mizi, je financiranje jedrskih elektrarn, med predlogi, ki ne bi prinesli potrebnih rezultatov, pa sveženj o krožnem gospodarstvu.

Sveženj o krožnem gospodarstvu s cilji za zmanjšanje odpadkov je v začetku julija, tik pred koncem mandata predstavil tedanji komisar za okolje Janez Potočnik, ki je v odzivu na predlog za umik pozdravil politično zavezo za pripravo obširnejšega in ambicioznejšega načrta, a obenem izpostavil, da je tudi njegov julijski predlog holističen, daljnosežen in ambiciozen. Sveženj bi bilo po Potočnikovem mnenju bolje dopolniti kot umakniti, saj s tem ne bi po nepotrebnem izgubljali časa. »Dejstvo ostaja, da EU močan zasuk v smeri krožnega gospodarstva potrebuje. In to čim prej,« je še opozoril. Spomnil je tudi, da se morajo s predlogom komisije strinjati članice in parlament.

Med članicami je bilo že v pričakovanju komisijinega predloga nekaj kritik. Skupina okoljskih ministrov iz

enajstih članic, med katerimi so Nemčija, Francija, Italija in Slovenija, je v začetku meseca pozvala komisijo, naj predloga ne umakne. Okoljski ministri bodo o tem predvidoma razpravljali danes na zasedanju v Bruslju.

V Evropskem parlamentu so prav tako kritični, zlasti v vrstah Zelenih, na primer Philippe Lamberts meni, da je pozornost povsem upravičeno bolj namenjena temu, česar ni v načrtu dela, kot temu, kar je, saj želi komisija odpraviti nekatere ključne zakonodajne predloge na področju sociale, okolja in zdravja. Timmermansova zagotovila o nasprotnem je označil kot metanje peska v oči.

Tudi Igor Šoltes (Verjamem/Zeleni) ni prepričan, da bo komisija sedanja sveženj nadomestila z ambicioznejšim. Kot je opozoril za STA, se boji, da zadaj ni konkretne vsebine, ampak da gre le za izgovor, da se nekaj umakne, v ozadju pa da je pritisk lobijev. Obenem je po njegovem to tudi klobuta Potočniku.

Iz evropske desne sredine, kamor sodi tudi Juncker, pričakovano ni bilo slišati kritik. Tudi Franc Bogovič (EPP/SLS) verjame Timmermansovim obljubam o ambicioznejšem predlogu. V predlogu za umik svežnja ne vidi očitka na račun Potočnika, ampak posledico tega, da so članice prav pri okoljskih temah izredno nepopustljive.

Pričakovan je tudi odziv evroskeptikov. Vodja evroskeptične skupine EFDD Nigel Farage je komisijo opozoril, da ni dovolj le minimalizirati zakonodajnih pobud v prihodnje, ampak bi bilo treba vzeti »sekiro« in posekati še celo vrsto obstoječih pravil. Glede umika svežnja o krožnem gospodarstvu je sarkastično pripomnil, da nima pojma, za kaj gre, se pa lepo sliši. (STA)

GORICA - Na prefekturi dogovor o vprašanju prosilcev za azil

Župani bodo poiskali primerne stavbe za nastanitev beguncev

Za tako rešitev tudi župani treh slovenskih občin, proti so Gorica, Dolenje, Gradež in Foljana

Udeleženci srečanja na prefekturi (zgoraj) in prebežniki v spominskem parku v Gorici (spodaj)

BUMBACA

Večina županov goriške pokrajine je včeraj skupaj z goriško prefekturo dosegla dogovor o iskanju primernih prostorov za nastanitev prosilcev za azil ter o pripravi programov družbene integracije. To izhaja iz včerajšnje dopoldanske seje na goriški prefekturi, kjer so dogovor podpisali skoraj vsi župani oz. predstavniki občin z izjemo županov Gorice, Dolenj, Gradeža in Foljana-Redipulje.

Udeleženci srečanja so izhajali iz dejstva, da je vprašanje prihajanja prosilcev za azil vedno bolj pereče. Na ozemlju goriške pokrajine je 431 prosilcev, kar 416 od teh pa jih je koncentriranih v Gorici in Gradišču, center za prosilce za azil Cara v Gradišču, zavetišča škofijske Karitas in hotel Internazionale v Gorici pa ne zadoščajo oz. ne nudijo ustreznih odgovorov na pereče vprašanje. Prefektura je pred časom občinam poslala osnutek besedila okvirne konvencije, ki pa županom ni bila všeč, saj je občinam nalagala prevelika bremena. Na podlagi omenjene konvencije bi bile morale občine proslcem za azil zagotoviti bivališče, hrano, poskrbeti bi bile morale za administracijo, čiščenje bivalnih prostorov, odvoz odpadkov, nudenje perila in pripomočkov za osebno higieno, nekaj denarja, telefonske kartice, po potrebi vozovnice javnega prevoza, pomoč jezikovnih in kulturnih posrednikov, informacije o določilih glede priseljevanja ter spremstvo pri obisku uradov in bolnišnic, za vse to pa bi prefektura občinam plačala po 35 evrov za vsakega priseljence.

Kot že rečeno, osnutek konvencije županom povečini ni bil pogodu, kljub napovedim medevje pa o le-tem na včerajšnjem srečanju ni bilo govora. Dokument, s katerim se je večina prisotnih strinjala, je veliko krajši, bolj ohlapen in ne pretirano obvezujoč. Kot so sporočili iz tiskovnega urada prefektore, so se slednja in župani dogovorili za ukrepanje na dveh ravneh: po eni strani bodo župani ugotovili, ali se na ozemlju njihovih občin nahajajo primerne stavbe, v katerih bi lahko nastanili proslci. Če bodo omenjene stavbe našli, bodo nato posamezne občine s prefekturo sklenile posebno konvencijo, ki bo upoštevala realnost omenjenih občin in bo omogočala, da se ugotovi primerno število proslcev, ki bi jih lahko gostila posamezna občina, pri čemer se podpisniki obvezujejo, da bodo podpirali sprejemanje majhnih skupin proslcev. Po drugi strani pa bodo oblikovali koordinacijske ustanove, kjer bodo tiste, ki na tem področju že imajo izkušnje, nudile informacije ter posredovale izkušnje dobrih praks pri pripravi programov, katerih cilj je družbe-

na integracija. Podpisniki so se tudi strinjali, da se dodatno spodbudi deželni odbor za kulturo Giannija Torrentija, naj se sprejme deželni načrt za sprejemanje proslcev za azil, katerega je bil že predlagal in na podlagi katerega naj bi na ozemlju dežele FJK ugotovili kraje, kjer bi lahko nastanili proslci. Prav tako se bo skupaj z notranjim ministrstvom iskala možnost, da bi za nastanitev proslcev namenili opuščene stavbe v državni lasti, kot so npr. vojašnice, oz. da bi zahtevali premestitev dela proslcev z Goriškega v druge kraje v Italiji, piše v sporočilu prefektore.

Seje, ki jo je vodil prefekt Vittorio Zappalorto, so se udeležili tudi župani Doberdoba, Sovodnj in Števerjana Fabio Vizintin, Alenka Florenin in Franka Padovan, ki so bili med tistimi, ki so dokument podprli. Floreninova, ki je sejo zaradi drugih obveznosti predčasno zapustila, je sicer napovedala podpis dokumenta, saj, kot nam je povedala, krajevnim upravam ničesar ne vsiljuje. »Prefektura bo pač stopila v stik z občinami, ki protokola niso zavrnila, in se bo z njimi dogovorila o možnih oblikah pomoči: če neka občina na svojem ozemlju ne razpolaga z nepremičninami, ki bi bile primerne za sprejemanje prebežnikov, jih ne bo primorana sprejeti, bo pa lahko pomagala na druge načine, na primer s kakšno storitvijo. Vsaka uprava bo morala premisliti, kakšno vlogo lahko odigra pri reševanju tega problema in kako lahko pomaga razbremeniti večje občine, ki gostijo visoko število priseljencev,« je dejala Floreninova. Da dokument ni močno obvezujoč, saj v njem občine pravijo le, da bodo poiskale stavbe, ki bi lahko prišle v poštev za nastanitev proslcev za azil, nam je poudaril tudi doberdobski župan Vizintin, ki je podpisal dokument, kot ga je podpisala tudi števerjanska županja Padovanova, ki je sicer na srečanju opozorila, da v njeni občini ni primernih zasebnih ali javnih poslopij, ki bi lahko prišla v poštev za nastanitev proslcev. Kot omenjeno, dokumenta niso podpisali župani Gorice, Dolenj, Gradeža in Foljana-Redipulje, pri čemer naj omenimo predvsem stališče goriškega župana Ettoreja Romolija, ki je izrazil nepripravljenost na podpis. Kot nam je povedal, gre po njegovem mnenju samo za besedičenje, ki ne pripelje nikamor, saj je v Gorici stanje nevzdržno. Zato naj ministrstvo omili pritisk na Gorico, poleg tega pa, če je treba kaj storiti, naj se to stori takoj in ne kdove kdaj, kot daje misliti tiskovno sporočilo prefektore, je prepričan Romoli, ki izraža celo sum o načrtovani »invaziji« Gorice in napoveduje odmevne akcije. (iz)

GORICA - Občinski svet

Več denarja za olajšave, vegefestival pod vprašajem

Bodo vzpenjačo na goriški grad dokončali šele leta 2018?

Olajšave pri plačilu davka za odvoz odpadkov TARI bo letos Gorici koristilo več družin, kot je bilo sprva predvideno. Novico je goriškemu občinskemu svetu v ponedeljek posredoval župan Ettore Romoli, ki mu je svetniško vprašanje na to temo postavil načelnik skupine Demokratske stranke Giuseppe Cingolani. Le-ta je julija predlagal popravek k proračunu, na podlagi katerega so do olajšav pri plačevanju smetarine upravičeni občani z dohodki do 8.328 evrov (sprva je bil mejni dohodek 6.400 evrov), opozoril pa je tudi, da je bila vsota, ki je bila v proračunu namenjena družinam v stiski, nekoliko prenizka. »Olajšavam za davek TARI je uprava sprva namenila 40.000 evrov, kar je bilo premalo, saj je prošnjo doslej vložilo že 250 upravičencev. Župan pa mi je zagotovil, da so v rebalans vključili dodatnih 40.000 evrov,« je bil zadovoljen Cingolani.

Načelnik DS je v ponedeljek opozoril tudi na težave, s katerimi se soočajo organizatorji goriškega festivala vegetarijancev, ki naj bi bil prihodnje leto pod vprašajem. »Pogovoril sem se z direktorjem festivala Santinellijem. Po njegovih besedah je organizacija tridevnega dogodka v grajskem naselju letos stala 200.000 evrov: javne uprave so skupno prispevale le 56.000 evrov, 80.000

evrov so krili s prihodki od prodaje hrane in drugih izdelkov, podjetje Biolab pa je moralo samo vložiti kar 70.000 evrov. Organizatorji zato ne vedo, ali bodo prihodnje leto lahko priredili festival: če ga res ne bodo, bo Gorica izgubila odmeven dogodek,« je pojasnil Cingolani, po katerem je občina Gorica med javnimi upravami festivalu namenila najnižjo vsoto - 8000 evrov. Župan je zagotovil, da mu za usodo vegefestivala ni vseeno in da bo skušal ukrepati, povišanje denarnega prispevka pa ne bo enostavna stvar. »Problem naj bi bil v tem, da je Biolab zasebno podjetje, Santinelli pa me je opozoril, da festival prireja združenje,« je poudaril Cingolani. Občinski svet je obravnaval tudi spremembo proračuna in spremembo triletnega načrta javnih del. V njem med drugim piše, da bo vzpenjača na goriški grad dokončana šele leta 2018, kar ni ravno v skladu z napovedmi goriške občinske uprave; le-ta je računala, da se bodo dela vključila v leto 2015. »V načrtu javnih del piše, da bodo do konca leta 2017 šele sprejeli izvršilni načrt! Ko sem ga na to opozoril, je župan odvrnil, da ima drugačne informacije in da ne ve, kdo je to napisal,« je bil ogorčen Cingolani, ki se sprašuje, čemu je torej občinski svet glasoval o dokumentu.

Laščakova dela v arhivu

V razstavnih dvorani državnega arhiva v Ulici Ospitale v Gorici bodo danes ob 15.30 odprli razstavo del arhitekta Antona Laščaka, ki bo na ogled do 31. januarja. Goriške načrte in Laščakov lik bo predstavil Diego Kuzmin.

Skriti ključ na občini

V dvorani občinskega sveta v Gorici bodo danes ob 17.30 predstavili zadnjo knjigo mlade in že večkrat nagrajene goriške pesnice Marie Chiare Coco z naslovom La chiave nascosta (Skriti ključ). Zbirko je ilustrirala Marta Malni, o delu bosta spregovorila univerzitetna profesorja Francesco Solitario in Francesco Tomada. Pesmi bosta prebiral Alesandra Marc in Adriano Coco, za glasbeno spremljavo po poskrbel Sandro Bucciol.

Domova akademija

V telovadnici Kulturnega doma v Gorici bo drevi letoletna akademija športnega združenja Dom. Nastopili bodo otroci iz vseh vadbenih skupin, od malčkov otroškega vrta in članov skupine mini-cheerleadinga do mini-košarkarjev in košarkarjev skupine U13. Prireditev se bo začela ob 19. uri.

Zgoreli zabojniki

Včeraj je v Delpinovi ulici v Novi Gorici zgorelo šest komunalnih zabožnikov, ki so bili v požaru popolnoma uničeni. Po prvih ugotovitvah je nastalo za 4350 evrov materialne škode. Požar so pogasili novogoriški gasilci. (km)

Je bil heroin?

V ponedeljek so novogoriški policisti 30-letnemu moškemu, državljanu Italije, zasegli manjšo količino snovi, za katero so posumili, da gre za heroin. Če bo nadaljnja analiza sum potrdila, bodo policisti zoper moškega uvedli hitri postopek z odločbo zaradi kršitve Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami. (km)

Poklon Tonuttiju

V galeriji Kulturnega doma v Gorici bodo danes ob 17.30 odprli spominsko razstavo likovnih del Arriga Tonuttija. Ločniškega umetnika bo predstavil likovni kritik Joško Vetrh, razstava bo na ogled do 10. januarja.

O varnosti v Doberdobi

Na športnem igrišču v Doberdobi bo danes ob 18. uri srečanje o varnosti. Nasvete prouči goljušijam in tatvinam bodo ponujali goriški karabinjerji.

Zvezdica zaspanka

Ob stoletnici rojstva Frana Milčinskega so učenci goriškega Dijaškega doma Simon Gregorčič in otroci ludotheke Pikanogavičča pripravili plesno-gledališko predstavo Zvezdica zaspanka. Na ogled bo jutri ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici.

Master in knjižno darilo

V goriški mediateki v Hiši filma na Travniku bodo danes ob 17.30 predstavili univerzitetni master prve stopnje Film production & Location management. Ob tej priložnosti bo mediateka podarila zbirko knjig arhitekturni fakulteti tržaške univerze.

GORICA - Pogovor z mladimi organizatorji jutrišnje zabave Silent Way

Verjamejo v goriški potencial

Univerzitetni študentje, ki prihajajo iz drugih krajev, v mestu ne vidijo le mrtvila - Pogrešajo stike z novogoriškimi vrstniki

Verjamejo v potencial Gorice in vanj vlagajo svojo energijo, čeprav mnogi izmed njih niso Goričani. Tudi to nas je spodbudilo k pogovoru z mladimi organizatorji glasbene zabave Silent Way, ki bo jutri, 18. decembra, ponovno oživila Raštel. Od 19. ure dalje bodo na več lokacijah vrteli po žanru različno glasbo, ki jo bo mladina poslušala skozi brezžične slušalke. Po lanskem velikem uspehu goriškega »silent disco« žura, želijo letos organizatorji edinstveni dogodek ponuditi tudi mladim iz Slovenije in Furlanije. Njihov namen je odpreti v mestu nove poti zabave, hkrati pa ovrednotiti Gorico, ki bi po njihovih ocenah lahko ponujala mladim marsikaj.

Kdo pa stoji za organizacijo tovrstnih dogodkov? Predvsem razna univerzitetna združenja, kot sta združenje univerzitetnih študentov ASSID in mladinski center Punto Giovani, obstajajo pa tudi raznorazna društva (Lucide, Young4Fun, Vitamine Creative itd.), ki skupaj tvorijo tkivo in podlago za oživitve mesta. Pri uresničevanju svojih idej sledijo načelu »bottom-up«, kar pomeni, da skušajo sama združenja v svoje projekte vključevati tudi javne ustanove. Trindvajsetletna Alessandra Zini je ena izmed najbolj aktivnih študentk, saj je vključena tako v dejavnosti mladinskega centra Punto Giovani kot v mladinski Forum, ki deluje pod okriljem goriške pokrajine. Alessandra, ki je doma iz Moruzza v videmski pokrajini, je pred kratkim postala predsednica Foruma, v pogovoru za naš

dnevnik pa je pokazala, da goriško stvarnost zelo dobro pozna. »V Gorico sem se preselila pred približno enim letom, saj sem se odločila, da bom magistrski študij nadaljevala na tem sedežu videmske univerze. Upam si trditi, da je tudi Gorica univerzitetno mesto, saj tu živi kar nekaj študentov; prav zaradi tega vidim v Gorici velik potencial za rojstvo novih idej, dogodkov in pobud,« pravi Alessandra in dodaja, da je Silent Way sad sodelovanja med študenti in upravami. »Zamisel, da se vsa univerzitetna gibanja združijo za uresničitev skupnega projekta, je imel Daniel Baissero, Goričan, ki sicer študira v Trstu. V organizacijskem odboru so sicer "pristni" Goričani v manjšini, saj večina izmed nas prihaja iz drugih krajev,« pojasnjuje Alessandra, ki si to razlaga zelo racionalno. »V glavnem stanujemo v Gorici, nismo pa iz Gorice. Menim, da se Goričani v glavnem odločajo za študij na drugih univerzah, ob tega pa opažam, da mnogi izmed njih vidijo v domačem mestu le mrtvilo. Po mojem mnenju pa je resnica drugačna: dokaz je velik uspeh, ki ga doživlja v tem obdobju ponovna oživitve Raštela. Gorica ima namreč veliko krasnih lokacij, večkrat pa jih ne znamo ovrednotiti,« zaključuje Zinijeva. Med zelo aktivne študente spada tudi šestindvajsetletni Alberto Zen, doma iz Schia. V Gorico se je preselil leta 2007 in je trenutno podpredsednik združenja univerzitetnih študentov ASSID. »Gorica lahko nudi mladim številne priložnosti že samo zaradi

Z lanske »silent disco« zabave v Gorici

BUMBACA

neposredne bližine s Slovenijo. Srečen sem, ker sem jo lahko dobro spoznal ter odkril njene posebnosti. Lahko povem, da je Gorica iz vidika društvenega delovanja mnogo bolj živahna kot številna druga mesta v severovzhodni Italiji. Če pa preidemo na stike s študenti v Novi Gorici, je zagotovo občutiti nekoliko pomanjkanje sinergij med ustanovami, čeprav smo v zadnjem obdobju naleteli na veliko posluha pri javnih upravah, ki razumejo, da smo lahko študentje pravo bogastvo za mesto,« pravi Zen in dodaja, da je stikov s slovenskimi študenti malo, treba pa bo delati na tem, da se ustvari neka skupna platforma za čezmejno sodelovanje tudi med univerzami. Pri tem, meni, bi lahko pomagal tudi EZTS. »Ne smemo se omejiti samo na ne-

katere projekte, kot je denimo porodnišnica, saj lahko državi sodelujeta tudi preko kulturnih in socialnih dogodkov, s katerimi lahko dodatno ovrednotimo teritorij,« pojasnjuje podpredsednik združenja ASSID, ki meni, da so mladi danes manj obremenjeni z zgodovino in da je zaradi tega lažje sodelovati z drugimi subjekti v Sloveniji ter dajati prireditvam mednarodni pridih. O tem pričajo že sami reklamni letaki za dogodek Silent Way; ob tem, da so jih opremili tudi s slovenskim prevodom, je želja po mednarodnem pečatu razvidna tudi po tem, da so slušalke nataknili goriškim osebnostim Nori Gregor, Carlu Michelstaedterju in Nicoloju Paccasiju, v četrtek pa jih bodo nataknil še vsaj petsto mladim, ki želijo goriške meje čim bolj razširiti. (av)

PEVMA - V petek Božični koncert

V pevski cerkvi bo v petek, 19. decembra, tradicionalni božični koncert. Kot je že navada, bo tudi letošnji večer božičnih motivov priredilo združenje Krajevna skupnost Pevma, Štmaver in Oslavje v sodelovanju z družtvi, ki ga sestavljajo.

Podobno kot v prejšnjih letih se bodo publikki predstavile razne pevske zasedbe: večer bodo uvedli otroci iz pevmskega vrta Piskapolonica, ki jih vodi učiteljica Katja Bandelli, sledili pa jim bodo otroci iz pevmske osnovne šole Josip Abram, ki so se kot zbor že izkazali na marsikateri prireditvi. Več kot 40-članski zbor, ki ga vodi učiteljica Marta Ferletič, je nedavno nastopal tudi na Mali Cecilijanki. Skoraj stalen gost božičnih koncertov v Pevmi je moški pevski zbor Skala iz Gabrij. Pod taktirko Zulejke Devetak se bo predstavil s programom, ki ne bo le pevski, ampak bo tudi rahlo glasbeno obarvan. Prvič v Pevmi po v petek nastopila glasbeno-pevska skupina Sanje iz Nove Gorice, ki jo vodi Eva Slokar. Želja prireditev koncerta je namreč, da se večera božičnih napevov udeležijo tudi skupine z druge strani meje. Po božični misli, ki jo bo izrekel domači župnik Marjan Markežič, bo kot zadnji pred publiko stopil moški pevski zbor Štmaver. Gre za domačo skupino, ki jo vodi Nadja Kovic in je nepogrešljiva soustvarjalca marsikateri prireditve v vaseh na desnem bregu Soče. Koncert se bo začel ob 19.30, pevskemu večeru bo sledila družabnost na sedežu krajevne skupnosti. Domačini pa bodo v soboto, 20. decembra, na domačiji Grad Štmaver (Pri Barnabi) pričakali Betlehemske luč, ki jo bodo prinesli Solkanci. Predaja lučke bo ob 17. uri s kratkim kulturnim programom, ki ga bodo oblikovali otroški in moški pevski zbor Štmaver, skavti s poslanico miru in glasbeno skupina na citre Strune mile iz Solkana.

Vas
najlepši
december

DOBRODELNI
ŽAKELJ
ŽELJA

14.000 EUR
POVRNjenih
RAČUNOV

Obdarujemo in
izpolnjujemo želje!

Decembra se vam spleta zaviti v centre Qlandia, saj bomo povrnili za 14.000 EUR računov. Nato si v pestri ponudbi izberite še darilo v vrednosti do 40 EUR ter izpolnite kupon. Kupon oddajte v novoletni žakelj želja in morda boste med petimi srečneži, ki jim bomo željo uresničili. Če pa bomo nabrali 1000 kuponov, bo Qlandia darovala 300 EUR za šolsko malico otrok, ki si je sami ne morejo privoščiti.

www.qlandia.si

Nova Gorica
Kranj
Kamnik
Maribor
Ptuj
Novo mesto
Krško

NOVA GORICA - MDPM za Goriško

Humanitarno društvo zaradi stiske družin zabredlo v rdeče številke

»Povprečno tri družine na teden prihajajo k nam po pomoč. V večini primerov gre za družine s šoloobveznimi otroki, izstopajo enostarševske družine. Socialne stiske so vedno večje,« opozarja Iva Devetak, predsednica Medobčinskega društva prijateljev mladine (MDPM) za Goriško, kjer s pomočjo različnih programov otrokom in družinam pomagajo skozi vse leto. Toda tudi društvo se je, med drugim zaradi finančnih stisk svojih uporabnikov, znašlo v rdečih številkah.

Zveza prijateljev mladine Slovenije, v okvir katere sodi MDPM za Goriško, je nevladna in neprofitna organizacija s 60-letnim stažem, ki si je za temeljni cilj zadala dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin. Tudi pri MDPM za Goriško izvajajo humanitarni program, ki je prednostno vključeval zbiranje sredstev za

brezplačna letovanja otrok iz socialno ogroženih družin, zadnja leta pa se na društvo obrača vedno več staršev, ki prosijo za različne vrste pomoči. Samo v obdobju zadnjih treh mesecev so v društvu razdelili 400 kilogramov krompirja, petim družinam pomagali pri plačilu položnic v višini 1.800 evrov, otrokom bodo v imenu dedka Mraza razdelili 40 kilogramov bombonov, dve družini so uspešno vključili v projekt 'mali koraki za velik cilj', kar pomeni, da bosta v naslednjem letu prejemale sredstva za plačilo položnic ... V celem letu pa se je nabralo še veliko podobnih zgodb, od programa botrstva, razdeljevanja šolskih potrebščin, omogočanja brezplačnih šolskih kosil, zbiranja sredstev za maleda Reneja do uvajanja brezplačne pravne pomoči, s katerimi družinam in otrokom iz socialnega roba skušajo lajšati vsakdan. »Naša humanitar-

na pomoč skozi vse leto znaša okrog 50.000 evrov,« pravi Devetakova.

S humanitarnimi dejavnostmi nadaljevajo tudi v naslednjem letu, in sicer z že uveljavljenimi projekti kot sta zeleni nahrbtnik in Igrača.5, dodajajo pa še novega: Znanje za nadarjene. »V tem okviru smo začeli s projektom Kapljica Soče, nad katerim je pokroviteljstvo prevzela šempetrska Letrika. Gre pa za več aktivnosti in izobraževanj za nadarjene otroke iz socialno šibkih družin,« pojasnjuje Devetakova. Konec tedna društvo pripravlja še prednovoletno obdarovanje, na katerem bodo razveselili 260 otrok iz socialno šibkih družin šestih občin na Goriškem.

Devetakova pravi, da se na primerih, s katerimi se vsak dan srečujejo, pozna, da se vedno več ljudi otepa z revščino. Toda z rdečimi številkami se spopada tudi MDPM za Goriško. Celoten »minus« po besedah Devetakove znaša okoli 30.000 evrov, od tega je 16.000 evrov dolga nastalo zaradi neplačanih počitniških letovanj otrok, podoben znesek je nastal iz naslova zdravstvenega letovanja. »Socialna stiska nekaterih družin se je narmreč v kratkem času tako poslabšala, da ne morejo plačati letovanja svojih otrok,« pojasnjuje Devetakova. Za pokritje tega zneska društvo išče donacije. »Težko rečem, kaj je zaradi tega ogroženo, ogroženi so lahko razvojni programi, lahko celo obstoj društva. Toda prepričana sem, da bomo vsi zmogli toliko moči in zdrave pameti, da bomo skupaj potegnili črto in ugotovili, da je šlo za dobro otrok in družin in poiskali vire, da lahko startamo v novo leto na boljši in lepši način,« se nadeja Devetakova. (km)

Prostori MDPM v Bazoviški ulici

KM

GORICA-NOVA GORICA - Kinoateljjejev dogodek

Dokumentarec Najdeni portreti ob obletnici odstranitve zapornic

Nekdanji mejni prehod Erjavčeva in tamkajšnja bivša carinarnica bosta znova prizorišče decembrskega dogodka, ki ga ob tem času že tradicionalno prirejajo Zavod Kinoatelje iz Nove Gorice in Kinoatelje iz Gorice v sodelovanju z Zavodom Kinokašča. Tokrat se bo odvijal četrti del večletnega projekta Arhiv spominov in pozab: na ogled bo dokumentarni video Anje Medved Najdeni portreti. Dogodek bo potekal v petek, med 17. in 21. uro.

Omenjeni 33-minutni dokumentarni video s slovenskimi in italijanskimi podnapisi je nastal na osnovi pričevanj in fotografij, ki so jih Novogoričani in Goričani prinesli na lansko četrto spominodajalsko akcijo, ki je potekala na isti lokaciji.

»Zbirali smo spomine na sokrajane, ki jih morda večina ne pozna, so pa na nek poseben in osebni način za obe mesti pomembni. Nastal je polurni dokumentarni video, ki bolj kot o preteklosti spregovori o tem, kako zelo se je svet spremenil. V njem je vse manj časa za srčnost, ki je gradbišče, kar je Nova Gorica dolgo časa bila, spreminjala v mesto. Spregovori tudi o tisti posebni in skoraj izumrli vrsti ljudi, ki živijo in delajo z srcem, zato ostajajo v navdih in se jih radi spominjamo,« pojasnjuje avtorica Anja Medved koncept dokumentarca.

Da se dogodka, ki jih oba Kinoo-

Utrinek z otvoritve novogoriškega stadiona leta 1962

ATLETSKI KLUB GORICA

ateljjeja in omenjeni zavod prirejajo v in pred carinarnico na nekdanjem mejnem prehodu Erjavčeva, odvijajo sredi decembra, ni naključje. Na takšen način želijo obeležiti spomin na odstranitev mejnih zapornic 21. decembra 2007 in prostoru, ki je mestu leta ločeval, dodati nov povezovalni pomen. Žal so eni redkih, če ne celo edini, ki redno obeležujejo obletnice tega dogodka. Po njihovi zaslugi se vrata tamkajšnje nekdanje carinarnice odpirajo že sedmo leto zapored. Projekt je omogočila Mestna občina Nova Gorica in podprla Krajevna skupnost Nova Gorica.

Kot še dodaja Medvedova, je namen spominodajalskih akcij oblikovanje digitalnega arhiva spomina obeh

Goric, ki ga današnji prebivalci poklanjajo bodočim generacijam. »Podobno kot družinski album, ki ga osmišlja njegova nedokončanost, je tudi arhiv spomina v nenehnem procesu nastajanja, ki ga tkejo vezi med generacijami. Zgodovina mesta se piše z reartikuliranjem in redefiniranjem simbolov, ki zaradi družbenih sprememb ostajajo brez pomena. Zgodbo mesta pa pišejo ljudje, zato ostaja skozi stoletja razumljiva. Bolj kot so čustva osebna, bolj so tudi univerzalna. Subjektivno zgodovino dveh skupaj zraščeni, vendar različnih mest raziskujemo, ker nam govori o nas samih. Nima vsak te sreče, da lahko živi v dveh mestih na istem mestu,« simpatično ugotavlja Medvedova. (km)

GORICA - Usposabljanje psihologov

Nova metoda ESDM za zdravljenje avtizma

Fundacija Goriške hranilnice bo nudila štipendijo za usposabljanje psihologa oz. psihoterapevta, s katerim bodo v goriškem zdravstvenem podjetju okrepili ekipo, ki se ukvarja z zgodnjim

ti ne samo zdravstveni operaterji, ampak tudi vzgojitelji oz. učitelji ter seveda starši in ostali svojci ter sorodniki.

V goriškem zdravstvenem podjetju metodo ESDM izvajajo od leta

Dobre novice za družine z avtističnimi otroki na Goriškem

ARHIV

zdravljenjem avtističnih otrok na podlagi nove metode ESDM (Early Start Denver Model).

Kot so dejali na včerajšnji tiskovni konferenci v prostorih Fundacije, gre za metodo, ki so jo razvili v Združenih državah Amerike in temelji na zgodnjem ukrepanju pri otrocih med 18. in 42. mesecem starosti, kar omogoča drastično zmanjšanje stopnje umske zaostalosti (s 67 na 38 odstotkov), v 4 do 10 odstotkih primerov pa otrok ozdravi od avtizma. Za uspeh je torej potrebno zgodnje odkrivanje in ukrepanje, prav tako je pomembna intenzivnost izvajanja terapije, ki zahteva vsaj dvajset ur tedensko, poleg tega morajo pri terapiji sodelova-

2012. Postopek predvideva, da pediatr lahko pregleda otroka, da preveri možnost avtizma in v primeru suma odredi specialistični pregled v tržaški otroški bolnišnici Burlo Garofolo, kjer potem otroka zaupajo goriški enoti. Na severnem območju ozemlja, ki ga pokriva goriško zdravstveno podjetje, so v sodelovanju s konzorcijem Il Mosaico doslej usposobili osem operaterjev ter zainteresirane šolnike, starše in sorodnike. Trenutno sledijo šestim otrokom, ki na začetku niso govorili, po terapiji na podlagi metode ESDM pa je kar pet otrok začelo govoriti, eden je ozdravel in drugi je na dobri poti, da to doseže. (iž)

ŠTANDREŽ - Druga sezona Hiše pravljic Pri kreativnih popoldnevih je slovenščina v ospredju

Namenjeni so družinam oz. otrokom, ki potrebujejo popoldansko varstvo ali družbo

Družinski center Hiša pravljic je začel svojo drugo sezono delovanja s projektom Kreativni popoldnevi. Kreativni popoldnevi so namenjeni družinam oz. otrokom, ki potrebujejo popoldansko varstvo ali družbo, prijatelje, prijetno druženje z vrstniki in kakovostno preživljanje časa. Na kreativnih popoldnevih se otroci učijo veliko zanimivih stvari, saj jim izkušeni vzgojitelji ponujajo strokovno pomoč pri učenju in opravljanju šolskih nalog. Popoldnevi so prepleteni z igro, zabavo, ustvarjanjem, učenjem, itd.

V okviru projekta, pri katerem sodeluje tudi župnija, večina dejavnosti poteka v Štandrežu v prostorih rekreacijskega središča, ki jih je dal na razpolago župnik Karel Bolčina. Projekt pa se je razvil iz lanske izkušnje, ko so v drugi polovici šolskega leta na Osnovni šoli Petra Butkoviča Domna v Sovodnjih organizirali popoldansko pomoč pri opravljanju domačih nalog in drugih šolskih obveznosti.

V Hiši pravljic polagajo zelo veliko pozornost na znanje slovenščine, ki ga krepijo in bogatijo pri tečaju Mini šola slovenščine. V sodelovanju z Jezikovnim centrom Poliglot iz Nove Gorice ponujajo tečaje angleščine po svetovno priznani metodi Helen Doron English. Po lanskem uspehu je spet na programu Šola matematike. Popoldnevi so namenjeni tudi pisanju do-

mačih nalog in učenju. Letošnja novost je niz delavnic »Možgančko«, na katerih otroci najprej spoznavajo sami sebe, tako da razmišljajo o sebi, svojih najljubših aktivnostih, ciljih, željah, neuresničenih željah ... Preko iger in vaj odkrivajo negativna ali omejujoča prepričanja in se z enostavnimi in hitro izvedljivimi tehnikami naučijo, kako odpraviti miselne blokade, ki jih ovirajo na njihovi poti do uspeha. Skratka, otroci spoznavajo, kaj stoji na poti med njimi in njihovimi željami. Pri tem opravljajo negativne miselne vzorce - svoje strahče! - ki tudi sabotirajo njihovo samopodobo. Tako so končno pripravljani na uspešno učenje, ki ga zagotavlja še določitev lastnega učnega stila. Če učenec spozna svoj zaznavni stil, bolje razume, kaj vpliva na učinkovitost njegovega učenja. S tem spoznavnim procesom samega sebe vsak otrok dobi na razpolago učinkovita in enostavna orodja, s katerimi lahko uresniči zastavljene učne cilje.

V družinskem centru želijo družinam pomagati in jim nuditi oporo na različnih področjih, predvsem pri vzgoji in izobraževanju otrok. Cilji projekta so vsestranski: otroke navdušiti tako za znanje in učenje kot za življenje. Ob širjenju obzorij na nova znanja si prizadevajo za pozitivne odnose med otroki in jih učijo veččin dobre komunikacije in uspešne socializacije.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TAVASANI, Korzo Italia 10, tel. 0481-531576.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V LOČNIKU
MADONNA DI MONTESANTO, Ul. Udine 2, tel. 0481-390170.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 0481-410701.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU
DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

Gledališče

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V KRMINU: danes, 17. decembra, ob 21. uri gledališka predstava »Benvenuti in casa Gorik« z Alessandrom Benvenutiem; informacije in predprodaja vstopnic po tel. 0481-532317, več na www.artistiassociaigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 17. in 18. decembra ob 20.45 »Magazzino 18« (Simone Cristicchi); prodaja vstopnic pri blagajni gledališča v Trziču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664 in v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici, tel. 0481-30212; več na www.teatromonfalcone.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 17. in 18. decembra ob 20. uri Lirična komedija »Zgodba o pandah, ki jo pove saksofonist z ljubico v Frankfurtu« (Matěj Vlni); informacije in predprodaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Koncerti

»BOŽIČ V RAZNIH POKRAJINAH«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji ŽePZ Jezero iz Doberdoba, ZSKD in USCI FJK bo v soboto, 17. januarja 2015, ob 20.30 v župnijski cerkvi Sv. Martina v Doberdolu. Nastopajo MeMIPZ Neokortex iz Sovodenj, MoPZ sv. Jernej iz Opčin in MePZ Pod Lipo iz Špetra.

»BOŽIČ VSEOKROG«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji SKRD Jadro, ZSKD in USCI FJK bo v nedeljo, 11. januarja 2015, ob 15.30 v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopa MoVS Lipa iz Bazovice.

KULTURNO DRUSTVO SKALA GABRJE vabi na božičnico v četrtek, 18. decembra, ob 20. uri v društveni dvorani. Sodelujejo domača zborova mladinski mešani zbor Neokortex pod vodstvom taktirke Jane Drassich, moški pevski zbor Skala pod vodstvom Zulejke Devetak in gojenci glasbenih šol Glasbene matice in SCGV Emil Komel.

V KULTURNEM DOMU NOVA GORICA 18. decembra ob 20.15 bo gospel koncert Sherrite Duran ob spremljavi skupin Singgirls in Big band Nova. 23. decembra ob 20.15 bo koncert slovenskih božičnih pesmi, nastopili bodo Komorna zborava Ave in Ipavska ter skupina Slovenski tolkalni projekt (SToP); informacije pri blagajni (tel. 003865-3354016) od ponedeljka do petka 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred predstavo, več na www.kulturnidom-ng.si.

GLASBENA MATICA GORICA v sodelovanju s Kulturnim domom vabi na koncert orkestra harf Ventaglio d'arpe (dir. Patrizia Tassini), ki bo v soboto, 20. decembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici, Ul. I. Brass 20.

PIHALNI ORKESTER KRAS vabi na tradicionalni »Božični koncert« v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v župnijski dvorani v Doberdolu. Nastopili bodo pihalni orkester Kras, vokalna skupina Sraka ter solista Bojan Kovic in David Croselli.

Mali oglasi

PRODAM diatonično harmoniko znamke Prostor CFB za 1000 evrov; tel. 335-5387249.

PRODAM motor Aprilia Scarabeo 200, 5000 prevoženih km za 2000 evrov; tel. 335-5387249.

BOŽIČNA DREVESCA prodaja Srečko Tomsič v Sovodnjah (tel. 0481-883020, 347-1216398).

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 3: 16.30 »I pinguini di Madagascar«; 18.10 - 20.15 - 22.00 »Matu di che segno 6?«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Il ricco, il povero e il maggiordomo«.

Dvorana 3: 16.30 »I pinguini di Madagascar«; 18.30 - 21.30 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«.

Dvorana 4: 18.10 - 20.15 - 22.00 »Matu di che segno 6?«.

Dvorana 5: 17.00 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Razstave

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA »GORIŠKI DETAJL« članov Posoškega fotografskega krožka (Circolo Fotografico Isonzino) bo do 19. decembra na ogled v mediateki Ugo Casiraghi v Ul. Bombi v Gorici (od ponedeljka do petka 15.00-19.00) in v razstavnici sobi goriškega Kinemaxa.

NA DVORCU CORONINI V ŠEMPETRU je na ogled stalna razstava o šempetrski rodbini Coronini von Cronberg; vsak delavnik 8.00-16.00 oz. po dogovoru (tel. 003865-3351000).

V GORIŠKEM MUZEJU V GRADU KROMBERK je na ogled bogata razstava o prvi svetovni vojni, pod naslovom »Kam usoda jih je peljala«. Poleg splošne predstavitve dogodkov pred sto leti, posebej prikazuje usode slovenskih vojakov in častnikov v avstroogrski vojski ter usode ujetnikov. Voden ogled (za skupine) je možen med tednom med 9. in 17. uro, ob nedeljah in praznikih pa med 13. in 19. Za vodstvo po razstavi poklicati po tel. 003865-3359611. Razstava, druga iz niza ob stoletnici prve svetovne vojne, bo odprta predvidoma do konca marca 2015.

V MUZEJU SV. KLARE na Verdijevem korzu je na ogled razstava fotografij »Dolgo stoletje«, ki jo je pripravilo združenje Isonzo Soča. Gre za posnetke, ki v veliki meri prihajajo iz zbirke časopisa Isonzo Soča, a tudi iz drugih arhivov o Goriški in dvajsetem stoletju; do 25. januarja 2015 ob petkih, sobotah in nedeljah 10.30-12.30, 16.00-18.00.

DRUŠTVO ARS vabi na ogled likovne prodajne razstave v dobrodelne namene »Umetniki za Karitas« v Galeriji Ars na Travniku v Gorici.

»PILON V PRVI SVETOVNI VOJNI. Rišbe, akvareli, ilustracije« je naslov študijsko-dokumentarne razstave, ki jo bodo odprli v petek, 19. decembra, ob 19. uri v Pilonovi galeriji v Ajdovščini (Prešernova ulica 3). Na ogled bo do 1. februarja 2015 ob ponedeljkih 8.00-16.00, od torka do petka 8.00-17.00, ob nedeljah 15.00-18.00. Galerija bo izjemoma odprta tudi v soboto, 20. decembra, 15.00-18.00, v sredo, 24. decembra, in v sredo, 31. decembra, 8.00-12.00; informacije po tel. 386-53689177, več na www.venopilon.com.

V GALERIJU SPAZZAPAN v palači Torrioni, Ul. Ciotti 51, v Gradišču bo v petek, 19. decembra, ob 18. uri odprtje razstave »Luigi Spazzapan. La colle-

zione Citelli della Fondazione Cassa di Risparmio di Gorizia«; na ogled bo ob torkih, sobotah in nedeljah 10.00-19.00, ob petkih 15.00-19.00; več na www.galleriaspazzapan.it.

V LOKALU HIC CAFFE' v Ul. don Bosco 165 v Gorici bo v petek, 19. decembra, ob 17. uri predstavitev kalendarja, ki ga je pripravljal kulturni center Tullio Crali. Ob priložnosti bodo razstavljena dela, ki jih vsebuje kalendar. Sodelujejo Bruna Albertin, Roberta Bighetti, Lina Cattunar, Bruno Civran, Anna Lucia Clausero, Anna Maria Fabbri, Gabriella Frandoli, Edes Frattallone Longo, Anna Maria Gargano, Giorgio Geromet, Thea Geromin Grusovin, Bruno Martellani, Emilija Mask, Karmela Rusjan, Grazia Russo, Giuseppe Sceck, Aloisa Schleindler, Silvia Stantic, Caterina Trevisan Multisch, Adriano Velussi, Silvia Wehrenfennig, s poezijami pa Bruna Albertin, Bruno Civran, Maria Rosaria De Vitis Piemonti, Anna Maria Fabbri, Egle Taverna. Razstava bo na ogled do 6. januarja 2014 od ponedeljka do sobote 7.30-13.30, 15.00-21.00, ob nedeljah 8.00-13.00.

V GALERIJU ArtOpenSpace v Ul. Diaz v Gorici je na ogled skupinska razstava keramik, slik in skulptur »Con-Tatto« v organizaciji kulturnega centra Tullio Crali iz Gorice. Sodelujejo Bruna Albertin, Anna Clausero, Vilma Canton, Annamaria Fabbri, Marta Malni, Marcella Marin, Franco Martellani, Giuseppe Sceck, Adriano Velussi, Silvia Wehrenfennig; do 22. decembra od ponedeljka do sobote 10.00-12.00, 17.00-19.00.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici je na ogled razstava Muzeja novejših zgodovine Slovenije »Prekomorci«; do 30. januarja 2015 ob prireditvah in po domeni (tel. 0481-531445).

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA vabi na ogled razstave, posvečene 100. obletnici rojstva Rafaela Nemca, v gradu Kromberk z naslovom »Rafael Nemec: osnutki, študije in kasnejša dela« in v Coroninijevem dvorcu v Šempetru z naslovom »Rafael Nemec: zgodnja dela«. Razstavi bosta na ogled do konca januarja 2015.

Šolske vesti

NA LITERARNEM, LIKOVNEM IN FOTOGRAFSKEM NATEČAJU »POT DO ČLOVEKA« (Srečko Kosovel), ki je posvečen spominu na dijakinjo Živo Srebrnič, lahko sodelujejo vsi dijaki, ki obiskujejo slovenski višješolski center v Gorici. Natečaj razpisuje skupina profesorjev slovenskega višješolskega centra, ki želi spodbuditi ustvarjalnost pri mladih. Prispevke je treba izročiti tajništvu tehniškega ali tajništvu licejskega pola do 8. januarja 2015. Nagrajevanje najboljših prispevkov bo potekalo ob Prešernovi proslavi, 9. februarja 2015.

Obvestila

ZARADI TEČAJEV ZA USLUŽBENCE za redno poklicno usposabljanje danes, 17. decembra, osebe goriške prefektore ne bo ves dan prejemale strank, matični urad goriške občine pa bo odprt samo med 8.45 in 13. uro.

11. PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR: ZSKP, KC Lojze Bratuž in ZCZP podeljujejo priznanje za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju v goriškem prostoru društvom in organizacijam ali posameznikom; predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa. Rok oddaje je 31. december 2014 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica, Drevored 20. septembra 85, s pisopisom na ovojnicu »Predlog za priznanje«.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udele-

žencem silvestrovanja, ki bo v nedeljo, 28. decembra, v Pineti pri Gradežu, da bo avtobus št. 1 odpeljal ob 16.30 s trga Medaglie d'oro/z Goriškega, nato s postanki pri vagni pri Pevmi, v Podgorji pri športni dvorani, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču. Drugi avtobus bo odpeljal ob 16.30 s Pilošča v Štandrežu, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Doberdolu, Jamljah, Štivanu in Ronkah. Organizatorji priporočajo točnost. Na avtobusih je še nekaj prostih mest; informacije po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.).

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici obvešča, da je odprta od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure. Od 29. decembra do 4. januarja 2015 bo zaprta. 24. decembra bo odprta od 10. do 14. ure. V ponedeljek, 5. januarja 2015 bo odprta.

KNJIŽNICA V SOVODNJAH je odprta ob ponedeljkih 10.00-13.00, ob torkih 16.00-18.00, ob četrtek 15.00-18.00 in ob petkih 8.30-10.30.

POKRAJINSKA MEDIATEKA UGO CASIRAGHI v Ul. Bombi v Gorici bo v času božično-novoletnih praznikov zaprta od sobote, 20. decembra, do torka, 6. januarja 2015. Filme je treba vrniti do 9. januarja.

ZSKD obvešča, da bosta zaradi praznikov urada v Trstu in Gorici zaprta od srede, 24. decembra do petka, 9. januarja 2015, v Reziji pa bo urad zaprt že od ponedeljka, 22. decembra.

SUBVENCIJE ZA TURISTIČNA PODJETJA: Slovensko deželno gospodarsko združenje (www.sdgz.it) sporoča, da zapade danes, 17. decembra, rok za vlaganje prošnje za razpis 2014. Gre za nepovratna sredstva namenjena turističnim podjetjem za izboljšanje lastnih objektov s posegi kot so npr. povečanje, prenova, nakup pohištva, realizacija parkirišč, idr. Subvencije so namenjene objektom s sobami, kampingom, hišam in stanovanjem za počitnikovanje v deželi FJK. Višina subvencije je 50% upravičenih stroškov, ki morajo znašati najmanj 20.000 evrov in največ 400.000 evrov. Vloge se mora predstaviti preko certificirane elektronske pošte PEC. Informacije in obrazci: Unioncamere FVG. Za predstavitev vlog se interesi lahko obrnejo na tržaške urade SDGZ-Servis, Ul. Cicerone 8 v Trstu (tel. 040-67248, info@sdgz.it).

V BARU POSTA na Korzu Verdi 27/29 v Gorici bodo v četrtek, 18. decembra, ob 18. uri dalje učiteljice in gojenke goriške čipkarske šole prikazale skrivnosti čipkarske spretnosti; vstop prost, informacije po tel. 0481-550632.

SPDG - smučarki odsek obvešča, da bo vpisovanje za nedeljske tečaje alpskega smučanja v četrtek, 18. decembra, ob 18. do 20. ure na sedežu društva, Korzo Verdi 51, int. v Gorici. Tečaj se bodo predvidoma začeli 18. januarja 2015.

Prireditve

AŠZ DOM vabi na »Novoletno akademijo« društva danes, 17. decembra, ob 19. uri v telovadnici Kulturnega doma v Gorici (Ul. I. Brass 20).

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ IN KROŽEK ANTON GREGORČIČ vabita v četrtek, 18. decembra, ob 20. uri na novo srečanje pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Gost večera bo goriški duhovnik msgr. Gašper Rudolf, prvi župnik župnije Kristusa Odršenika v Novi Gorici in sedanjí župnik v Medani, pastoralni izvedenec ter avtor knjige »Sindra božje besede«. V pogovoru s prof. Mirjam Bratina bo podal duhovno misel za letošnji Božični čas.

UČENCI DIJAŠKEGA DOMA GORICA in otroci ljudoteke Pikanogavička vabijo na plesno-gledališko predstavo »Zvezdica zaspanka«, ki bo v četrtek, 18. decembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici. S predstavo bodo obeležili 100-letnico rojstva Franeta Milčinskega-Ježka; vstop prost.

V DOBERDOBU bo v prostorih športnega igrišča v Goriški ul. 30/B danes, 17. decembra, ob 18. uri informativno srečanje za preprečevanje goljufij in kaznivih dejanj zlasti na škodo starejših ljudi, ki ga organizira goriška pokrajina v sodelovanju s karabinerji in sindikati upokoencev ter občino Doberdob.

V NOVOGORIŠKI KNJIŽNICI FRANCESCA BEVKA na Trgu Edvarda Kardelja 4 bosta danes, 17. decembra, ob 17. uri bo ustvarjalna delavnica za odrasle. 18. decembra ob 18. uri bo predstavitev knjige Jurija Paljka »Kaj sploh počnem tukaj«. Pogovor z avtorjem bo vodil novinar, urednik in zgodovinar Tino Mamič, sodeloval bo tudi avtor spremne besede Aleš Berger. Do 10. januarja bo na ogled razstava Darka Komaca »Drevesa umrejo z lepim srcem: fotografije in reflektivno lirični utrinki«.

AMATERSKO ŠPORTNO ZDRUŽENJE »OLYMPIA« - Gorica vabi na »Telovadno božičnico« v četrtek, 18. decembra, ob 17. uri v telovadnici AŠZ Olympia na Drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Nastopajo dekline in dečki predšolske skupine Gymplay, ritmičarke, rodní telovadci in show dance skupina Olympia.

GLASBENA ZABAVA »SILENT WAY« bo v četrtek, 18. decembra, od 19. ure dalje na različnih lokacijah Raštela (Hiša Mishou, vinoteka Larise, Larise Bianco in Maxi Milian) v Gorici. Vrteli bodo po žanru različno glasbo skozi brezžične slušalke. Začeli bodo ob 19. uri s kulturno vsebino, glasbo v živo bodo nato ponujali bendi Top Banana, Magellano in MFHz-MotherFuckHertz, od 23.30 dalje pa bodo na vrsti DJ-ji. Vstop bo prost, slušalke bodo izposojali brezplačno (v zameno za osebni dokument), na voljo bosta tudi hrana in pijača.

KNJIŽNICA DAMIRJA FEIGLA in Založništvo tržaškega tiska vabita na predstavitev knjige Marka Korošica »Čar prostora« (o oblikovanju slovenskih arhitektov v Furlaniji Juljski krajini), ki bo v petek, 19. decembra, ob 18. uri v Trgovskem domu v Gorici.

NA MEJNEM PREHODU NA ERJAVČEVI med Gorico in Novo Gorico bo v petek, 19. decembra, od 17. do 21. ure četrti del večletnega projekta »Arhiv spominov in pozab«, predvajali bodo dokumentarni film Anje Medved »Najdeni portreti«.

MAŽORETNA SKUPINA KRAS iz Doberdoba prireja v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v doberdolski občinski telovadnici kulturni popoldan z naslovom »Ples in pesem za voščilo«. Nastopajo mažoretni skupini Kras, otroci z vrta Čriček, ki obiskujejo glasbene urice, mažoretni skupini iz Prvačine, gost bo AKŠD Vipava s skupinama Funny dance in Take dance.

V ŠTANDREŽU bo v nedeljo, 21. decembra, ob 15. uri »Praznik miru in prijateljstva« v cerkvi v Štandrežu. Organizira ga društvo Skultura 2001, sodelujejo župnija Sv. Andreja, osnovna šola Fran Erjavec, vrtec iz Štandreža, osnovna šola Ivan Rob iz Vrtojbe, PD Štandrež, KD Oton Župančič, športna in kulturna društva. Potekala bo nabirka prostovoljnih prispevkov za UNICEF, sledila bo družabnots pred cerkvijo.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Maria Valeria Klanscek vd. Colarusso iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražcah in na glavno pokopališče.

DANES V TRŽIČU: 10.50, Sonia Zandomeni vd. Pelosi s pokopališča v cerkvi Device Marcelliane, sledila bo upepelitev; 12.30, Mirella Rossetti, blagoslov v bolnišnici, sledila bo upepelitev.

prej do novice

www.primorski.eu

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

50

se nadaljuje

Objavo v dnevniku je omogočil avtor

Miro Simčič

knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Na začetku leta 1918 je general Borojevič dobil čin feldmaršala. Oskrbo svoje milijonske vojske je bil prisiljen opreti na beneške preskrbovalne vire, saj je iz monarhije prihajalo vse manj hrane in drugih življenjskih potrebščin. Po preboju pri Kobaridu so sicer zasegli velik plen v hrani, orožju in opremi, toda zaloge so kmalu pošle. Dvojna monarhija ni bila pripravljena na okupacijo Benečije in med začetnim kaosom je prihajalo do nenadzorovanega ropanja in plenjenja. Bilo je potrebnege kar nekaj časa, da so vpeljali minimalni red. Opiranje Borojevičeve vojske predvsem na vire v Benečiji pa je pomenilo ožemanje teh krajev in prebivalstva do skrajnih meja. Prišlo je tudi do množičnega pogina konj zaradi pomanjkanja krme, tako da je konjenica iz avstro-ogrsko vojske praktično izginila. Na koncu vojne ni bilo konj dovolj niti za vleko topov.

Borojevič je nadrejene zaman opozarjal, da vojaki ne morejo razumeti, zakaj je preskrba tako slaba, ko vedo, da so v ostanku monarhije velika ozemlja z neporabljenimi rezervami hrane. Opozarjal je, da prihaja do resnega kršenja discipline zaradi pomanjkanja osnovnih življenjskih potrebščin in lakote. Razen tega so bile nemške enote, kljub hudemu splošnemu pomanjkanju, oskrbovane bistveno bolje kot njegove. Avstro-ogrsko vrhovno poveljstvo je vsekakor precenilo rezerve, ki so jih novembra 1917 zajeli v Benečiji, pa tudi možnosti okupiranih območij, da bi preskrbovala milijonsko vojsko na zasedenih ozemljih.

Prvi mesec po zasedbi Furlanije je prišlo do prave anarhije in množičnega plenjenja. Toda niso plenili samo avstro-ogrski in nemški vojaki. Množičnih roparskih pohodov na zapuščenih mestnih jedra so se lotili tudi revni Italijani iz okoliških vasi, zlasti naj bi se pri tem izkazale ženske. Do podobne anarhije in ropanja je v Benečiji in na Primorskem prišlo tudi po razpadu Avstro-Ogrske v obdobju kratkega brezvladja, dokler italijanske oblasti niso vzpostavile minimalnega reda. Nadvojvoda Evgen, ki mu je bilo zaupano upravljanje zasedenih ozemelj, je v posebni odredbi zahteval, naj vojaki prenehajo vsakršno plenjenje. Prepovedal je nekontrolirano bivanje vojakov v civilnih hišah. Zasedbene oblasti so imele svojo žandarmerijo, toda žandarjev je bilo premalo in kao-tičnih razmer niso kaj prida nadzorovali.

Že konec novembra 1917 so popisali vse zaloge in jih zasegli, italijanskim lastnikom pa je na voljo ostalo le 200 gramov moke dnevno in 500 gramov mesa tedensko na osebo. Ravno tako so okupacijske oblasti zasegle ves drug uporaben material, kot so kovine, papir, kavčuk in podobno. Prebivalci Benečije so morali kmalu oddati večino perila, oblek in posteljnine, v nekaterih krajih so jim odvzeli celo vse žimnice in blazine. Stroje in surovine iz industrijskih obratov so odpeljali v notranjost dvojne monarhije, gibanje prebivalstva je bilo omejeno, ravno tako tudi kakršenkoli izvoz dobrin z zasedenih ozemelj v druge kraje. Konec zasedbe je v Benečiji dočakala le desetina osnovne črede.

Lakota na fronti in v zaledju

Prehrambena kriza v Borojevičevi vojski je prvič dosegla vrhunec marca 1918. To je razvidno iz spisov njegovega poveljstva. Kruha so vojaki na začetku leta dnevno prejeli od 125 do 500 gramov. Vojaki na fronti so dnevno dobili nekoliko več, okrog 160 gramov, masti pa 8 gramov na dan. Iz dneva v dan so morali goltati neprijubljeno sočivje. Julija in avgusta, po neuspešni junijski ofenzivi v Benečiji, so se razmere v preskrbi radikalno poslabšale. Dokumenti pravijo, da takrat ni bilo več niti grama masti ali mesa. Zjutraj so vojaki pili črno kavo, opoldne so dobili nekaj sočivja, malo slabega kruha, v katerem je bilo več »dodatkov« kot moke, ter malo buč. Povprečna teža avstro-ogrskega vojaka je tedaj padla pod petdeset kilogramov. Kot je pozneje razlagal Borojevič, so njegovi vojaki postali vojska okostnjakov in so že ob najmanjšem naporu padali v nezavest.

Drakonske kazni in hitro vojaško sodišče niso pretirano zalegli. V gradivu iz Borojevičevega poveljstva najdemo dokument, ki govori o slovaškem 71. pešpolku, ki se je uprl v Kragujevcu, pozneje pa so ga dodelili soški armadi. Poročilo obveščevalne službe govori o turobnem razpoloženju slovaških vojakov po ostro zatrtim uporom. Moštvo je bilo molčeče in nezaupljivo, jasno pa je bilo, da edino rešitev vidijo v dezertstvu in prebegu na nasprotno stran. Dodaten problem so bili povratniki iz ruskega ujetništva, ki so menili, da je vojna zanje končana, in niso hoteli znova na fronto. Oblasti so jih dolgo držale v karanteni, kar je dodatno povečevalo njihov odpor do države, in kot omenja poročilo o slovaških vojakih, je »imela ruska revolucija in propaganda popoln uspeh pri njih. Zato nočejo več na fronto.«

Poročilo je poveljnikom predlagalo, naj bodo v čim tesnejšem stiku s svojim moštvom in naj imajo pred očmi ljudi, ki širijo boljše ideje. Če pa opazijo sledove »zločinske nediscipliniranosti«, morajo nastopiti hitro, odločno in brezobzirno ter napraviti red z uporabo najostrejših sredstev. Da bi poveljniki v primeru nujne (torej množičnega upora) imeli na voljo dovolj »brahialne sile«, naj primerno razporedijo zanesljive stojnične in napadalne oddelke na strelskih vajah, je svetoval avtor poročila. Sovražnik je tako postajal drugotnega pomena: sedaj so začeli vojaki paziti eni na druge in bili so celo pripravljene streljati na lastne tovariše. Razpad vojske je postajal iz dneva v dan vse očitnejši.

Mesečna plača za kilogram slanine

Črna borza je dosegla vrhunec. Cena enega kilograma mesa je bila februarja 1918 že 28 kron. Začetna plača učitelja je znašala 80 kron, kar pomeni, da je za mesečno plačo lahko na črno dobil le dva kilograma in pol mesa. Kilogram sveže slanine je leta 1917 dosegel rekordno ceno 70 kron, je zapisal Fran Milčinski v svojem dnevniku. Celotno ravnateljstvo, ki so bili spoštovani in dokaj dobro plačani, niso bili dosti na boljšem. To kaže na primer

razpis za novega ravnatelja v ljudski šoli Jelšane na Primorskem. Njegova letna plača je bila 1200 kron in dva voza drv. Eno govedo, prodano na črno, je bilo torej leta 1918 vredno toliko kot desetletna učiteljska plača.

Slovenec je 6. septembra 1918 pisal o protestnem shodu, na katerem se je v Mestnem domu zbral osemsto učiteljev in učiteljic dežele Kranjske. Deželna vlada je shod sicer prepovedala, toda izjemno hude razmere so učitelje prisilile, da so se množično zbrali ne glede na strankarsko pripadnost in glasno pokazali svoje nezadovoljstvo. Skrajno bedne plače so učiteljstvo spravljale v obup. Kako naj učitelj ali učiteljica shaja z začetno mesečno plačo, ki znaša le 80 kron, so se spraševali tudi v Slovencu.

Časopisi so konec februarja 1918 opozarjali, da so se v distribuciji živil dogajale hude nepravilnosti. Veliko so sicer pisali o množični lakoti na Dunaju, toda glavno mesto je dobilo skoraj za petino več živil, kot je bilo predvideno, Gornja Avstrija celo za tretjino več, Kranjska in Primorska pa za tretjino manj. Najslabše se je godilo uničeni Galiciji, saj so tamkajšnji prebivalci dobili le dve petini predvidene racionirane preskrbe.

Potem ko je dr. Anton Korošec v dunajskem državnem zboru maja leta 1917 prebral Majniško deklaracijo, v slovenskih deželah nič več ni bilo tako, kot je bilo dotlej. Že pred koncem leta 1917 je izšel poziv slovenskim ženam, naj bi deklaracijo podpisala vsaka slovenske hiša. Kmalu je prišlo do množičnega »deklaracijskega gibanja« v podporo Majniški deklaraciji. Slovenci so prvič začutili svojo množično politično moč. Po občinah, strankah in društvih so začeli zbirati podpise ter organizirati taborne, javne shode v posameznih krajih. Na začetku se je gibanje spontano širilo zlasti na Štajerskem, Goriškem in v Trstu. Na Koroškem so tovrstne shode kmalu prepovedali, prav tako zbiranje podpisov, v drugih slovenskih krajih pa je deklaracijsko gibanje dobilo nepričakovane razsežnosti. Tabori so se kar vrstili, največji je bil maja v Šentvidu pri Ljubljani; prišlo je 20.000 ljudi. Na koncu so zbrali več kot 250.000 podpisov.

Na Hrvaškem deklaracijsko gibanje ni naleto na posebno zanimanje. Vodilni politiki so se zavili v značilen molk in časopis Slovenec je januarja 1918 na prvi strani v dolgem članku zaman spraševal: »Kaj pa ti, Hrvaška?« Hrvatom je predlagal, naj se, podobno kot na Slovenskem, v podporo deklaraciji za samostojno državo in združeno Jugoslavijo zganejo dekleta in žene, občine in korporacije.

Januarja leta 1918 je Jugoslovanski klub na Dunaju izdal Januarski memorandum, doku-

Zgoraj: most nad reko Tilment pri Codroipu; desno: saperji dvojne monarhije pripravljajo ponton za prečkanje reke Piave pred zadnjo ofenzivo junija 1918

ment, ki ga je namenil zlasti mednarodni javnosti. V njem so izrecno zahtevali, da se avstro-ogrskim narodom omogoči pravica do samoodločbe. Med drugim so zahtevali tudi vzpostavitev miru, razorožitev ter spoštovanje pravice velikih in malih narodov do razvoja.

Septembra leta 1917 so glede Majniške deklaracije najvplivnejši politični možje v Sloveniji podpisali posebno izjavo v njeno podporo. To so bili ljubljanski nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, dr. Ivan Šušteršič v imenu Slovenske ljudske stranke, dr. Ivan Tavčar v imenu Narodne napredne stranke ter Mihael Moškerc za Slovensko katoliško delavsko stranko. V prvem delu izjave so podprli oblikovanje jugoslovanske države pod žezlom Habsburške monarhije in po načelu samoodločbe narodov, v drugem pa mirovno pobudo papeža Benedikta XV. in cesarja Karla I. Toda stvari so se kaj kmalu zasukale v drugo smer. Majniška deklaracija je šla v nos oblastem, zlasti so bili proti njej Nemci. Ko je cesar Karel I. maja 1918 Nemcem na Slovenskem javno zagotovil prost izhod na Jadran in več kot očitno ignoriral zahteve Slovencev in njihovo idejo o trializmu, je bilo vsakomur med Slovence jasno, da je postalo izražanje lojalnosti do Habsburške monarhije nesmiselno.

Dunaj se je jasno opredelil za nemško stran in cesar se je odločil za rešitev, ki je bila v nasprotju z osnovnimi slovenskimi interesi. Časopis Slovenec je 15. maja objavil poročilo s seje dunajskega mestnega sveta, na kateri so dunajski veljaki ostro zavrnilo osnovne ideje Majniške deklaracije. Za Nemce je bila nesprijemljiva kakršnakoli jugoslovanska tvorba, saj so jo razumeli kot nevarnost za obstoj monarhije in ogrožanje narodnih, gospodarskih in notranjepolitičnih koristi nemškega naroda v celoti. Brezkompromisno so zatrдили, da mora prosta pot v Trst ostati prosta za vse čase. To pot so ustvarili nemška trgovina, nemški kapital in nemški davčni goldinarji. Kratek prispevek se je končal s stavkom, ki Slovincem ni obljubljal nič dobrega. Dunajski občinski svet je videl varnost za svojo državo in srečno prihodnost svojih narodov le v »zvesti zvezi z Nemčijo«. Slovenskim politikom je takrat postalo docela jasno, da morajo poiskati druge politične rešitve zunaj Habsburške monarhije.

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786350
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE - Volitve za štiriletni mandat

Bogdan Gabrovec predsednik OKS

V drugem krogu volitev je premagal Zorana Jankovića

LJUBLJANA - Zdaj že nekdanji predsednik Judo zveze Slovenije Bogdan Gabrovec je novi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS). Gabrovec je v drugem krogu volitev na skupščini v Ljubljani dobil 89 glasov, ljubljanski župan Zoran Janković pa 51. Andraž Vehovar je izpadel iz volilne tekme po prvem krogu. Gabrovec je v prvem krogu dobil 64 glasov, Janković 40, le dva manj, 38, pa srebrni olimpijec iz Atlante 1996 Andraž Vehovar.

»Najlepsa hvala za zaupanje. Hvala protikandidatoma v tekmi, ki se je odvijala. Verjamem, da je bila to športna odločitev. Stojim za svojim programom in svojo listo,« je takoj po izvolitvi dejal Gabrovec, ki je za podpredsednike OKS predlagal Janeza Sodrznika, Iztok Čopa in Tomaža Barado.

Glasovalno pravico je imelo skupaj 107 delegatov s 145 glasovi, ker na skupščino nista prišla le dva s po enim glasom, je bilo na voljo 143 glasov. V drugem krogu sta glasovala 102 predstavnik s 140 glasovi, v prvem pa sta bila dva glasovalca več.

Gabrovec je kot prvi kandidat začel predstavitev z besedami: »Bogdan ostani takšen, kot si, mi je dejal moj prijatelj. Moja predstavitev zato ne bo taka, kot sem si jo zamislil, ampak pod vtisom dogodkov, ki smo jim bili pravkar priča ... Petdeset let je za mano v športu, najprej sem bil športnik, nato funkcionar. Vesel sem, da nam je v dveh desetletjih s kolegi uspelo tako veliko narediti v slovenskem judu ... V OKS bomo ohranili programe usposabljanja, da bi športniki ostali v športu kot trenerji ali drugi strokovnjaki tudi po tekmovalnih karierah. Slovenski šport ni v krizi, treba pa bo kvalitetno delati z mladimi, da bo še naprej ostalo tako. Izidi mladih na velikih tekmah kažejo, da smo na pravi poti. Želimo doseči tudi, da niti ena panožna zveza ne bo ogrožena, primer Vaterspolske zveze Slovenije (zaradi dolgov in blokiranih računov športniki ne morejo niti na tekme na tuj, op. STA) se ne bo več zgodil.«

Kdo je Bogdan Gabrovec?

61-letni Bogdan Gabrovec, Mariborčan s stalnim prebivališčem v Slovenj Gradcu. Pet mandatov je uspešno vodil Judo zvezo Slovenije, ki ga je predlagala za prvega moža OKS. Pod njegovim vodstvom je Urška Žolnir v Londonu 2012 osvojila prvo žensko zlato olimpijsko odličje za Slovenijo. Gabrovec je o svojih prednostnih nalogah še pred izvolitvijo dejal: »Tako bo potrebno opraviti razgovore s strokovnim delom OKS. Objaviti bo treba razpis za novega generalnega sekretarja, ker je to povezano z mandatom predsednika in novega vodstva. Kar pa se vsebine tiče, pa bo treba takoj prednostno izdelati akcijski načrt, ki bo opredeljeval konkretne naloge, ki bo opredeljeval strategijo OKS.«

Nekdanji vrhunski judoist Gabrovec je na minulih volitvah za predsednika Judo zveze Slovenije prejel vseh 51 glasov prisotnih kandidatov, pred nedavnim odstojem zaradi kandidature za predsednika OKS pa jo je vodil že 20 let. Dolga leta je veljal za desno roko Janeza Kocijančiča. Dva mandata je podpredsednik krovnega olimpijskega gibanja v Sloveniji vodil tudi odbor za vrhunski šport, nekoč je predsedoval Fundaciji za šport in tudi vladnemu strokovnemu svetu za šport.

V svoji karieri športnega funkcionarja je bil leta 2012 med drugim vodja slovenske olimpijske delegacije v Londonu. Pod njegovim vodstvom je slovenska reprezentanca osvojila štiri kolajne, po eno zlato ter srebrno in dve bronasti. Gabrovec je že takoj po Londonu dejal, da bi moralo krovno olimpijsko gibanje več pozornosti v naslednjem olimpijskem ciklu nameniti tudi kolektivnim športnim panogam, izpostavil je košarko in roket, OKS pa se je resno dogovarjal tudi za sodelovanje z Nogometno zvezo Slovenije, sicer s ciljem za OI 2020.

Politično je bil v samostojni Sloveniji šest let član stranke SDS Janeza Janše, a je zaradi nestrinjanja z nekaterimi načeli in idejami te politične opcije nato iz

Novi predsednik Bogdan Gabrovec se rokuje z nekdanjim predsednikom Kocijančičem

nje izstopil. Že več desetletij je uspešen podjetnik, kjer mu pomagajo tudi ožji družinski člani.

ZSŠDI in manjšine

Glas so oddali tudi predstavniki slovenskih športnih zvez v Italiji (ZSŠDI), v Avstriji (SŠZ) in v Porabju na Madžar-

skem. »Naš predstavnik je bil predsednik SŠZ Marjan Veliki, ki so ga v OKS izvolili pred nekaj meseci. Glas je tujen,« je večeraj po glasovanju dejal predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin, ki je pozitivno ocenil izvolitev Gabrovca za predsednika OKS: »Revolucij ne bo. Novi predsednik je obljubil kontinuiteto in nadgradnjo dela dosedanjega odbora, ki je bil pozoren tudi do manjšinskega športa.« ZSŠDI je pridružena članica OKS.

NOGOMET - Odločitev NK Kras Repen

Odšla sta ...

Sporazumno so prekinili sodelovanje s Komelom in Bordonom

Vodstvo nogometnega kluba Kras Repen se je odločilo: sporazumno so prekinili sodelovanje z dvema nogometnima članskima ekipama v D-ligi. Od včeraj sta Novogoričan Sebastjan Komel in Koprčan Patrik Bordon prosta igralca. Pri Krasu so se za to potezo odločili, potem ko so prejšnji teden najeli tri nove okrepiteve. Izbor igralcev pa je postal preširok. Kras bo v nedeljskem zadnjem krogu letošnjega

sončnega leta gostoval pri ekipi Dro, ki je neposredni konkurent v boju za obstanek. Žlogarjevi varovanci bodo na tridentinsko gostovanje odpotovali že v soboto, saj je srečanje zelo pomembno. Prvovvrščena ekipa Biancoscudati Padova bo igrala že v soboto. Na stadion Euganeo prihaja v goste Union Ripa La Fenadora. Tekmo bodo ob 14.30 neposredno predvajali po televizijskem kanalu Raisport 1.

Patrik Bordon je zapustil Kras

DALEČ OD DOMA

»Batman« Handanovič

Inter slovenskega vratarja Samirja Handanoviča je v ponedeljek zvečer v Veroni odpravil Chievo z 2:0. Najbolj zaslužen je bil dalmatinski nogometaš Mateo Kovacic (njegov je bil prvi gol, 7,5 ocena v Gazzetti). V vratih pa se je znova izkazal »Batman« Handanovič, kot ga je preimenoval rožnati italijanski športni časopis. Slovenski športni časopis Ekipa24 celo piše, da se za »Sarmo« zanima Stara dama, ki je pripravljena za ljubljanskega vratarja odšteti tri milijone evrov. V Turinu namreč iščejo pravega moža, ki bi v prihodnje zamenjal 38-letnega Buffona. Rene Krhin tokrat ni igral, sedel je na klopi. Za Chievo sta od začetka tekme igrala Birsa in Cesar. Lazarevič pa je sedel na klopi. V zadnjem krogu v letošnjem sončnem letu A-lige bosta že jutri na sporedu dve tekmi: ob 19.00 bosta igrala Cagliari in Juventus, ob 21.00 pa Napoli - Parma. V B-ligi se je Livorno Primorca Eneja Jeleniča prebil na tretje mesto na lestvici. Jelenič je proti Catanii (4:2) dosegel tudi prvi gol za toskansko moštvo. Pred njimi sta Carpi in Frosinone.

Krstni nastop Pučnikove

Ta konec tedna je svoj krstni nastop v odbojkarški A2-ligi opravila tržaška Slovenka Katerina Pučnik. Trentino, drugi na lestvici, je igral proti zadnjevrščenemu Filottrano in gladko zmagal 3:0. Pučnikova je vstopila v prvem in tretjem nizu, šritokrat napadala in servirala, točk pa ni dosegla. V ženski A1-ligi je Tina Li-

picer Samec (Scandicci) igrala vse štiri nize proti tretjevrščenemu Castelmaggiore, ki je pričakovano zmagal 3:1. Lipicerjeva je prispevala 13 točk, 11 v napadu (31 %) in dve v bloku. Mlada podajalka Eva Mori (Bergamo) tokrat ni stopila na igrišče.

Števerjanski odbojkar Loris Manià je gostoval pri nekdanjemu delodajalcu, Modeni, kjer je moral priznati premoč tačas vodilne na lestvici (3:0). Manià je igral zanesljivo (20 sprejemov, ena napaka), Tine Urnaut pa je dosegel 7 točk. Največ točk je ta konec tedna dosegel Klemen Čebulj (Ravenna), ki jih je zbral 12 (sicer 50 % v napadu), Alen Šket (Molfetta) pa 6 (29 % v napadu). Za Molfetto, ki je izgubila s 3:0 proti Piacenzi, pa je igral tudi Tržačan Elia bossi (7 točk, 60 % v napadu).

V A2-ligi je Matera Mateja Černica gladko premagala predzadnjevrščeno Brescia. Černic je dobro sprejemal, v napadu pa zbral 8 točk, v servisu pa še eno.

Dve zmagi

Prejšnji konec tedna sta zmago v košarkarski A1-ligi slavila samo Tržačana Daniele Cavaliero (Avellino) in Marco Spangaro (Trento). Cavaliero je v 19 minutah prispeval k zmagi 2 točki, skok in tri podaje (Avellino je premagal Romo 74:70), Spangaro pa je igral 21 minut, prispeval 5 točk, po štiri skoke in podaje. Trento je premagal Sassari 104:82. Reyer Venezia pa je igrala za vrh lestvice: Reggio Emilia je bila boljša 59:68. Tržačan Michele Ruzzier je igral 12 minut, zbral je dve podaji.

Anketa

www.primorski.eu

klikni
in izrazi svoje mnenje

Se strinjate s kandidaturom Italije za organizacijo olimpijskih iger leta 2024?

- Da
- Ne
- Ne vem
- Me ne zanima

»Nova« Parma

PARMA - Nogometni prvligaš Parma (Nova Gorica je še vedno njen satelit) je od včeraj tudi uradno v lasti rusko-ciprske naveze. Novi predsednik je zlatar iz Piacenze Pietro Doca, generalni direktor pa Pietro Leonardi.

KOPITAR - Anže Kopitar si je z ženo Ines privoščil ne eno, ampak dve hiši v prestižnem losangeleškem okrožju Manhattan Beach. Za domova je odšel 10 milijonov zelencev.

ALL STAR - Igralci košarkarske A1-lige Cinciarini, Brooks, Mitchell, Pascolo in Samuels, bodo na tekmi zvezd (17. januarja) v ekipi trenerja Maurizia Buscaglie, Diener, Gentile, Diawara, Polonara, Anosike pa bodo igrali pod vodstvom Gianmarca Pozzecca.

BERTI - Ob tržaškem stadionu Rocco bodo poimenovali trg po nekdanjem predsedniku Triestine Amilcareju Bertiju, ki je umrl letos poleti.

HOKEJ NA LEDU - Liga EBEL: Olimpija - KAC Celovec 2:0.

Obvestila

AŠZ DOM vabi na Novoletno akademijo društva, ki bo danes ob 19.00 uri, v telovadnici Kulturnega doma v Gorici - Ul. I. Brass 20.

OK VAL organizira v petek, 19. decembra, ob 17.00 v štandreški telovadnici božični nastop otrok predšolske telovadbe, mikro in mini odbojke.

ŠD SOVODNJE - vabi na božičnico, ki bo v petek, 19. decembra ob 17.00 v telovadnici v Sovodnjah.

ŠZ BOR - Gimnastični odsek vabi na Božično akademijo, ki bo v nedeljo, 21. decembra ob 15.30 v veliki dvorani Bojana Pavletiča na stadionu 1. maja v Trstu.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM, v sodelovanju z ZSŠDI, prireja tradicionalni Novoletni plesni festival, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v telovadnici v Repnu.

ŠD KONTOVEL organizira redni letni občni zbor v ponedeljek, 22. decembra, ob 19.00 v društvenih prostorih na Kontovelu.

NK KRAS REPEN vabi v torek, 23. decembra, na božičnico, ki bo v telovadnici v Repnu ob 18.00.

ALPSKO SMUČANJE - Predstavitev tekem

Deset tekem, več prizorišč, čakajo samo sneg

Čeprav sneg še ni pobelil smučišč, je delovanje smučarskih klubov povsem živelo. Včeraj so predstavniki smučarske komisije ZŠSDI in Notranjsko-primorske regije predstavili Primorski smučarski pokal, ki postaja stalnica v zimskem koledarju slovenskih klubov s te in one strani nekdanje meje. Niz štirih rekreativnih tekem, na katerih se zbirajo tekmovalci iz Italije in Slovenije, se bo letos začel sredi januarja, končal pa sredi marca. »Tak način smučanja popestri delovanje klubov. V času krize so take tekme dobrodošle, saj privabijo celo družino,« je v uvodnem pozdravu poudaril predstavnik Notranjsko-primorske regije in predsednik SK Snežnik Marko Milharčič. Da je druženje družin tista dodana vrednost, ki označuje tekmovalce, je poudarila tudi Nadja Kralj, ki je tokrat govorila v imenu ZŠSDI. Krovna športna zveza je s trgovino Alternativa sport tudi letos glavni pokrovitelj štirih tekem.

Letošnji pokal bo jubilejni deseti, sedmič pa bo v čezmejni različici. »Pred dvema sezonama smo našli kar 1300 startov, kar ni od muh,« je razsežnosti tekmovalca ponazoril vodja projekta Dario Štolfa, tudi predsednik SK Devin. Tokrat bo pokal gostil štiri tekme na štirih različnih lokacijah, na Javorniku, Cerknem, Forni di Sopra in na Trbižu (podroben program v levem okviru). Prvi dve tekmi bosta organizirala kluba iz Slovenije, Javornik in Kalič, nato pa še Mladina in Devin. »Letos smo se dogovorili za rotacijo pri organizaciji zamej-

skih klubov. Vsako leto bosta torej organizatorja različna,« je še povedal Štolfa, dodal pa, da je ekonomsko krizo občutil tudi pokal. Letos so se odločili za varčevanje pri nagradah, zato bodo po vsaki tekmi zmagovalci prejeli kolajne, ne pa pokale, prav tako pa se bodo pri promociji posluževali predvsem spleta, manj pa tiskanja brošur.

Srečanje v baru Vatta na Opčinah so izkoristili tudi za predstavitev ostalih pobud klubov. SK Brdina in ŠD Mladina bosta v letošnji sezoni edina kluba, ki bosta organizirala tudi uradne tekme FIS. Pokal Nova v organizaciji SK Brdine bo 6. januarja v Forni di Sopra, Pokal dvigala Barich v organizaciji ŠD Mladina pa 25. januarja na Trbižu. Obe tekmi bosta namenjeni dečkom in naraščajnikom, ki bodo tekmovali v slalomu. SK Brdina bo letos tudi organizator Tržaškega prvenstva, 7. in 8. marca: predsednik Piccini je že napovedal, da bo zrebanje števil na Opčinah.

Koledar dopolnjujeta še dve tekmi v organizaciji SK Devina: zamejsko prvenstvo, že 33. po vrsti, bo v Forni di Sopra 1. februarja, četrta izvedba tekme Kekca na smučeh, tekme za vse tečajnike, pa na isti lokaciji, dva tedna kasneje, 15. februarja. (vs)

TEKME NE BO - Zaradi pomanjkanja snega so preložili prvo uradno tekmo deželnega prvenstva FIS za dečke in naraščajnike. Prva uradna tekma bo 29. decembra, ko naj bi na Trbižu gostili tekmo za babyije in miške.

Na predstavitvi v baru Vatta

FOTODAMI@N

KOLENDAR TEKEM

URADNE TEKME FIS

6. januarja - Pokal Nova, slalom za dečke in naraščajnike, Forni di Sopra, org. SK Brdina

25. januarja - Pokal dvigala Barich, slalom za dečke in naraščajnike, Trbiž, org. ŠD Mladina

7. in 8. marca - Tržaško prvenstvo v teku na smučeh in v alpskem smučanju, Forni di Sopra, org. SK Brdina

X. PRIMORSKI SMUČARSKI POKAL

18. januarja - Pokal Javornik, Javornik, org. SK Javornik

7. februarja - VII. Miškotov pokal, Cerkno, org. SK Kalič

22. februarja - Pokal Savi delavnice, Forni di Sopra, org. ŠD Mladina

15. marca - 27. Pokal prijateljstva treh dežel, Trbiž, organizatorji St. Janž, SK Devin, SK Snežnik

OSTALE TEKME

1. februarja - Pokal ZŠSDI, Forni di Sopra, SK Devin

15. februarja - Kekca na smučeh, Forni di Sopra, org. SK Devin

AL. SMUČANJE Don (Brdina) 32. mesto v slalomu FIS

Smučarka SK Brdine je pretekli vikend tekmovala še na drugem slalomu FIS v Kreuzbergpassu. Po sobotnem 57. mestu je v nedeljo osvojila 32. mesto med 78 tekmovalkami. V prvem spustu je imela težave s prilagajanjem na smuči, po zamenjavi smuči pa je v drugem spustu smučala bolj prepričljivo in pridobila nekaj mest. Vselej tekmuje tudi proti štiri leta starejšim tekmovalkam. Na istem prizorišču bo tekmovala tudi v nedeljo.

ROBERTO GORUPPI Smučanje, tramvaj in Kraški pust

Smučarska sezona trka na vrata in naša smučarska društva že vabijo na smučarske tečaje. Tako je tudi pri SK Brdina, kjer je glavni referent za organizacijo smučarskih tečajev in oglaševanja Roberto Goruppi.

Brdinin odbornik skrbi za čisto vse informacije in obvestila, ki jih openski klub objavlja preko društvene spletne strani ali našega dnevnika. Te gredo od informacije o odhodu in zbirališča avtobusov, vpisa ter urnikov tečajev, sejmov, rekreacijske telovadbe. »Verjetno jih v enem letu zapišem približno petdeset,« je po krajšem izračunu povedal Goruppi. Elektronska pošta je tudi pri njegovi odgovornosti ključnega pomena, še vedno pa so nekateri Brdinini odborniki na razpolago v društvenem sedežu v Repentaborski Ul. 38, kjer ob ponedeljskih zvečer še sprejemajo vpise na letošnje smučarske tečaje. »V primerjavi z lanskim letom, ko je tečaje obiskovalo 48 udeležencev, so letos vpiši še nekoliko skromni, pravzaprav pa ni še takega mraza, da bi ljudje razmišljali o smučeh,« je nekoliko bolj hecno komentiral Goruppi, ki pa v zimskem času ni zadolžen le pri smučarskem klubu.

Že več let je član odbora Kraškega pusta. Letos bo opensko pustovanje na Valentinovo, zato bo verjetno tudi več časa namenjal smučarski dejavnosti. Smučem pa je zvest že od mladih let, ko je med drugim tekmoval. Na pomoč v klubu je priskočil na povabilo predsednika Marka Piccinija, s katerim sta že vrsto let prijatelja in sodelavca v delavnici, kjer vzdržujejo openski tramvaj. V zadnjih sezonah pa se posveča bolj administrativni plati: »Včasih sem preživljal tudi več časa na smučarskih progah, saj sem rad pomagal učiteljem in udeležencem tečaj. Nakupoval sem smučarske vozovnice, skrbel sem, da vse poteka po programu. V največje zadoščenje pa si štejem tudi izkušnjo priredbe tekmovanja FIS. Takrat se je zbralo res lepo število tekmovalcev in je bil trud našega kluba dobro poplačan.« Brdinin oglaševalec pa si spet želi podživljanja tovrstnega dogodka. Priložnost bo že imel med 7. in 8. marcem naslednjega leta, saj bo s pustnim časom že konec, SK Brdina pa bo takrat v kraju Forni di Sopra gostil Tržaško smučarsko prvenstvo. (mar)

FC PRIMORJE - Praznovanje 90-letnice društva

Vse najboljše

Na sliki desno nagrajenci (D. Husu, D. Kante, D. Sardo, E. Sardo, T. Husu, predsednik R. Zuppin, I. Tomasetig) in voditelji večera (E. Ban, E. Husu, V. Zuzič), levo pa otroci in občinstvo ter spodaj glasbena skupina Zvita feltna

FOTODAMI@N

več fotografij na
www.primorski.eu

Prosek je vas z bogatim športnim in kulturnim življenjem. Eno od društev, ki že vrsto let kroji vaško skupnost, je nogometni klub Primorje, ki letos praznuje 90. obletnico delovanja. V ponedeljek so vaščani praznovali dolgoletno športno dejavnost Primorja v Kulturnem domu na Proseku. Večer v režiji Elene Husu in Evgena Bana je potekal v sproščenem vzdušju, v obliki talk showa, med katerim so nastopili Godbeno društvo Prosek, ki ga vodi Ivo Bašič, skupina nižje srednje šole SDD Jaka Štoka, ki jo vodi Elena Husu, MPZ Vasilij Mirk pod vodstvom Gorana Ruzzierja ter ansambel Zvita Feltna, na odru pa so stali tudi današnji najmlajši nogometaši Primorja. Večer so povezovali Evgen Ban, Elena Husu in Veronika Zuzič.

Slovesnost se je začela s predvajanjem starih fotografij, posnetih v letih, ko so na proseški Rouni komaj začeli s tradicijo, ki je na vasi še danes zelo občutena: to je vsakoletna tekma med starimi in mladimi, po kateri poraženci na vozu pripeljejo v vas zmagovalce. Športni komentar je ob fotografijah na postnetku podal Marjan Kemperle.

Med prisotnimi so v prvi vrsti sedeli deželna svetnika Stefano Ukmar in Igor Gabrovec, predsednik občinskega sveta Iztok Furlanič, župana Sandi Klun in Monika Hrovatin, predsednik zahodnokra-

škega rajonskega sveta Roberto Cattaruzza.

Predsednik FC Primorje Robert Zuppin je izrazil zadovoljstvo in ponos nad društvom, ki iz generacije v generacijo posreduje mlajšim športni duh, poštvalnost, kulturo, ponos, predvsem pa pripadnost skupnosti. »To je ponos in bogastvo, naši fantje in dekleta rastejo v lepem in zdravem okolju. Na igrišču in ko gledam mlajše in otroke, se vedno počutim doma.«

Ob visoki obletnici si je društvo zamislilo publikacijo, ki bi zbrala slike, podatke in pričevanja dolgoletnega delovanja društva, za katero je poskrbel Igor Tomasetig in je ob projekcijah predstavil delo.

Predsednik ZŠSDI Ivan Peterlin, ki ga na Primorje veže tudi osebna zgodba (leta 1975 je skrbel za fizično pripravo ekipe) je čestital društvu za prehojeno pot in zaželel uspešno nadaljevanje. »Svojo izkušnjo pri Primorju nosim še danes v srcu, kakor nosim v srcu tudi legendarna imena ljudi, ki so takrat ustvarjali rezultate in čast društvu. Velikokrat so morali trdno vztrajati, ker so bili slovenska ekipa in ni bilo lahko. A izkazalo se je, da velja vztrajati.« Peterlin je v imenu ZŠSDI podelil Primorju priznanje za dolgoletno sodelovanje. Ob priložnosti so bili nagrajeni tudi nekateri zaslužni odborniki Dario Kante, Dario Husu, Dario Sardo, Tamara Husu in Edi Sardo, posebno priznanje pa je dobil gost Igor Tomasetig, ki

je pripravil publikacijo. Primorju so za dolgoletno delovanje čestitala oziroma podelila priznanje tudi ostala vaška kulturna in športna društva.

Večer se je zaključil v veselem vaškem vzdušju, s skupno zapetim voščilom Vse najboljše! (bf)

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
 18.40 Čezmejnina Tv: Primorska kronika
 20.10 TDD predstavlja 20.30 Deželni Tv
 dnevnik, sledi Čezmejnina Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè 6.30 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme
 6.45 Aktualno: UnoMattina 9.35 Linea Verde
 10.00 Storie vere 11.10 A conti fatti
 12.00 Show: La prova del cuoco 14.05 Talent show: Dolci dopo il Tiggì 14.40 Show: Torto o ragione? 16.00 La vita in diretta
 18.50 Kviz: L'Eredità 20.30 Igra: Affari tuoi
 21.10 Carosello Reloaded 21.15 Serija: Il ritorno di Ulisse 23.25 Talk show: Porta a porta

RAI2

7.10 Nad.: Army Wives - Conflitti del cuore
 8.30 Nad.: Il tocco dell'angelo 10.00 13.30, 17.45 Rubrika 11.00 I fatti vostri
 13.00 18.20, 20.30, 23.15 Dnevnik in vreme
 14.00 Detto fatto 16.15 Serija: Castle 17.00
 SuperMax Tv 18.00 Športna rubrika 18.50
 Serija: N.C.I.S. - Los Angeles 19.40 Serija: N.C.I.S. 21.00 Impazienti 21.10 Show: Il più grande pasticciere 23.30 Film: Sex and the City (kom., '08, i. S. J. Parker)

RAI3

6.30 Rassegna Stampa 7.00 Tgr Buongiorno
 Italia 7.30 Tgr Buongiorno Regione 8.00
 Talk show: Agorà 10.00 Mi manda RaiTre
 11.00 Elisir 12.00 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik, vreme in rubrike 12.45 Pane quotidiano
 13.10 Rai Cultura - Il tempo e la storia
 15.10 Nad.: Terra nostra 15.55 Dok.: Aspettando Geo 16.40 Dok.: Geo 20.00 Variete: Blob
 20.15 Nan.: Tre mogli per un papà 20.35 Nad.: Un posto al sole 21.05 Chi l'ha visto?

RAI4

11.25 15.35 La vita segreta di una teenager americana
 12.10 18.00 Xena 13.00 Private Practice 13.50 20.25 Under the Dome
 14.35 Web Series Collection 14.50 Greek
 15.30 Aktualno: Anica - Appuntamento al cinema
 16.20 The Lying Game 17.10 Novice 17.15 Streghe 18.45 Continuum 19.35
 Stargate Atlantis 21.10 Film: Street Fighter (akc., '94) 22.50 Wonderland 2014

23.15 Film: Kick Ass (akc., '10)

RAIS

13.50 Ubiq - Coraggio 14.25 La Terra vista dal cielo
 15.20 Mari del Sud 16.15 Film: Una situazione imbarazzante 17.45 0.00
 Novice 17.50 23.15 David Letterman Show 18.40
 Trans Europe Express 19.45 Art of... Germania
 20.40 Passepartout 21.15 Cinque buoni motivi
 21.15 Riccardo Muti racconta Simon Boccanegra 22.45 Ples

RAI MOVIE

13.15 Film: Roulette russa (spio.) 13.55 Film: Hondo (vestern)
 16.30 Film: Adorabili amiche (kom.) 17.55 Novice 18.00 Dok. film: Italy in a Day 19.35 Film: Fantozzi subisce ancora (kom., It.)
 21.15 Film: Happy Family (kom., It., '10, r. G. Salvatores, i. F. De Luigi)
 23.05 Film: Katyn (dram., '07)

RAI PREMIUM

11.10 Nad.: Un posto al sole 12.10 Nad.: Potere e passione
 13.05 19.20 Nad.: Terra Nostra 13.55 Serija: Close to Home - Giustizia ad ogni costo
 15.25 Aktualno: Anica -

SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (16. decembra 2014)

Vodoravno: amper, Valvassori, Nieto, aristokrat, krt, dativ, Alain, akademija, Kjoto, Rora, okarina, led, Savo, Ira, zen, IRO, U. A., sev, natok, prošnjnja, Lar, Sit, ramadan, inovator, Alejandro, kanape, Got, laik, alanin; na sliki: Savo Ušaj.

Appuntamento al cinema 15.30 Rubrika
 15.45 Nad.: Provaci ancora prof! 17.40 Novice
 17.45 Nad.: Pasion proibida 20.20 Autoritratti
 21.10 Nad.: Il restauratore 23.05 Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Nad.: Zorro 7.10 Serija: Hunter 8.05 Nad.:
 Cuore ribelle 9.30 Serija: Carabinieri 10.35 Sai cosa mangi? 10.45 Rubrika: Ricette all'italiana
 11.30 18.55 Dnevnik, vreme in prometne informacije 12.00 Serija: Detective in corsia
 13.00 Serija: La signora in giallo 14.00 Lo sportello di Forum 15.30 Serija: Hamburg distretto 21 16.35 Film: Obiettivo "Brass" (triler, '78, i. S. Loren)
 19.35 Nad.: Il segreto 20.05 Nad.: Centovetrine 20.40 Nad.: Tempesta d'amore 21.15 Aktualno: Quarto Grado

CANALES

6.00 Pregled tiska 7.55 Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar 8.45 Serija: Un ciclone in famiglia 11.00 Aktualno: Forum 13.00 20.00, 0.50 Dnevnik in vreme
 13.40 Nad.: Beautiful 14.45 Show: Temptation Island 16.15 Nad.: Il segreto
 17.00 Film: Un magico Natale 18.45 Kviz: Avanti un altro! 20.40 Show: Striscia la notizia - La voce dell'indecenza
 21.10 Film: Tutta colpa di Freud (kom., It., '14) 22.45 Film: What If God Were the Sun? - L'ultimo compleanno (dram., '07)

ITALIA1

6.50 Nan.: Tutto in famiglia 7.15 Nan.: Mike & Molly 8.10 Serija: Psych 10.05 Serija: The Closer 12.05 Cotto e mangiato 12.25 18.30 Dnevnik, vreme in prometne informacije 13.00 Šport 14.05 Nan.: Simpsonovi 14.35 Nan.: Futurama 15.00 Nan.: The Big Bang Theory 15.50 Nan.: Mom 16.45 Serija: White Collar - Fascino criminale 19.20 Serija: C.S.I. - New York 21.10 Film: Segnali dal futuro 23.25 Alessandra Amoroso - Amore Puro (zf, '09, i. N. Cage)

IRIS

11.10 Film: L'uccello migratore 13.05 Io l'ho visto
 13.10 Film: Il ritorno di Ringo (vestern) 15.05 Film: Rivalenti... Marsch! (kom.)
 17.20 Film: La guerra di Mario (dram.)

19.15 Serija: Hazzard 21.00 Film: Amiche per sempre (dram., '95) 23.15 Film: Il destino nel nome - The Namesake (dram., '06)

LA7

7.00 7.55 Omnibus 7.30 13.30, 20.00, 0.30 Dnevnik 9.45 Coffee Break 11.00 L'aria che tira
 14.00 Kronika 14.40 Show: Cuochi e fiamme 15.50 Serija: Il commissario Maigret 17.45 Serija: Il commissario Cordier 20.30 0.15 Otto e mezzo 21.10 Film: Spanglish - Quando in famiglia sono troppi a parlare (kom., i. A. Sandler) 23.40 Nad.: Grey's Anatomy

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint 7.40 16.10 The Dr. Oz Show 8.30 12.55, 18.55 Dnevnik 8.50 12.00, 13.05 I menù di Benedetta 10.00 19.00 Chef per un giorno 11.00 20.05 Cuochi e fiamme 14.05 16.50, 21.10 SOS Tata 0.10 La mala educaxcion

TELEQUATTRO

6.00 13.20, 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme 6.30 Rubrika: Le ricette di Giorgia 7.00 Sveglia Trieste! 8.30 Dok.: Piccola grande Italia 12.45 Italia economia e meteo 12.55 Peccati in tavola 13.45 Kosarka 18.00 19.00 Trieste in diretta 20.00 Happy hour 21.00 Azzurro Italia 23.30 Film: Doppio gioco

LAEFFE

13.45 19.45 Novice 14.00 17.45 Serija: Jamie Oliver sfida le star 15.05 18.45 Serija: Il cuoco vagabondo 16.10 Serija: Jamie - Menù in 30 minuti 16.45 Serija: Il cercato-

re dei venti 20.00 Serija: Bourdain - Cucine segrete 21.00 Gad Lerner 21.55 Dok.: La particella di Dio 23.50 Film: Tutto per lei - Pour elle

CIELO

12.00 13.00 MasterChef Canada 14.00 15.00 MasterChef Australia 14.45 Novice 16.00 17.45 Fratelli in affari 16.45 Buying & Selling 18.45 Serija: Affari al buio 19.45 Serija: Affari di famiglia 21.10 Film: Il funerale è servito

DMAX

11.40 Property Wars 12.35 18.35 Affare fatto! 14.15 20.20 Banco dei pugni 15.10 22.50 Come andrà a finire? 16.00 Turtleman 16.50 Affari a quattro ruote 17.45 I maghi delle auto 19.30 Storage Wars

21.10 Orrori da gustare 22.00 Te l'avevo detto 23.40 Video del tubo

SLOVENIJA1

6.00 Kultura 6.05 Odmevi 6.55 Dobro jutro 10.35 Posebna ponudba 11.00 Osmi dan 11.55 Dok. odd.: Lačni upora 13.00 15.00, 17.00, 18.55, 22.35 Poročila, športne vesti in vreme 13.30 Tednik 14.20 Globus 15.10 Mostovi - Hidak 15.50 Dok. serija: Village Folk 15.55 18.40 Otroški program: OP! 16.00 Kviz: Male sive celice 17.25 23.40 Turbulenca 17.55 23.05 Točka preloma 18.30 Infodrom 19.30 Slovenska kronika 20.05 Film: Muharjenje v Jemnu 22.00 Odmevi

SLOVENIJA2

6.00 Otroški infokanal 7.00 Otroški program: OP! 8.45 Infodrom 8.55 Zabavni infokanal 10.50 Dobro jutro 13.40 18.55, 0.50 Točka 14.55 Rad igram nogomet 15.30 O živalih in ljudeh 15.55 Na vrtu 16.25 Glasnik 16.50 Mostovi - Hidak 17.30 Evropski magazin 17.45 Nedeljsko popoldne z Ulo 19.45 Žrebanje Lota 19.55 Odbojka: liga prvakov, ACH Volley - Budva, prenos 21.50 Športni izizz 22.20 Odd.: Bleščica 22.55 Film: Prispodoba

KOPER

13.55 Dnevni program 14.00 Čezmejnina Tv - deželne vesti 14.20 Evronovice 14.30 Meridiani 15.30 Dok.: Benečija 16.00 Potopisi 16.30 Boben 17.25 Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje 18.00 Državljeni Evrope 18.35 Vremenska napoved 18.40 Primorska kronika 19.00 22.05, 23.50 Vsedanes - Tv dnevnik 19.25 Šport 19.30 Ciak Junior 20.00 Slovenski magazin 20.30 Webovolution 21.00 Dok. odd.: Rapotez 22.20 Artelevisio- 22.50 Odbojka: liga prvakov, ACH Volley - Budva

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije 7.25 13.55 Serija: Lepo je biti sosed 8.20 14.50 Queen Lattifah Show 9.15 10.25, 11.35, 12.45 TV prodaja 9.30 15.45 Nad.: Barva strasti 10.40 16.45 Nad.: Sila 11.50 17.55 Nad.: Vrtinec življenja 13.00 22.50 Serija: Kostì 17.00 18.55, 22.20 Novice in vreme

20.00 Film: Duh (rom., '90, i. P. Swayze, D. Moore) 23.45 Serija: Seznam strank

KANAL A

6.50 Risanke 8.20 12.45 Serija: Zakladi s podstrešja 9.10 18.55 Serija: Alarm za Ko-

Rai Sreda, 17. decembra Rai movie, ob 18.10

Italy in a day

Italija 2014
 Režija: Gabriele Salvatores
 Dokumentarni film

Jutri bo v italijanskih kinodvoranah na sporedu najnovejši Salvatoresov film, ki ga je avtor skoraj v celoti posnel v Trstu. Na pretekli beneški Mostri pa je milanski režiser, po rodu iz Neaplja, predstavil delo Italy in a day. To je nekakšen video portret sodobne Italije in italijanov, ki so odgovorili na pobudo Rai cinema.

Ideja je predvidevala, da 26. oktobra 2013 kdorkoli si je to želel je lahko posnel trenutek kateregakoli momenta tistega dne, ki bi seveda pričal o tem kar se je dogajalo na domačem polotoku. Tehnika je bila prosta, v smislu, da so se pri posnetkih lahko poslužili pametnih telefonov, kamere ali tudi fotoaparata. Rezultat 44 tisoč kratkih filmov je oskarjev nagrajenec Gabriele Salvatores zmontiral v film. Rezultat je mogoče nekoliko izmaličena slika sodobne Italije, saj večina scen ovekovveča otročičke, živali, sploh zelo osebne družinske trenutke in skoraj povsem prezira vse kar je socialnega. Mogoče pa je to tudi prava podoba države, ki išče v majhnih zelo intimnih trenutkih varno zatočišče pred krizo in težavami...

VREDNO OGLEDA

bro 11 10.05 13.55 Nad.: Detektiv na Floridi 10.55 12.30, 13.40 Tv prodaja 11.10 16.35 Serija: Kako sem spoznal vajino mamo 11.40 17.05 Serija: Naša mala klinika 14.45 Film: Manekenska in detektiv 18.00 19.45 Svet 20.00 Film: Tropski vihar 21.55 Film: Smrtni udarec 23.45 Film: Grimm

PLANET TV

11.00 12.30 Tv prodaja 11.15 22.50 Nan.: Prijatelji 11.45 Nan.: Moja družina 12.45 Nad.: Sulejman Veličastni 13.45 Ellen 14.45 Nad.: Talenti v belem 15.40 Nan.: Mike in Molly 16.10 Film: Brez umika (dram.) 18.25 18.55 Danes 18.30 Zvezde Danes 20.00 Film: Šefova hčerka (kom.) 21.40 Odd.: Bognejda, da bi crknu televizor 23.25 Nan.: Agenti Shilda

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
 7.00, 13.30, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena, Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena: Vrnitev v Gorico - piše Dorica Makuc; 11.00 Studio D; 12.15 To je narava; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Moj Sv. Ivan; 14.40 Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music box; 17.30 Odprta knjiga: Ivan Tavčar: Cvetje v jeseni, sledi Music box; 18.00 Glasbeni magazin, sledi Music box; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Jutranja kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.30 Sredine minute; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled prireditve; 10.00 Živalski blues; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 12.30 Popoldnevnik; 13.30 Na rešetku; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Koncertna prizorišča; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasbena zavesa; 0.00 Nočna kronika.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.00 Nel paese delle donne; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35 Glasbena lestvica; 11.00, 18.00 Economia e dintorni; 11.35 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Commento in studio; 13.35 Glasba; 14.00, 23.00 Finestra sul Friuli Venezia Giulia; 14.35 Glasba; 15.00 McGuffin; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 Glasba; 21.00 Sonoricamente Puglia; 22.00 Classicamente/Liricamente; 22.30 Sonoramente classici; 0.00 Notte-tempo.

Primorski dnevnik

Lastnik:
 Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:
 Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 email: trst@primorski.eu
 Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320, faks 0481 356329
 email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, faks 0432 730462
 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: http://www.primorski.eu/

Naročniško - prodajna služba
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, faks 040 7786339
 Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 356320 faks 0481 356329
 Cena: 1,20 €
 Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €
 Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
 Cena za Slovenijo: 1,20 €
 Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014 230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
 transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
 Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
 www.tmedia.it
 GORICA, ul. Malta 6
 TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI
 advertising@tmedia.it
 Brezplačna tel. št. 800129452
 Iz tujine +39.0481.32879
 Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povešek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI
 oglasi@tmedia.it
 Brezplačna tel. št. 800912775
 Faks +39.0481.32844

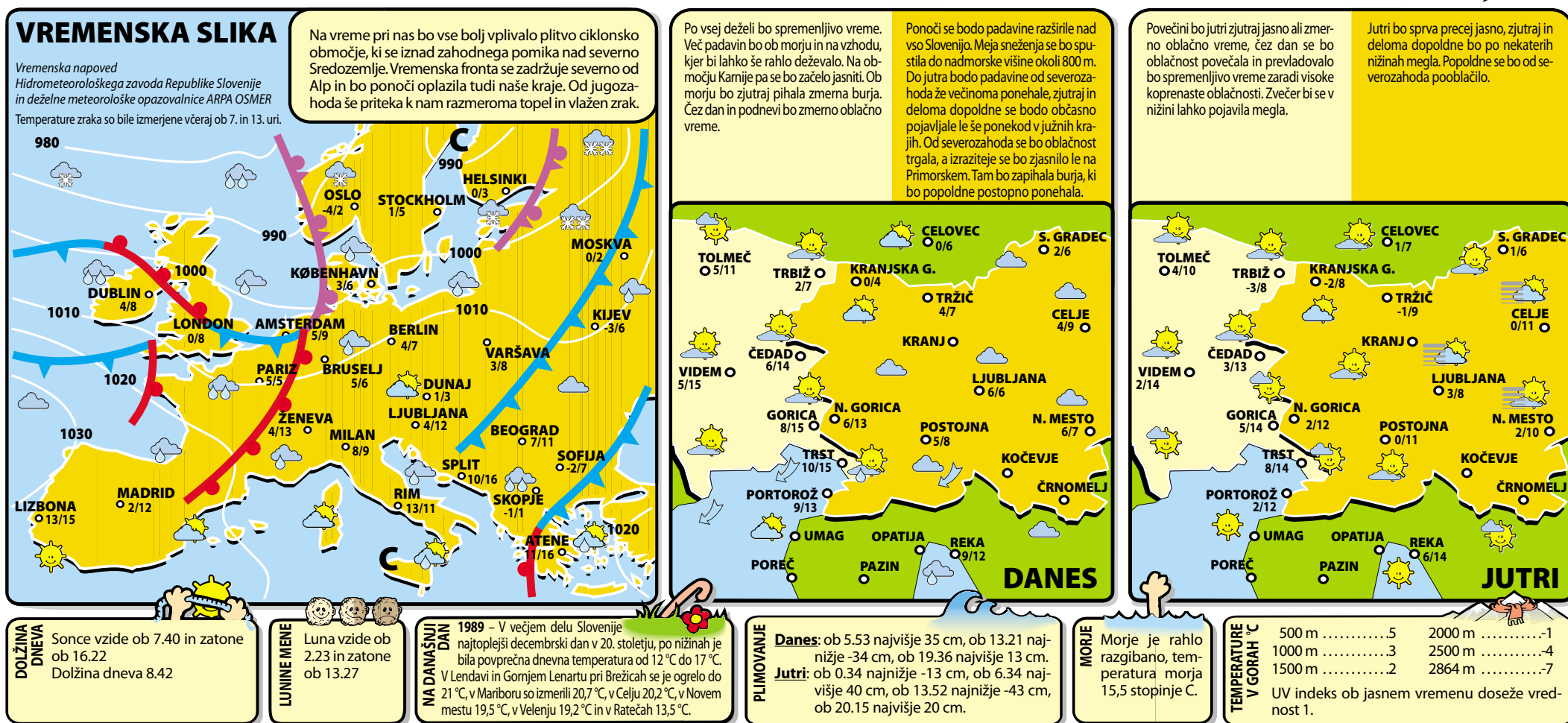
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
 Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je vključen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v tujini in po svetu.

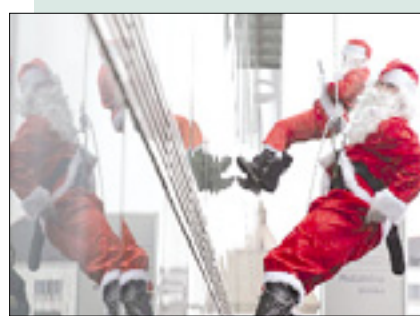
Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačo uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Prvi album bradate pevke Conchite Wurst

DUNAJ - Bradata avstrijska pevka Conchita Wurst bo posnela svoj prvi album, ki naj bi izšel spomladi. Album bo imel po pisanju francoske tiskovne agencije AFP sodobnejši zvok ter se bo oddaljal od evrovizijske uspešnice Rise like a Phoenix. Kot je dejala umetnica, ki ji je letošnje leto prineslo zmago na izboru za pesem Evrovizije in nastop v Evropskem parlamentu, do sedaj zaradi vseh povabil in priložnosti, ki jih ni smela zamuditi, ni bilo časa za snemanje albuma. Odkar je Conchita Wurst zmagala na izboru za pesem Evrovizije, je nastopila na londonskem trgu Trafalgar, kot model Jean-Paula Gaultierja je nastopila na Pariškem tednu mode, poleg tega je posodila glas sovi Evi v nemški sinhronizaciji risanke Pingvini z Madagaskarja.

Policisti-božički obiskali otroke v pediatrični kliniki

LJUBLJANA - Osem pripadnikov specialne enote slovenske policije, preoblečenih v božičke, se je včeraj popoldne spustilo s strehe ljubljanske pediatrične klinike. Po spustu so v spremstvu znanih Slovencev obiskali otroke, ki se zdravijo v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana. Namen prireditve je bil presenetiti in osrečiti otroke, ki morajo v predprazničnih dneh ležati v bolniških posteljah, so poudarili na Radiu Center, pobudniku prireditve. Poleg voditeljev jutranjega programa radia so otroke obiskali tudi glasbeniki Neisha, In&Out, Pižama, Rebeka Dremelj ter Ranko Babič.

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa nudimo naročnikom poleg običajnih ugodnosti še vrsto novosti. Tudi na spletu.

Primorski dnevnik je prisoten na spletu že od leta 1998. Naša spletna stran postaja, tudi s pomočjo bralcev in naročnikov, vsako leto bogatejša, zanimivejša in bolj obiskana. Vsak dan jo dopolnjujejo sveže novice, fotografije, komentarji, filmi in ankete. Na njej z veseljem objavljamo tudi fotografije in prispevke, ki nam jih naši bralci občasno pošiljajo.

Na spletu lahko dobite tudi **spletno verzijo dnevnika**, do katere imajo naročniki, ki so naročeni na tiskano izdajo, **dostop brez doplačila**.

Možna pa je tudi naročnina **izključno na spletno izdajo časopisa**. Poleg običajne **celoletne (€ 180)** ali **trimesečne (€ 60)**, nudimo naročnikom tudi **mesečno naročnino (za € 30)** na spletno izdajo dnevnika.

V teku leta 2015 bomo uvedli tudi možnost nakupa s kreditno kartico **posamezne številke spletnega časopisa**.

Priljubljenost tudi nadgradnjo tehnologije spletnih strani, s katero bodo naročniki že v letu 2015 lahko prebrali dnevnik na treh različnih digitalnih platformah: **računalnikih, pametnih telefonih in tabličnih računalnikih**.

Primorski
dnevnik

za informacije:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

AKCIJA
»NAROČI SE«
2015

